

สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ตบมว. 23 พระโขนง กรุงเทพฯ 11 โทร. 3921676, 3916068

งานบริหารการศึกษาโรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ในภาคใต้

ปริญญานิพนธ์

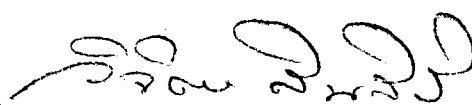
ของ

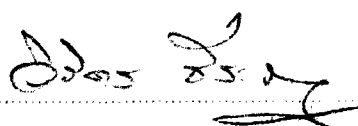
เจดิม แหมะฮอย

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้า
ปริญญามหาบัณฑิต

ตุลาคม ๒๕๑๕

คณะกรรมการที่ปรึกษาประจำตัวนิสิต ได้พิจารณาปริญญานิพนธ์นี้แล้ว
เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้.

..... ประชา

..... กรร

ประกาศคุณผลการ

ขอกราบขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วิจิตร สิ้นสิริ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วิจิตร ชีระกุล ซึ่งได้กรุณารับหน้าที่เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา และได้ให้ความช่วยเหลือ แนะนำ ตรวจ และแก้ไขปัญญานิพนธ์ฉบับนี้หลายครั้งหลายหนจนสำเร็จลงด้วยความเรียบร้อย

ขอขอบพระคุณสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ที่ได้กรุณามอบทุนอุดหนุนการวิจัย ประจำปี พ.ศ. ๒๕๑๕ จำนวน ๕,๐๐๐ บาท ให้แก่งานวิจัยฉบับนี้ ทำให้งานวิจัยนี้กระทำได้ อย่างกว้างขวาง และละเอียดละออยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณ ดร. พนม พงษ์ไพบูลย์ ซึ่งได้กรุณาให้คำแนะนำและให้ข้อเสนอแนะ บางประการ ทำให้ปัญญานิพนธ์ฉบับนี้มีคุณค่ามากยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณ ศึกษาธิการจังหวัด ศึกษาธิการอำเภอ ครูใหญ่ ผู้ช่วยครูใหญ่ ศึกษาพิเศษ ครู และประชาชน ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างในการที่ได้กรุณากรอกแบบสอบถาม และ ให้ความร่วมมือในการทำ การสังเกตและสัมภาษณ์ จนกระทั่งได้ข้อมูลเพียงพอที่จะทำปัญญานิพนธ์ ฉบับนี้

ขอขอบพระคุณคณะศึกษานิเทศก์จังหวัดพัทลุง และคณะครูโรงเรียนบ่มนังสทวิทยา อำเภอบ่มนังสตา จังหวัดยะลา ที่ได้กรุณาให้ความช่วยเหลือในด้านการจัดทำแบบสอบถาม เพิ่มเติม

ขอขอบคุณ คุณจำลอง ส่วนะคุณานนท์ คุณประพันธ์ พรหมณี คุณวาสน์ บุญสุวรรณ คุณสุกร บุญสุวรรณ คุณประยงค์ โชชาติ คุณเคลือบ รักษาร และคุณवास มะนะโส ที่ได้ ช่วยอำนวยความสะดวกในด้านการติดต่อขอข้อมูลจากสถานที่ต่าง ๆ โดยได้รับความสะดวกเป็น อย่างดียิ่ง

นอกจากที่กล่าวมาแล้ว ยังมีผู้ที่ให้ความร่วมมือในด้านต่าง ๆ อีกเป็นจำนวนมาก ซึ่งไม่สามารถจะกล่าวนาบให้หมดสิ้นได้ จึงขอขอบพระคุณไว้ ณ ที่นี้ ด้วย

ส่วนที่อื่นจะพึงเกิดจากปัญญานิพนธ์ฉบับนี้ ข้าพเจ้าขออุทิศให้บิดามารดา ครูอาจารย์ และผู้มีพระคุณทั้งหลาย ทั้งในอดีตและปัจจุบัน ทั้งที่มีชีวิตอยู่และล่วงลับไปแล้ว.

เฉลิม แชนชอย

ตุลาคม ๒๕๑๕

สารบัญ

บทที่

หน้า

๑	บทนำ	๑
	ภูมิหลัง	๑
	ความมุ่งหมายในการศึกษาครั้งนี้	๓
	ความสำคัญของการศึกษาครั้งนี้	๓
	ขอบเขตของการศึกษาครั้งนี้	๔
	คำนิยามศัพท์เฉพาะ	๔
๒	เอกสารและการวิจัยที่เกี่ยวข้อง	๑๐
	เอกสารที่เกี่ยวข้อง	๑๐
	การบริหาร	๑๐
	การบริหารการศึกษา	๑๑
	โครงสร้างของการบริหารการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา	๑๓
	งานบริหารการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา	๑๗
	งานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน	๑๘
	งานบริหารวิชาการ	๒๐
	งานบริหารบุคลากร	๒๑
	งานบริหารกิจการนักเรียน	๒๓
	งานบริหารธุรการ การเงิน และบริการ	๒๔
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	๒๗
๓	วิธีดำเนินการศึกษาครั้งนี้	๓๐
	กลุ่มตัวอย่าง	๓๐
	เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	๓๓
	การเก็บและรวบรวมข้อมูล	๓๖

การจัดกระทำกับข้อมูล	๓๗
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	๔๐
๔ ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	๔๑
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	๔๑
ผลการวิเคราะห์โครงสร้างของระบบการบริหารโรงเรียน	๔๑
ผลการเปรียบเทียบโครงสร้างของระบบการบริหารโรงเรียน	๔๓
ผลการวิเคราะห์งานบริหารการศึกษาในโรงเรียน	๔๔
การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า	๔๔
จำนวนกลุ่มตัวอย่างผู้บริหารการศึกษา จำแนกตามตำแหน่ง	
วุฒิทางวิชาชีพ และขนาดโรงเรียน	๔๖
การร้อยละของความคิดเห็นของผู้บริหารการศึกษา ต่อการปฏิบัติงาน	
๕ ประเภทในโรงเรียน จำแนกตามตำแหน่ง	๔๘
การร้อยละของความคิดเห็นของผู้บริหารการศึกษา ต่อการปฏิบัติงาน	
๕ ประเภทในโรงเรียน จำแนกตามวุฒิทางวิชาชีพ	๕๑
การร้อยละของความคิดเห็นของผู้บริหารการศึกษา ต่อการปฏิบัติงาน	
๕ ประเภทในโรงเรียน จำแนกตามขนาดโรงเรียน	๕๔
จำนวนกลุ่มตัวอย่างนักวิชาการ จำแนกตามเพศ อายุ	
อายุราชการ และวุฒิทางวิชาชีพ	๕๗
การร้อยละของความคิดเห็นของนักวิชาการ ต่อการปฏิบัติงาน	
๕ ประเภท ในโรงเรียน จำแนกตามเพศ	๕๘
การร้อยละของความคิดเห็นของนักวิชาการ ต่อการปฏิบัติงาน	
๕ ประเภท ในโรงเรียน จำแนกตามอายุ	๖๑
การร้อยละของความคิดเห็นของนักวิชาการ ต่อการปฏิบัติงาน	
๕ ประเภท ในโรงเรียน จำแนกตามอายุราชการ	๖๔

การย่อยละของความคิดเห็นของนักวิชาการ	ต่อการปฏิบัติงาน	
๕ ประเภท ในโรงเรียน	จำแนกตามวุฒิทางวิชาชีพ	๖๗
จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่เป็นประชาชน	จำแนกตามอาชีพและรายได้	
ต่อเนื่อง		๗๖
การย่อยละของความคิดเห็นของประชาชน	ต่อการปฏิบัติงาน	
๕ ประเภท ในโรงเรียน	จำแนกตามอาชีพ	๗๖
การย่อยละของความคิดเห็นของประชาชน	ต่อการปฏิบัติงาน	
๕ ประเภท ในโรงเรียน	จำแนกตามรายได้ต่อเนื่อง	๗๕
ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นที่ได้จากแบบสอบถาม		๗๗
ความคิดเห็นของผู้บริหารการศึกษา		๗๗
ความคิดเห็นของนักวิชาการ		๗๘
ความคิดเห็นของประชาชน		๘๑
ผลการวิเคราะห์ปัญหาการบริหารการศึกษา		๘๑
เขตการศึกษา ๒		๘๒
เขตการศึกษา ๓		๘๓
เขตการศึกษา ๔		๘๔
๕ สรุป อภิปรายผล และขอเสนอแนะ		๘๕
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า		๘๕
กลุ่มตัวอย่าง		๘๕
วิธีดำเนินการวิจัย		๘๕
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล		๘๖

บทที่

หน้า

อภิปรายผล ๘๘

ข้อเสนอแนะ ๘๒

ข้อเสนอแนะสำหรับการพัฒนาการศึกษาระดับประถมศึกษา ในภาคใต้ ๘๒

ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาค้นคว้าในโอกาสต่อไป ๘๕

บรรณานุกรม ๘๗

ภาคผนวก ๑๑๑

บัญชีตาราง

ตาราง		หน้า
๑	แสดงจังหวัดและโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง	๓๒
๒	แสดงจำนวนบุคคลที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง	๓๓
๓	แสดงจำนวนข้อคำถามของแบบสอบถาม ๓ ชุด ซึ่งใช้ถามผู้บริหาร การศึกษา นักวิชาการ และประชาชน เกี่ยวกับงานบริหาร ๕ ประเภท ของโรงเรียน	๓๕
๔	แสดงจำนวนแบบสอบถามที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	๓๙
๕	แสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่างผู้บริหารการศึกษา จำแนกตามตำแหน่ง วุฒิทางวิชาชีพ และขนาดโรงเรียน	๔๕
๖	แสดงการย่อยละของความคิดเห็นของผู้บริหารการศึกษา ต่อการปฏิบัติงาน ๕ ประเภท ในโรงเรียน จำแนกตามตำแหน่ง	๔๗
๗	แสดงการย่อยละของความคิดเห็นของผู้บริหารการศึกษา ต่อการปฏิบัติงาน ๕ ประเภท ในโรงเรียน จำแนกตามวุฒิทางวิชาชีพ	๕๐
๘	แสดงการย่อยละของความคิดเห็นของผู้บริหารการศึกษา ต่อการปฏิบัติงาน ๕ ประเภท ในโรงเรียน จำแนกตามขนาดโรงเรียน	๕๓
๙	แสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่างนักวิชาการ จำแนกตามเพศ อายุ อายุราชการ และวุฒิทางวิชาชีพ	๕๖
๑๐	แสดงการย่อยละของความคิดเห็นของนักวิชาการ ต่อการปฏิบัติงาน ๕ ประเภท ในโรงเรียน จำแนกตามเพศ	๕๘
๑๑	แสดงการย่อยละของความคิดเห็นของนักวิชาการ ต่อการปฏิบัติงาน ๕ ประเภท ในโรงเรียน จำแนกตามอายุ	๖๐
๑๒	แสดงการย่อยละของความคิดเห็นของนักวิชาการ ต่อการปฏิบัติงาน ๕ ประเภท ในโรงเรียน จำแนกตามอายุราชการ	๖๓

๑๓	แสดงการย่อยละของความคิดเห็นของนักวิชาการ ต่อการปฏิบัติงาน	
	๕ ประเภท ในโรงเรียน จำแนกตามวุฒิทางวิชาชีพ	๖๖
๑๔	แสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่เป็นประชาชน จำแนกตามอาชีพ และรายได้	
	ต่อเนื่อง	๖๘
๑๕	แสดงการย่อยละของความคิดเห็นของประชาชน ต่อการปฏิบัติงาน	
	๕ ประเภท ในโรงเรียน จำแนกตามอาชีพ	๗๑
๑๖	แสดงการย่อยละของความคิดเห็นของประชาชน ต่อการปฏิบัติงาน	
	๕ ประเภท ในโรงเรียน จำแนกตามรายได้ต่อเนื่อง	๗๕

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ

หน้า

- ๑ แสดงแผนภูมิการบริหารโรงเรียนประถมศึกษา ตามหลักการบริหาร
โรงเรียน ๑๖
- ๒ แสดงลักษณะแผนภูมิการบริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา
กระทรวงศึกษาธิการ ในภาคใต้ ๔๒

บทที่ ๑

บทนำ

ภูมิหลัง

การพัฒนาประเทศ ไม่ว่าจะเป็นด้านใดก็ตาม ย่อมจะต้องพัฒนาการศึกษาควบคู่กันไปด้วย เพราะการพัฒนาการศึกษา ก็คือการพัฒนาคน ซึ่งเป็นปัจจัยที่สำคัญยิ่งต่อการพัฒนาประเทศทุกด้าน ความสำคัญของการศึกษาต่อการพัฒนาประเทศนั้น เป็นสิ่งที่ยอมรับกันโดยทั่วไป โดยจะเห็นได้ว่า แผนพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติทุกฉบับได้บรรจุแผนพัฒนาการศึกษาควบคู่กันไปด้วย ทั้งนี้ก็เพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีความรู้ความสามารถ เพื่อบรรลุเป้าหมายของการพัฒนาที่วางไว้ในแต่ละแผนนั่นเอง

การให้การศึกษาแก่ประชากรของประเทศนั้น อาจจะกระทำได้ในสองระบบใหญ่ ๆ คือ การให้การศึกษาในระบบโรงเรียน และการให้ศึกษานอกระบบโรงเรียน การให้การศึกษา ทั้งสองระบบนี้มีความสำคัญไม่ยิ่งหย่อนกว่ากัน เนื่องจากเป็นการให้การศึกษาแก่ประชาชนทุกเพศ ทุกวัยทั่วประเทศ แต่อย่างไรก็ตามการให้การศึกษาในระบบโรงเรียนน่าจะได้รับการพิจารณาเป็นพิเศษ เพราะได้จัดดำเนินการกันอย่างจริงจังและกว้างขวาง ใช้งบประมาณจำนวนมาก และใช้ทรัพยากรด้านต่าง ๆ จำนวนไม่น้อย ดังเช่น ในปีการศึกษา ๒๕๑๗ ประเทศไทยมีสถาบันการศึกษาในรูปแบบโรงเรียนถึง ๓๔,๒๔๖ โรงเรียน ครู อาจารย์ ๒๕๗,๕๖๔ คน และนักเรียน นิสิต นักศึกษา ๔,๐๒๕,๔๑๒ คน (กองแผนงาน, ๒๕๑๘ : ๑๔)

การให้การศึกษาในระบบโรงเรียนของประเทศไทยแบ่งออกเป็น ๔ ระดับคือ ระดับอนุบาลศึกษา ระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษา และระดับอุดมศึกษา ระดับประถมศึกษาเป็นระดับที่มีความสำคัญมากที่สุด เพราะเป็นระดับที่ให้การศึกษาก่อนหน้านี้มีความจำเป็นแก่การดำรงชีวิตอย่างเป็นสุขของคนทุกคนในชาติ การศึกษาระดับนี้ผู้เข้าเรียนมากที่สุดเมื่อเทียบกับระดับอื่น ๆ เช่น ในปีการศึกษา ๒๕๑๗ มีนักเรียนที่เรียนอยู่ในระดับนี้ ๖,๕๐๖,๗๖๖ คน หรือเท่ากับ ร้อยละ ๔๓.๓๔ ของผู้ที่เรียนอยู่ในสถานศึกษาต่าง ๆ ทั้งประเทศ (กองแผนงาน, ๒๕๑๘ : ๑๖)

การศึกษาระดับประถมศึกษาในปัจจุบันมีหน่วยงานต่าง ๆ รับผิดชอบดำเนินการหลาย หน่วยงานด้วยกัน เช่น องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล กรุงเทพมหานคร แผนกสาธิต วิทยาลัยครู โรงเรียนสาธิตของมหาวิทยาลัยต่าง ๆ กองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดน โรงเรียนนาฏศิลป์ กรมศิลปากร สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน และกรมสามัญศึกษา เป็นต้น นับว่าเป็นการศึกษาระดับที่มีผู้รับผิดชอบดำเนินการมากที่สุดในขณะนี้ สำหรับโรงเรียน ประถมศึกษาในสังกัดกรมสามัญศึกษานั้น กระทรวงศึกษาธิการได้ส่งวงไว้เพื่อปรับปรุงทางวิชาการ เป็นโรงเรียนตัวอย่างภายหลังจากที่ได้มีพระราชบัญญัติโอนโรงเรียนประถมศึกษาบางประเภทไป สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในปี พ.ศ. ๒๕๐๕

ทั้งนี้กล่าวมาแล้วว่าการประถมศึกษาเป็นการศึกษาระดับที่มีความสำคัญต่อบุคคลและการ พัฒนาประเทศเป็นอย่างยิ่ง ประกอบกับการให้การศึกษาในรูปโรงเรียนได้ถูกวิพากวิจารณ์ในแง่ร้าย จากนักการศึกษา และคนรุ่นใหม่ในปัจจุบันเป็นอย่างมาก ว่าโรงเรียนปฏิบัติหน้าที่ในด้าน การให้ การศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพและไม่ก่อให้เกิดผลดีเท่าที่ควร จึงควรจะได้มีการศึกษาถึงสภาพของการ ประถมศึกษาอย่างจริงจัง เพื่อหาทางพัฒนาการศึกษาในระดับนี้ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา ควรจะได้รับการพิจารณาเป็นพิเศษ เพราะเป็น โรงเรียนที่มุ่งปรับปรุงทางวิชาการ เพื่อเป็นตัวอย่างแก่โรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดอื่น ๆ

อย่างไรก็ตาม หากจะได้พิจารณาอย่างถ่องแท้แล้วก็จะเห็นได้ว่าการให้การศึกษาแก่กลุ่มตร กุลธิดาของโรงเรียนต่าง ๆ จะมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากน้อยเพียงใดหรือไม่ การบริหาร การศึกษาในโรงเรียนนั้น ๆ ย่อมมีส่วนเกี่ยวข้องอยู่เป็นอันมาก ดังนั้น การศึกษาวิจัยงานบริหารการ ศึกษาโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ จึงเป็นสิ่งที่ควรกระทำ เป็นอย่างยิ่ง ทั้งนี้เพื่อจะได้เป็นแนวทางในการปรับปรุงโรงเรียนประเภทนี้ต่อไปในภายหน้า และ ขณะนี้ได้มีผู้วิจัยเรื่องนี้ไว้บ้างแล้วในภาคกลาง ส่วนในภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และ ภาคใต้ยังไม่มีผู้ใดทำการศึกษาไว้

ภาคใต้ เป็นภูมิภาคที่มีลักษณะพิเศษแตกต่างไปจากภาคอื่น ๆ ของประเทศไทยเป็นอันมาก สวาท เสนาณรงค์ (สวาท เสนาณรงค์, ๒๕๑๖ : ๓๖๕ - ๓๗๖) กล่าวถึงภาคใต้ว่า ภาคใต้ มีลักษณะยาวและแคบ มีพื้นที่ทั้งหมด ๗๖,๑๕๓ ตารางกิโลเมตร ประกอบด้วยจังหวัด ๑๔ จังหวัด

คือจังหวัดกระบี่ หนองกรัง นครศรีธรรมราช นราธิวาส ปัตตานี พังงา พัทลุง ภูเก็ต ยะลา ระนอง สงขลา สตูล และสุราษฎร์ธานี มีประชากรประมาณ ๘,๒๖๘,๐๐๐ คน ส่วนใหญ่เป็นชาวไทยที่พูดภาษาถิ่น ยกเว้นสี่จังหวัด คือจังหวัดยะลา ปัตตานี นราธิวาส และสตูล มีพลเมืองที่เป็นชาวไทยอิสลามอาศัยอยู่เป็นจำนวนมาก ปราโมทย์ ทัศนาศุวรรณ (ปราโมทย์ ทัศนาศุวรรณ, ๒๕๑๓ : ๑๒) กล่าวว่าสี่จังหวัดภาคใต้มีประชากร เมื่อวันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๑๖ รวมกัน ๑,๑๐๓,๘๑๕ คน เป็นผู้นับถือศาสนาอิสลาม ๘๒๔,๑๕๐ คน หรือเท่ากับร้อยละ ๗๕ ของประชากรในสี่จังหวัดนั้น

คำว่า "สี่จังหวัดภาคใต้" หมายถึงจังหวัดยะลา ปัตตานี นราธิวาส และสตูล เพราะจังหวัดทั้งสี่นั้นมีลักษณะพิเศษทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง ศาสนา ภาษา วัฒนธรรม และชนบทประเพณีต่าง ๆ แตกต่างไปจากดินแดนในส่วนอื่น ๆ เป็นอันมาก แต่สี่จังหวัดภาคใต้ก็ยังแตกต่างกันเป็นสองส่วน คือ จังหวัดยะลา ปัตตานี และนราธิวาส ซึ่งตั้งอยู่ทางฝั่งทะเลด้านตะวันออกของแหลมมะลายู เป็นดินแดนที่มีปัญหาต่าง ๆ มากกว่าจังหวัดสตูล ซึ่งตั้งอยู่ทางฝั่งทะเลด้านตะวันตก ข้อแตกต่างที่มากที่สุดคือ ประชาชนในจังหวัดสตูลพูดภาษาไทยได้เกือบทุกคน แต่ประชาชนในจังหวัดยะลา ปัตตานี และนราธิวาส เพียงประมาณร้อยละ ๕๐ เท่านั้นที่พูดภาษาไทยได้ นอกจากนั้นลักษณะครอบครัว อาชีพ และการเคลื่อนย้ายของประชากรยังแตกต่างกันอย่างเห็นได้ชัดอีกด้วย (กมล ชาญเลขา, ม.ป.ป. : ๗๒)

ประชาชนในสี่จังหวัดภาคใต้นับถือศาสนาอิสลามเป็นส่วนมาก ฉาย อินทรสกุล (ฉาย อินทรสกุล, ๒๕๑๑ : ๑๒) ทำการวิจัยพบว่าประชาชนในสี่จังหวัดภาคใต้ร้อยละ ๗๕.๗๓ นับถือศาสนาอิสลาม มีเพียงร้อยละ ๒๓.๓๖ เท่านั้นที่นับถือศาสนาพุทธ อีกร้อยละ ๐.๘๗ นับถือศาสนาอื่น ๆ ชาวไทยอิสลามเหล่านี้ยึดมั่นในศาสนามาก และเข้าสังคมเฉพาะอิสลามด้วยกันขาดการผสมผสานทางวัฒนธรรมกับชาวไทยที่นับถือศาสนาอื่น ๆ ศรีพงษ์ สระวาสี (ศรีพงษ์ สระวาสี, ๒๕๑๑ : ๓) กล่าวว่าศาสนาอิสลามมีอิทธิพลต่อการพัฒนาชุมชนมาก เพราะศาสนาอิสลามมีบทบัญญัติครอบคลุมชีวิตความเป็นอยู่ประจำวันของอิสลามิกชนทุกคน ทั้งทางด้านการศึกษา เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และการปกครอง ชาวไทยอิสลามต่างปฏิบัติตามอยู่ในกรอบของศาสนา ความคิดเห็นต่าง ๆ เปลี่ยนแปลงไต่ยาก

ในด้านการเมือง สี่จังหวัดภาคใต้เป็นดินแดนที่มีปัญหามากแห่งหนึ่งในประเทศไทย โดยเฉพาะตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๔๕ เป็นต้นมาจนถึงปัจจุบันก็มีบุคคลบางกลุ่มพยายามที่จะแยกดินแดนส่วนนี้ออกไปจากประเทศไทยอยู่เสมอ เรื่องนี้กองประสานงาน กรมมหาดไทย (กรมมหาดไทย, ๒๕๐๕ : ๑๑) ได้สรุปว่า "ความพยายามที่จะแยกดินแดนเป็นความพยายามของคนกลุ่มหนึ่งซึ่งสืบเชื้อสายมาจากพระยาเมืองบางกอก ซึ่งมีความไม่พอใจในเรื่องการเมือง ยุบยงราษฎรที่มีการศึกษาน้อย แอมอ้างศาสนาและชาตินิยมบังหน้า อาศัยจังหวะของความผันผวนทางการเมืองภายในและภายนอกประเทศเป็นเครื่องประกอบ" จึงนับได้ว่า ปัญหาการเมืองของสี่จังหวัดภาคใต้เป็นปัญหานักที่รัฐบาลจะต้องเอาใจใส่ดำเนินการโดยรอบคอบมากยิ่งขึ้นกว่าส่วนอื่น ๆ โดยเฉพาะสังคมในสี่จังหวัดภาคใต้อ่อนไหวง่ายเพราะเรื่องชาติพันธุ์ ภาษา ศาสนา และการขาดการติดต่อกับชนส่วนใหญ่ในชาติ ซึ่งอาจทำให้ชาวสี่จังหวัดภาคใต้มีความรู้สึกในสิทธิความเป็นคนไทยไม่สมบูรณ์นัก (ฉาย อินทรสกุล, ๒๕๑๑ : ๘)

ทางด้านเศรษฐกิจ กล่าวโดยรวม ๆ ภาคใต้เป็นภาคที่อุดมสมบูรณ์ มีทรัพยากรต่าง ๆ เป็นจำนวนมาก จังหวัดต่าง ๆ ยกเว้นจังหวัดยะลา มีอาณาเขตติดต่อกับฝั่งทะเล เป็นภาคที่เปิดโล่งรับลมมรสุมทั้งสองด้าน มีฝนตกชุกไม่ต่ำกว่าปีละ ๒,๐๐๐ มิลลิเมตร ทำให้มีพืชพันธุ์ไม้ขึ้นหนาแน่น เพื่อเก็บเอาอุดมสมบูรณ์ด้วยแร่ที่บึก วุลแฟรม และเหล็ก ประชากรในภาคใต้จึงมีอาชีพต่าง ๆ ที่สำคัญคือ การทำเหมืองแร่ การทำปาล์ม การประมง และการปลูกพืชที่ชอบฝนชุก เช่น ยางพารา มะพร้าว และผลไม้ต่าง ๆ ความอุดมสมบูรณ์และลักษณะภูมิประเทศของภาคใต้ทำให้ชาวใต้เป็นคนรักถิ่น รักพวกพ้อง ซึ่งคนในภาคนี้มักเพ่งเล็งว่าชาวใต้เป็นผู้ที่มีลักษณะถิ่นนิยม

การจัดและบริหารการศึกษาในภาคใต้ มีลักษณะที่แตกต่างไปจากภาคอื่น ๆ เช่นเดียวกัน โดยมีเขตการศึกษา ๓ เขต คือ เขตการศึกษา ๒, ๓ และ ๔ ซึ่งต่างก็มีปัญหาในการจัดการศึกษาแตกต่างกันออกไปอีก เช่น ในเขตการศึกษา ๒ คือสี่จังหวัดภาคใต้ ได้แก่จังหวัดยะลา ปัตตานี นราธิวาส และสตูล เป็นเขตที่อยู่ห่างไกลจากส่วนกลางมากที่สุด และมีชาวไทยอิสลามอยู่เป็นจำนวนมากถึงร้อยละ ๘๐ ความเคร่งครัดในหลักทางศาสนาของชาวไทยอิสลามเหล่านี้เป็นอุปสรรคต่อการจัดและบริหารการศึกษามากพอสมควร เพราะผู้ปกครองมักจะไม่ส่งเสริมให้บุตรหลานของตนเข้าเรียนในโรงเรียน ทั้งจะเห็นได้ว่าเด็กที่เรียนอยู่ในโรงเรียนประถมศึกษา ร้อยละ

๓๔.๕๕ ต้องออกกลางคันเพราะผู้ปกครองอ้างว่าต้องการให้เด็กแต่งงานตามบทบัญญัติของศาสนา
ถ้าอายุ ๑๕ ปียังไม่ได้แต่งงานจะเป็นมาป และในที่สุดมีเด็กเรียนจบชั้นประถมศึกษาตอนต้นเพียง
ร้อยละ ๓๒.๒๔ เท่านั้น เด็กเหล่านี้เข้าศึกษาต่อชั้นประถมศึกษาตอนปลายเพียงร้อยละ ๔.๐๖
ในขณะที่เรียนภาษายาวีและเข้าโรงเรียนพอเนาะถึงร้อยละ ๑๐.๕๖ และไปศึกษาต่อต่างประเทศ
ร้อยละ ๑.๙๖ (นาย อินทรสกุล, ๒๕๑๑ : ๕ - ๑๐)

กรมวิชาการ (กรมวิชาการ, ๒๕๐๓ : ๓ - ๔) ได้เคยสำรวจภาวะการศึกษาใน
เขตการศึกษา ๒ พบว่าประชาชนในเขตนี้อยู่ร้อยละ ๙๖ พูดภาษาไทยไม่ได้ เพราะอยู่ใกล้
ประเทศมาเลเซีย และติดต่อกับทางมาเลเซียมากกว่าส่วนอื่น ๆ ทางภาคใต้ของประเทศไทย
ทำให้จำเป็นต้องใช้ภาษามลายูมากกว่าภาษาไทย ประชากรเหล่านี้มีความเป็นอยู่อย่างง่าย ๆ
รักสงบ เคร่งศาสนา และสนใจในการศึกษาเรื่องศาสนามากกว่าวิชาสามัญ ปัญหาการศึกษา
ในระดับประถมศึกษาของจังหวัดภาคใต้เริ่มตั้งแต่เด็กเข้าโรงเรียนเป็นต้นไป เพราะเด็ก
เหล่านี้มีปัญหาทางด้านภาษาพูดซึ่งเป็นอุปสรรคที่สำคัญยิ่งต่อการเรียนการสอนในโรงเรียน นาย
อินทรสกุล (นาย อินทรสกุล, ๒๕๑๑ : ๓๒) กล่าวถึงปัญหาสำคัญในการจัดการศึกษาของส
จังหวัดภาคใต้พอสรุปได้ว่า

๑. ผู้ปกครองนักเรียนจำนวนร้อยละ ๕๕.๕๓ พูดภาษาไทยไม่ได้
๒. เด็กที่เข้าโรงเรียนใหม่ร้อยละ ๔๘.๒๐ ไม่เคยฝึกพูดภาษาไทยมาก่อน
ร้อยละ ๓๘.๐๐ ไม่ได้พูดภาษาไทยเลยเมื่อกลับไปถึงบ้าน และร้อยละ ๒๑.๐๐ รู้สึกอาย
ที่จะพูดภาษาไทย

๓. เมื่อเด็กออกจากโรงเรียนแล้ว ๓ - ๕ ปี ก็จะลืมภาษาไทย
๔. ภาษาไทยเป็นภาษาที่ยากสำหรับคนในส่วนนี้
๕. เด็กมีเวลาเรียนอยู่ในโรงเรียนน้อย
๖. โอกาสที่เด็กจะเรียนต่อน้อย เพราะผู้ปกครองขาดเงินทุนและไม่สนับสนุน
ให้เรียน
๗. เด็กมีภาระหนักในด้านการศึกษาศาสนาอิสลามอยู่แล้ว

ด้วยเหตุนี้ กระทรวงศึกษาธิการ (กระทรวงศึกษาธิการ, ม.ป.ป. : ๒๐๖ - ๒๑๒) จึงได้จัดทำโครงการพัฒนาการศึกษาภาคศึกษา ๒ ขึ้นโดยเฉพาะ ในแผนพัฒนาการศึกษา ฉบับที่ ๓ พ.ศ. ๒๕๑๕ - ๒๕๑๙ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อปรับปรุงการศึกษาในสี่จังหวัดภาคใต้ให้ดีขึ้น และเพื่อจัดการศึกษาให้กับนักเรียนที่พูดภาษาไทยไม่ได้ หรือพูดได้แต่มีทักษะในการใช้ภาษาไทย น้อย ให้ได้รับการศึกษาสูงขึ้น นอกจากนี้ในเขตการศึกษา ๒ ยังมีโรงเรียนราษฎร์สอนศาสนา อิสลาม (ปอเนาะ) ซึ่งจะต้องปรับปรุงส่งเสริมให้เป็นโรงเรียนที่สามารถอบรมสั่งสอนวิชาการให้ สมบูรณ์ยิ่งขึ้น ดังนั้นการจัดการบริหารการศึกษาในเขตการศึกษา ๒ นอกจากจะมุ่งยกระดับการ ศึกษาของประชาชนโดยเร่งด่วนแล้ว ยังจะต้องอนุโลมตามความต้องการ ความจำเป็นและต้อง พิจารณาดังเรื่องศาสนา และวัฒนธรรม เป็นสำคัญด้วย ส่วนในเขตการศึกษา ๔ ซึ่งประกอบ ด้วยจังหวัดที่อยู่ชายฝั่งมหาสมุทรอินเดีย ประกอบด้วยเกาะต่าง ๆ เป็นจำนวนมาก คือจังหวัด ภูเก็ต พังงา กระบี่ ตรัง และระนอง มีปัญหาการศึกษาเฉพาะท้องถิ่นที่สำคัญคือการ จัด การศึกษาสำหรับชาวเกาะให้ทั่วถึงกันด้วย

จากรายงานภาคสมมุติ รายงานการศึกษา (ภาคสถิติ) และรายงานครู พ.ศ. ๒๕๑๖ สำนักงานสถิติแห่งชาติ (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, ๒๕๑๖ : ๑ - ๑๓) ให้ตัวเลขไว้ว่าในภาคใต้ มีโรงเรียนระดับต่าง ๆ รวมกัน ๔,๕๒๔ โรงเรียน ครู ๓๕,๓๔๔ คน และนักเรียน ๕๔๗,๐๖๕ คน สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ (กองแผนงาน, ๒๕๑๖ : ๑๓๖ - ๑๔๔) ได้เสนอ ตัวเลขไว้ในรายงานการศึกษา ประจำปี ๒๕๑๖ ว่า ในภาคใต้มีโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรม สามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ จำนวน ๔๖ โรงเรียน ครู ๑,๒๕๕ คน และนักเรียน ๓๓,๐๘๕ คน

ตามที่กล่าวมาแล้ว ผู้วิจัยเห็นว่าภาคใต้เป็นภาคที่มีปัญหาในด้านการประถมศึกษา ตลอดจน ปัญหาแวดล้อมอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องอีกเป็นอันมาก น่าจะได้ทำการวิจัยเพื่อหาทางพัฒนาการประถมศึกษา ในภาคนี้ให้ก้าวหน้ายิ่งขึ้น และเป็นปัจจัยที่สำคัญในการพัฒนาประเทศต่อไป จึงเลือกหาการวิจัย เรื่องนี้ในภาคใต้

ความมุ่งหมายในการศึกษาค้นคว้า

๑. เพื่อศึกษาโครงสร้างของระบบการบริหารในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ในภาคใต้
๒. เพื่อเปรียบเทียบโครงสร้างของระบบการบริหารในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ในภาคใต้ กับระเบียบ คำสั่ง หรือแนวปฏิบัติในการบริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา และหลักวิชาในการบริหารโรงเรียนในปัจจุบัน
๓. เพื่อศึกษางานบริหารการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ในภาคใต้ ๕ ประเภท คือ งานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน งานบริหารวิชาการ งานบริหารบุคลากร งานบริหารกิจการนักเรียน งานบริหารธุรการการเงิน และบริการ
๔. เพื่อสำรวจปัญหาที่เกี่ยวกับโครงสร้างของระบบการบริหาร และงานบริหารทั้ง ๕ ประเภท ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ในภาคใต้ เพื่อค้นหาสาเหตุของปัญหา และแนวทางในการแก้ปัญหานั้น ๆ

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

ผลของการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้จะช่วยให้ผู้บริหารการศึกษาที่ปฏิบัติงานเกี่ยวข้องกับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ได้ทราบถึงโครงสร้างของระบบการบริหาร และงานบริหารการศึกษาในด้านต่าง ๆ ตลอดจนปัญหา และอุปสรรคที่เกี่ยวกับโครงสร้างของการบริหาร และงานบริหารการศึกษาของโรงเรียนประเภทดังกล่าวในภาคใต้ ซึ่งจะเป็แนวทางในการพิจารณาปรับปรุงงานบริหารการศึกษาในโรงเรียนเหล่านั้นให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และเพื่อใช้ในการวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจ และการศึกษาแห่งชาติในโอกาสต่อไปด้วย

อนึ่ง ผลการวิจัยครั้งนี้จะนำไปเปรียบเทียบกับผลการวิจัยงานบริหารการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในภาคอื่น ๆ ตลอดจนโรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดอื่น ๆ ตามที่มีผู้วิจัยไว้บ้างแล้ว เพื่อพิจารณาหาทางปรับปรุงโรงเรียนประถมศึกษาของประเทศ

โดยส่วนรวมให้มีประสิทธิภาพ และเป็นปัจจัยที่สำคัญต่อการพัฒนาประเทศต่อไป

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

๑. การวิจัยครั้งนี้จะกระทำต่อโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ในภาคใต้ ได้แก่ เขตการศึกษา ๒ เขตการศึกษา ๓ และเขตการศึกษา ๔ รวม ๑๔ จังหวัด

๒. งานบริหารการศึกษาที่จะทำการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ งานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน งานบริหารวิชาการ งานบริหารบุคลากร งานบริหารกิจการนักเรียน งานบริหารธุรการ การเงิน และการบริการ เท่านั้น

๓. บุคคลที่จะใช้เป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ กลุ่มผู้บริหาร กลุ่มนักวิชาการ และกลุ่มประชาชนที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียนนั้น ๆ

คำนิยามศัพท์เฉพาะ

ภาคใต้ หมายถึง ภูมิภาคที่ตั้งอยู่ทางทิศใต้ของประเทศไทย ประกอบด้วยจังหวัดต่าง ๆ ๑๔ จังหวัด คือ จังหวัดชุมพร สุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช พัทลุง สงขลา ภูเก็ต พังงา กระบี่ ตรัง ยะลา ปัตตานี นราธิวาส และสตูล

โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา หมายถึง โรงเรียนที่ทำการสอนระดับประถมศึกษาตอนต้น หรือระดับประถมศึกษาตอนปลาย หรือทั้งระดับประถมศึกษาตอนต้น และประถมศึกษาตอนปลายรวมกัน ซึ่งอยู่ในความควบคุมดูแลของกรมสามัญศึกษา

กรมสามัญศึกษา หมายถึง ส่วนราชการระดับกรมสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ รับผิดชอบดำเนินการจัดการศึกษาบางประเภท รวมทั้งการศึกษาระดับประถมศึกษาบางส่วน ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการส่งวนไว้เพื่อปรับปรุงเป็นโรงเรียนตัวอย่าง

โครงสร้างของระบบการบริหารในโรงเรียนประถมศึกษา หมายถึง การกำหนดรูปแบบการบริหารในโรงเรียนประถมศึกษา แสดงถึงอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบและความสัมพันธ์ระหว่าง

บุคลากรในโรงเรียน เช่น การสั่งงาน การประสานงาน การควบคุมดูแล และอื่น ๆ เพื่อให้
การดำเนินการเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของงานบริหารการศึกษาในโรงเรียนนั้น ๆ

งานบริหารการศึกษา หมายถึง การดำเนินการใด ๆ เพื่อให้การศึกษาแก่บุคคลบรรลุ
ตามเป้าหมายที่วางไว้ ในงานวิจัยนี้หมายถึง งานบริหาร ๕ ประเภท คือ งานด้านความ
สัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน งานบริหารวิชาการ งานบริหารบุคลากร งานบริหารกิจการ
นักเรียน งานบริหารธุรการ การเงิน และบริการ

ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน หมายถึง การติดต่อ การให้ความร่วมมือ
การช่วยเหลือ การร่วมงาน การประสานงาน ฯลฯ ระหว่างโรงเรียนและชุมชน โดยมุ่งการ
สร้างสรรค์และก่อให้เกิดประโยชน์ในต่าง ๆ

งานบริหารวิชาการ หมายถึง การดำเนินงานเกี่ยวกับหลักสูตร การเรียนการสอน
อุปกรณ์การสอน การวัดผลการศึกษา การนิเทศการสอน การฝึกอบรมครูประจำการ ตลอดจน
งานกิจกรรมอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับการดำเนินการทางวิชาการในโรงเรียน

งานบริหารบุคลากร หมายถึง การดำเนินงานเกี่ยวกับตัวบุคคลที่ปฏิบัติงาน ได้แก่ การ
สรรหาบุคคลเข้าทำงาน การมอบหมายงาน การบำรุงรักษา และพัฒนาบุคคล การให้สวัสดิการ
ในการทำงาน การพิจารณาความดีความชอบ ฯลฯ ตลอดจนการให้ออกจากงาน

งานบริหารกิจการนักเรียน หมายถึง การดำเนินกิจกรรมเกี่ยวกับนักเรียนที่ไม่เกี่ยวกับ
การเรียนการสอน เช่น การสำรวจเด็กเข้าเกณฑ์ การลงทะเบียนนักเรียน การปฐมนิเทศ
การปกครองนักเรียน การรักษาระเบียบวินัย การส่งเสริมกิจกรรมนักเรียน และการจัดสวัสดิการ
นักเรียน เป็นต้น

งานบริหารธุรการ การเงิน และบริการ ได้แก่ งานด้านสารบรรณ การจัดสรรเงิน
การเก็บรักษาเงิน การเบิกจ่าย การบริการภายในสถานศึกษา เช่น น้ำดื่ม น้ำใช้ ห้องพยาบาล
อาหารกลางวัน เป็นต้น

เอกสารและการวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เอกสารที่เกี่ยวข้อง

การบริหาร

การบริหาร เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นพร้อม ๆ กับอารยธรรมดั้งเดิมของมนุษย์ มีผู้กล่าวว่า การบริหาร คือกระบวนการทางสังคม หรือคือวิธีการแก้ปัญหา หรือคือกระบวนการในการตัดสินใจ หรือคือการบริการ นอกจากนี้ยังมีผู้ให้ทรรศนะอีกว่า การบริหาร ไว้อีกมากมาย ผู้สสที่ สักยมานะ (ผู้สสที่ สักยมานะ, ๒๕๑๓ : ๑) อธิบายว่า การบริหารหมายถึง การทำงาน ของคณะบุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไป เข้าร่วมปฏิบัติงานเพื่อให้บรรลุเป้าหมายร่วมกัน ส่วน กมล ชูทรัพย์ (กมล ชูทรัพย์, ๒๕๑๖ : ๒๕๑ - ๒๕๒) เห็นว่า การบริหารหมายถึง การร่วมมือ กันดำเนินงานอย่างใดอย่างหนึ่งภายในองค์กร เพื่อให้เกิดความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ และสมพงศ์ เกษมสิน (สมพงศ์ เกษมสิน, ๒๕๑๓ : ๒) เห็นว่า การบริหารคือการใช้ ศาสตร์และศิลป์นำเอาทรัพยากรการบริหารมาประกอบการตามกระบวนการของการบริหารให้ บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ในการบริหารงานทุกประเภท ผู้บริหารจำเป็นต้องอาศัยทรัพยากรต่าง ๆ เป็นปัจจัย พื้นฐานในการบริหาร ทรัพยากรหรือปัจจัยพื้นฐานในการบริหารนี้โดยทั่วไปยอมรับกันที่สำคัญ มีอยู่ ๔ อย่าง คือ คน (Man) เงิน (Money) วัสดุอุปกรณ์ (Material) และ การจัดการ (Management) หรือที่เรียกว่า the 4 M's แต่ในการบริหารงานบาง ประเภทอาจต้องเพิ่มปัจจัยการบริหารที่เหมาะสมเข้าไปอีก เช่น เครื่องจักร (Machine) และการตลาด (Market) เป็นต้น

ส่วนกระบวนการในการบริหารนั้น ผู้รู้ในทางวิชาการบริหารต่างกำหนดไว้แตกต่างกัน ออกไปมากมายหลายประการ พันธ์ หันนาคินทร์ (พันธ์ หันนาคินทร์, ๒๕๑๓ : ๑๐) กล่าวว่า กระบวนการในการบริหารแบ่งออกเป็น ๔ ขั้นตอน คือ การวางแผนงาน การจัดสายงาน การ ดำเนินการ และการประเมินผลงาน เฟเบอร์ (Faber, 1970 : 215) กล่าวว่ากระบวนการ

ในการบริหารนั้นคือวงจรของการปฏิบัติงาน ซึ่งรวมกิจกรรมที่สำคัญไว้ ๕ ประการ คือ การตัดสินใจ การวางแผนงาน การติดต่อประสานงาน การควบคุม และการทบทวนประเมินผล แต่กระบวนการของการบริหารซึ่งได้รับการกล่าวถึงมากที่สุด คือกระบวนการในการบริหารซึ่งลูเธอร์ กุลลิค (Luther Gulick) สรุปไว้เป็น ๗ ขั้นตอน ซึ่งเรียกกันว่า POSDCORB คือการวางแผนงาน (Planning) การจัดองค์การ (Organizing) การจัดผู้ร่วมงาน (Staffing) การสั่งการ (Directing) การประสานงาน (Cooperating) การรายงาน (Reporting) และการจัดงบประมาณ (Budgeting) (กัญญา สาทร, ๒๕๑๖ : ๑๓๘ - ๑๓๙)

อาจสรุปได้ว่า การบริหารก็คือการที่คนบุคคลเข้ามามีส่วนกันดำเนินงานอย่างใดอย่างหนึ่งเพื่อให้บรรลุจุดประสงค์หรือเป้าหมายที่วางไว้ โดยใช้ศาสตร์และศิลป์ในการดำเนินงาน นำเอาทรัพยากรต่าง ๆ ที่ใช้ในการบริหารมากระทำอย่างมีกระบวนการ เพื่อให้เกิดผลสำเร็จตามเป้าหมายอย่างดีที่สุดนั่นเอง

การบริหารการศึกษา

การบริหารการศึกษา (Educational Administration) เมื่อพิจารณาในแง่วิชาการเป็นแขนงหนึ่งของวิชาการบริหารทั่วไป (General Administration) เช่นเดียวกับวิชาการบริหารแขนงอื่น ๆ เช่น การบริหารธุรกิจ (Business Administration) การบริหารรัฐกิจ (Public Administration) การบริหารงานอุตสาหกรรม (Industrial Management) ฯลฯ อย่างไรก็ตามแม้ว่าวิชาการบริหารการศึกษายังใช้ทฤษฎีการบริหารทั่วไปอยู่หลายประการ แต่วิชาการบริหารการศึกษาก็ได้วิวัฒนาการมาจนกระทั่งมีลักษณะเฉพาะที่เป็นของตนเองมากพอสมควร

กู๊ด (Good, 1973 : 14) ได้กล่าวถึงความหมายของการบริหารการศึกษาไว้ ๒ นัย คือ หมายถึงการนำ ควบคุมและจัดการ ในเรื่องต่าง ๆ ทั้งหมดของโรงเรียน รวมทั้งการบริหารธุรการ โดยมุ่งไปสู่เรื่องของโรงเรียนที่จะนำมาซึ่งจุดหมายปลายทางของการศึกษากับหมายถึง การนำ ควบคุม และจัดการ กระบวนการทั้งหลายในโรงเรียน เช่น การบริหาร

บุคลากรที่เป็นครูและนักเรียน การวางแผนการเรียนการสอน การวางแผนกิจกรรม หลักสูตร วิธีสอน อุปกรณ์การสอน การแนะแนว เป็นต้น ส่วน วิทยุ โทร (วิทยุ โทร, ๒๕๑๖ : ๓๕) อธิบายความหมายของการบริการการศึกษาไว้ว่า "การบริหารการศึกษา หมายถึงกิจกรรมต่าง ๆ ที่บุคคลหลายคนร่วมมือกันดำเนินการเพื่อพัฒนาสังคมของสังคมในทุก ๆ ด้าน นับตั้งแต่คุณภาพ ความสามารถ พฤติกรรม เพื่อให้มีความนิยมตรงกับความต้องการของสังคม โดยกระบวนการต่าง ๆ ที่อาศัยการเลือกสรรและความคุมสิ่งแวดล้อมให้แสดงกิริยาต่อบุคคล เพื่อให้บุคคลพัฒนาตรงตามเป้าหมาย"

หากพิจารณาตามความหมายดังกล่าวก็พอจะมองเห็นได้ว่า การบริหารการศึกษาคือการนำเอาทฤษฎีการบริหารทั่วไปมาประยุกต์ใช้ร่วมกับหลักและวิธีการจัดการศึกษานั้นเอง แต่การบริหารการศึกษาต่างกับการบริหารงานอื่น ๆ เพราะการจัดการศึกษามีวัตถุประสงค์ที่มุ่งผลกำไร ผลผลิตที่ต้องการก็คือทรัพยากรมนุษย์ที่มีค่าต่อสังคม สังคมได้มอบภาระกิจที่สำคัญยิ่งในการพัฒนาและสร้างเสริมคุณภาพ อุปนิสัย และความรู้ ความสามารถแก่พลเมืองของประเทศ ให้เป็นหน้าที่ของโรงเรียน ในการบริหารการศึกษานั้นผู้บริหารจึงต้องระลึกถึงเป้าหมายและความต้องการของสังคมอยู่เสมอ วิทยุ โทร (วิทยุ โทร, ๒๕๑๖ : ๔๔ - ๕๒) ได้กำหนดหลักเกณฑ์ในการบริหารการศึกษาไว้ ๓ ประการ คือ

๑. ครูจะต้องมีโอกาสรู้จักเด็กที่สอนอย่างทั่วถึงทุกคน และครูจะต้องทราบความจำเป็นหรือความต้องการ ปัญหา ข้อจำกัด และความสามารถเฉพาะตนของเด็กแต่ละคนที่ครูสอนด้วย

๒. การจัดการศึกษาทุกระดับไม่ว่าจะเป็นระดับชาติ ระดับท้องถิ่น หรือระดับโรงเรียน จะต้องยึดหลักการว่าเด็กทุกคนจะมีโอกาสเท่าเทียมกันที่จะเข้าโรงเรียนได้ และมีโอกาสเท่าเทียมกันที่จะเรียน

๓. การจัดโรงเรียนต้องให้เหมาะสมกับปรัชญา วัตถุประสงค์ และเป้าหมายของการศึกษา

๔. การจัดโรงเรียนต้องยึดหลักการว่า จะทำให้เด็กทุกคนในโรงเรียนอยู่ในโรงเรียนได้ ด้วยความสนใจเหมือนอยู่บ้านของตนเอง

๕. การจัดโรงเรียนจะต้องเปิดโอกาสให้เด็กได้ดำเนินชีวิตแบบประชาธิปไตย และควรมีการฝึกอบรมให้มีความรู้สึกนึกคิด และความนิยมในวิถีทางของประชาธิปไตย

๖. การจัดโรงเรียนต้องให้โอกาสเด็กได้ใช้ความรู้ที่ได้เรียนมาทุก ๆ วิชาผสมผสานกัน
๗. การบริหารโรงเรียนยึดหลักการสำคัญอย่างหนึ่ง คือ ให้ครูระลึกอยู่เสมอว่า ครูมีหน้าที่ส่งเสริมและช่วยเหลือให้เด็กทุกคนได้พัฒนา เติบโตในทุก ๆ ด้านพร้อม ๆ กัน
๘. การจัดโรงเรียนต้องเปิดโอกาสให้มีความคล่องตัว เพื่อเปลี่ยนแปลง ปรับปรุงแก้ไขได้เสมอ
๙. การจัดเด็กเข้าชั้นหรือการแบ่งหมู่แบ่งกลุ่มนักเรียน ต้องเคารพมตินิยมของไทยที่ว่า เด็กทุกคนมีความสำคัญทัดเทียมกัน มีฐานะเป็นพลเมืองไทยด้วยกัน
๑๐. โรงเรียนควรเปิดโอกาสให้ครูได้ใช้ความรู้ความสามารถที่อยู่อ่อยู่ทั้งหมด

โครงสร้างการบริหารการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา

โครงสร้างของระบบการบริหารในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษานั้น มีได้มีแบบแผนกำหนดไว้ตายตัว โรงเรียนแต่ละแห่งจัดโครงสร้างของการบริหารโดยอาศัยระเบียบแบบแผนบางประการ ซึ่งกรมสามัญศึกษาเป็นผู้กำหนด ร่วมกับหลักวิชาหรือศาสตร์และศิลป์ในการบริหารประกอบกัน สำหรับระเบียบแบบแผนในการจัดโครงสร้างการบริหารในโรงเรียนประถมศึกษานั้น อาจพิจารณาได้จากระเบียบกรมสามัญศึกษา ว่าด้วยการแต่งตั้งครูในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา ทำหน้าที่รับผิดชอบในตำแหน่งต่าง ๆ พ.ศ. ๒๕๑๓ (ประเสริฐ จันทพงษ์, ๒๕๑๖ : ๕๑๕) ซึ่งกำหนดให้มีบุคลากรในโรงเรียนประถมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย ๓ ฝ่าย คือ ฝ่ายบริหาร ฝ่ายปฏิบัติการ และฝ่ายบริการ

ฝ่ายบริหาร ได้แก่ ครูใหญ่ และผู้ช่วยครูใหญ่

ฝ่ายปฏิบัติการ ได้แก่ ครูหัวหน้าหมวดวิชา ครูประจำชั้น และครูสอนประจำวิชา

ฝ่ายบริการ ได้แก่ ครูธุรการ ครูการเงินและพัสดุ ครูบรรณารักษ์ ครูโภชนาการ ครูพยาบาล ครูผู้ปกครอง ครูโสตทัศนศึกษา ฯลฯ

ส่วนโรงเรียนใดจะกำหนดให้มีครูตำแหน่งใดบ้าง และจำนวนเท่าใดนั้น อาจพิจารณาได้จากบัญชีกำหนดอัตราค่าจ้างครูชั้นประถมศึกษาตอนต้น และชั้นประถมศึกษาตอนปลาย ตามที่คุรุสภารับรองให้ใช้ตามข้อเสนอของกรมสามัญศึกษา ซึ่งสรุปได้ดังนี้

๑. เกณฑ์กำหนดอัตราค่าจ้างครูในชั้นประถมศึกษาตอนต้น

๑.๑ ฝ่ายบริหาร

๑.๑.๑ ครูใหญ่ โรงเรียนละ ๑ คน

๑.๑.๒ ผู้ช่วยครูใหญ่ ๑ - ๓ คน ตามจำนวนห้องเรียน

๑.๒ ฝ่ายปฏิบัติการ

๑.๒.๑ ครูประจำชั้น เท่ากับจำนวนห้องเรียน

๑.๒.๒ ครูพลานามัย ๑ - ๔ คน ตามจำนวนห้องเรียน

๑.๒.๓ ครูศิลปะ ๑ - ๔ คน ตามจำนวนห้องเรียน

๑.๓ ฝ่ายบริการ

๑.๓.๑ ครูธุรการ ๑๕ ห้องเรียนขึ้นไปมีได้ ๑ คน

๑.๓.๒ ครูบรรณารักษ์ ๒๐ ห้องเรียนขึ้นไปมีได้ ๑ คน

๑.๓.๓ ครูพยาบาล ๓๐ ห้องเรียนขึ้นไปมีได้ ๑ คน

๒. เกณฑ์กำหนดอัตราค่าจ้างครูชั้นประถมศึกษาตอนปลาย

๒.๑ ฝ่ายบริหาร

๒.๑.๑ ครูใหญ่ โรงเรียนละ ๑ คน

๒.๑.๒ ผู้ช่วยครูใหญ่ ๑ - ๓ คน ตามจำนวนห้องเรียน

๒.๒ ฝ่ายปฏิบัติการ

๒.๒.๑ ครูประจำชั้น เท่ากับจำนวนห้องเรียน

๒.๒.๒ ครูทัศนศึกษา ๑ - ๑๕ คน ตามจำนวนห้องเรียน

๒.๒.๓ ครูพลานามัย ๑ - ๔ คน ตามจำนวนห้องเรียน

๒.๒.๔ ครูศิลปะ ๑ - ๙ คน ตามจำนวนห้องเรียน

๒.๓ ฝ่ายบริการ

๒.๓.๑ ครูธุรการ ๑๕ ห้องเรียนขึ้นไปมีได้ ๑ คน

๒.๓.๒ ครูบรรณารักษ์ ๕ ห้องเรียนขึ้นไปมีได้ ๑ คน

- ๒.๓.๓ ครูโภชนาการ ๒๔ ห้องเรียนขึ้นไปไม่ได้ ๑ คน
 ๒.๓.๔ ครูการเงิน ๑๕ ห้องเรียนขึ้นไปไม่ได้ ๑ คน
 ๒.๓.๕ ครูพยาบาล ๓๐ ห้องเรียนขึ้นไปไม่ได้ ๑ คน

ในการจัดโครงสร้างของการบริหารสำหรับโรงเรียนนั้น ภิญญู สาคร (ภิญญู สาคร, ๒๕๑๖ : ๓๕๓ - ๓๕๔) เสนอแนะว่า ควรดำเนินการเป็นขั้น ๆ คือ การกำหนดเป้าหมายของโรงเรียน รวบรวมปริมาณงาน ศึกษาและแยกประเภทของงาน กำหนดหน่วยงานย่อย จัดสายการบังคับบัญชา ทำแผนภูมิองค์กร กำหนดตัวบุคคลผู้ทำงาน จัดสถานที่และอุปกรณ์ในการทำงาน ทำคู่มืออธิบายโครงสร้างขององค์กร แต่งตั้งตัวบุคคลให้ดำรงตำแหน่ง และในขั้นสุดท้ายควรมีการประชุมชี้แจงให้ทุกคนเข้าใจโครงสร้างของงาน เพื่อความเข้าใจในหน้าที่และความรับผิดชอบของตนเอง สำหรับโครงสร้างของการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาใหญ่ ภิญญู สาคร (ภิญญู สาคร, ๒๕๑๖ : ๓๖๔) เสนอแนะว่า ควรจะมีลักษณะของแผนภูมิองค์กร ดังต่อไปนี้

งานบริหารการศึกษาในโรงเรียน

ในการบริหารการศึกษาของโรงเรียนนั้น ครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ หรือผู้บริหารย่อมมีงาน (Task) ที่จะต้องจัดทำเป็นการมากมายหลายประการด้วยกัน งานเหล่านี้มีผู้จัดแบ่งออกเป็นหมวดหมู่ตามลักษณะของงาน วิธีดำเนินการ และการแก้ปัญหา ได้หลายหมวดหมู่ตามความคิดเห็นของแต่ละคน เช่น กริฟฟิธส์ (Griffiths, 1956 : 3 - 13) กล่าวว่าผู้บริหารการศึกษาควรมีหน้าที่ ๔ ประการ คือ

๑. เป็นผู้รักษาความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียน
๒. เป็นผู้ปรับปรุงและขยายโอกาสทางการศึกษา
๓. ทำหน้าที่รับและปรับปรุงบุคลากร
๔. ทำหน้าที่จัดหา รักษา เงิน อาคาร และสถานที่ในโรงเรียน

แคมป์เบลล์, คอรัลลี และแรมเซเยอร์ (Campbell, Corbally and Ramseyer, 1969 : 96 - 97) กล่าวถึงงานของผู้บริหารโรงเรียนว่ามี ๖ ประการ คือ งานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน งานด้านหลักสูตรและการสอน งานกิจกรรมนักเรียน งานบริหารบุคลากร งานบริการ งานการเงิน และธุรการ

สมิท (Smith, 1961 : 170) แจกแจงงานของผู้บริหารโรงเรียนว่าควรมีความรับผิดชอบถึง ๗ ประการ คือ งานทั่วไป งานบริหารบุคลากรผู้สอน และไม่ใช่นักเรียน งานบริหารหลักสูตร งานบริหารการเงิน งานบริหารอาคารสถานที่ งานบริหารเกี่ยวกับนักเรียน และงานบริหารด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

เฟเบอร์ (Faber, 1970 : 212) มีความเห็นว่า งานของผู้บริหารโรงเรียนควรแยกเป็น ๔ ประเภท คือ การจัดและพัฒนาหลักสูตร งานกิจการนักเรียน งานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน งานบุคลากร งานอาคารสถานที่ การจัดองค์การและโครงสร้าง ธุรการและการเงิน และการจัดอำนวยความสะดวกในการเดินทางของนักเรียน

สุรทิน ศิลปอนันต์ (สุรทิน ศิลปอนันต์, ๒๕๑๖ : ๕๔) พูดถึงงานบริหารของครูใหญ่ว่าแบ่งออกเป็น ๔ ประเภท คล้ายกับกริฟฟิธส์ คืองานบริหารที่เกี่ยวข้องกับชุมชน งานบริหารที่เกี่ยวข้องกับโอกาสทางการศึกษา งานบริหารบุคลากร และงานบริหารการเงิน อาคารสถานที่ วัสดุ อุปกรณ์ และเครื่องมือเครื่องใช้ต่าง ๆ

ระบิล สีตะสุวรรณ (ระบิล สีตะสุวรรณ, ๒๕๐๘ : ๕๕ - ๕๖) ได้แจกแจงงานบริหารของครูใหญ่ออกเป็นข้อปลีกย่อยถึง ๘๐ เรื่อง แต่สรุปว่างานบริหารของครูใหญ่อาจจัดเป็นหมวดหมู่ได้ ๖ หมวด คือ การบริหารทั่วไป งานสัมพันธ์ การจัดวางตัวบุคคล การนิเทศ กิจกรรมพิเศษ และความรับผิดชอบต่อชุมชน ส่วนกรมสามัญศึกษา (กรมสามัญศึกษา, ๒๕๑๔ : ๑ - ๒๒๑) สรุปว่า งานครูใหญ่ควรมี ๔ ด้าน คือ งานบริหาร งานวิชาการ งานธุรการ และงานบริการ

ตามที่กล่าวมาแล้ว พอสรุปได้ว่างานบริหารการศึกษาในโรงเรียนจำแนกออกได้เป็น ๕ ประเภท คือ งานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน งานบริหารวิชาการ งานบริหารบุคลากร งานบริหารกิจการนักเรียน งานบริหารธุรการ การเงิน และบริการ

งานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

โรงเรียนเป็นสถาบันซึ่งสังคมสร้างขึ้นเพื่อรับหน้าที่ในการฝึกอบรมเยาวชน ถ่ายทอดวัฒนธรรมของสังคม ตลอดจนรักษาและเพิ่มพูนวิทยาการต่าง ๆ สำหรับสังคมนั้น ๆ หรือถ้าจะพิจารณาในแง่ของทฤษฎีระบบ (System Theory) โรงเรียนก็เป็นระบบย่อยระบบหนึ่งของสังคม และเป็นระบบสังคมเปิด (Open Social System) ซึ่งหมายความว่าโรงเรียนจำเป็นต้องติดต่อกับชุมชนภายนอก โดยผ่านทางภารกิจงานของโรงเรียนและผลสะท้อนจากการปฏิบัติงานที่ได้รับจากชุมชนนั้น ๆ ด้วย ดังนั้นโรงเรียนจึงต้องมีความสัมพันธ์กับชุมชนภายนอกโดยหลีกเลี่ยงไม่ได้

ในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนนั้น สุรทัศน์ ศิลปอนันต์ (สุรทัศน์ ศิลปอนันต์, ๒๕๑๖ : ๕๔) กล่าวว่าโรงเรียนมีโอกาสที่จะสัมพันธ์กับสังคมได้ ๓ ทาง คือ การให้การศึกษาแก่เยาวชน การให้บริการทรัพยากรต่าง ๆ และการร่วมกิจกรรมระหว่างโรงเรียนและชุมชน ส่วนมงคล ศรีไพรวรรณ (มงคล ศรีไพรวรรณ, ๒๕๑๕ : ๑๔๒ - ๑๔๔) กล่าวถึงหลักความสัมพันธ์ของโรงเรียนชุมชนที่ดี สรุปได้ว่า

๑. ควรยึดหลักความเป็นผู้นำแบบประชาธิปไตย โดยการเลือกผู้นำซึ่งประชาชนและบุคลากรยอมรับ และสามารถทำงานร่วมกันได้

๒. ควรยึดหลักความร่วมมือ ความรับผิดชอบ และการวางแผนทำงาน หรือ การวางโครงการร่วมกัน

๓. ควรยึดหลักให้สมาชิกได้แสดงความคิดเห็น โดยให้ประชาชนและผู้ปกครอง ได้แสดงความคิดเห็นเช่นสมาชิกคนหนึ่ง

๔. ควรยึดหลักความเป็นเพื่อน ให้ครูได้เป็นเพื่อนที่ดีของประชาชน เป็นที่ปรึกษา และให้ความช่วยเหลือในด้านต่าง ๆ ได้

๕. ควรยึดหลักการประเมินผลความสัมพันธ์เป็นระยะ ๆ โดยร่วมมือกันประเมินผล ทั้งโรงเรียน ครู ผู้ปกครอง และประชาชน

บุญโญ สาร (บุญโญ สาร, ๒๕๑๖ : ๒๓) ได้พูดถึงงานที่ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องทำในด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ไว้ดังนี้

๑. ผู้บริหารการศึกษา ควรถือว่าโรงเรียนเป็นของประชาชน และรู้จักโรงเรียนหนักเพื่อประโยชน์ของประชาชน

๒. ผู้บริหารการศึกษาควรอยู่ใกล้ชิดประชาชนอยู่เสมอ มีงานทางสังคม ศาสนา หรือวัฒนธรรมก็ควรไปร่วม

๓. ผู้บริหารการศึกษาควร เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมเห็นกิจการของโรงเรียน ตามสมควรในทุกโอกาส

๔. ผู้บริหารการศึกษาควรแนะนำให้ครูออกไปพบปะผู้ปกครอง หรือเยี่ยมเยียนนักเรียนที่บ้านบ้างเป็นครั้งคราว

๕. ผู้บริหารไม่ควรเพิกเฉยในการพัฒนาประชาชน โดยการให้การศึกษา ทั้งทางคำสอนและวิชาชีพ

๖. ผู้บริหารต้องรับความช่วยเหลือทั้งทางด้านการเงิน และอื่น ๆ จากประชาชน โดยการให้เกียรติอย่างเหมาะสม

จาคอบสัน (Jacobson, 1963 : 466 - 478) ได้เสนอแนะกิจกรรมที่โรงเรียนพึงจัดทำขึ้นเพื่อเป็นการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชนที่น่าสนใจคือ

๑. จัดให้มีเอกสารสิ่งพิมพ์เผยแพร่
๒. จัดให้มีบริการเสนอข่าวโรงเรียนถึงบ้าน
๓. จัดนิทรรศการภายในโรงเรียน
๔. จัดสัปดาห์แห่งการศึกษา
๕. จัดให้มีการเยี่ยมเยียนโรงเรียนเป็นครั้งคราว
๖. จัดให้มีการเยี่ยมเยียนผู้ปกครองทางบ้านเป็นครั้งคราว
๗. สร้างความสัมพันธ์ระหว่างศิษย์เก่ากับศิษย์ปัจจุบัน
๘. ใช้สื่อมวลชน เช่น วิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์
๙. จัดทำรายงานประจำปีเผยแพร่
๑๐. จัดตั้งสมาคมศิษย์เก่า
๑๑. จัดตั้งสมาคมผู้ปกครองและครู
๑๒. จัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่สร้างความสัมพันธ์อันดี
๑๓. จัดกิจกรรมร่วมกับท้องถิ่น เช่นงานประเพณีต่าง ๆ

ฯลฯ

งานบริหารวิชาการ

งานบริหารวิชาการนับว่าเป็นหลักของโรงเรียน เพราะวัตถุประสงค์สำคัญของโรงเรียนก็คือการให้การศึกษาและมีกรอบแนวเขตของชาติ ความหมายของการบริหารวิชาการก็คือ "การบริหารกิจกรรมทุกชนิดในโรงเรียน ซึ่งเกี่ยวข้องกับการปรับปรุงพัฒนาการสอนนักเรียนให้ได้ดี และมีประสิทธิภาพมากที่สุด" (วิทยุ สวรร, ๒๕๑๖ : ๒๕๒) กล่าวโดยละเอียดยิ่งขึ้น การบริหารวิชาการก็คือการทำงานเกี่ยวกับเรื่องต่อไปนี้ คือ หลักสูตร การจัดโรงเรียน การจัดชั้นเรียน การจัดการการสอน การจัดครูเข้าสอน การควบคุมการสอน การประเมินผลการสอน การออกข้อสอบ การวิเคราะห์ผลการเรียนการสอน การสอนซ่อมเสริม การนิเทศการศึกษา ฯลฯ (กรมสามัญศึกษา, ๒๕๑๔ : ๔๓ - ๔๔)

ถ้าจะจำแนกงานวิชาการของครูใหญ่ออกเป็นประเภท ๆ ก็อาจจะจำแนกได้ดังนี้
(ประเสริฐ จันทพงษ์, ๒๕๑๖ : ๕๒๐)

๑. การวางแผนงานวิชาการของโรงเรียน
๒. การจัดทำโครงการสอนให้เป็นไปตามหลักสูตร
๓. การแนะนำ ควบคุม การสอนของครูให้เป็นไปตามโครงการสอน
๔. การจัดกิจกรรมต่าง ๆ ที่เป็นการส่งเสริมการเรียนการสอน
๕. การดำเนินการวัดผลการศึกษาให้ถูกต้องตามระเบียบ และหลักการวัดผล

การศึกษา

๖. การสนับสนุนให้มีการค้นคว้าทดลอง ปรับปรุงวิธีการสอนให้ดียิ่งขึ้น
๗. การจัดให้มีการประชุม อบรม ครูในโรงเรียน เช่น การปฐมนิเทศครูใหม่

การประชุมครูเพื่อพิจารณาปัญหาต่าง ๆ

การที่จะดำเนินในเรื่องต่าง ๆ ดังกล่าวแล้ว วิทยุ สาร (วิทยุ สาร, ๒๕๑๖ : ๒๕๕ - ๒๕๖) กล่าวว่า ครูใหญ่จะต้องมีความรู้ความเข้าใจเป็นอย่างดีในเรื่อง หลักสูตร ประมวลวิชาหรือประมวลการสอน ตารางสอน อุปกรณ์การสอน แบบเรียน หนังสืออ่านประกอบ หนังสืออ้างอิง ห้องสมุดโรงเรียน รวมทั้ง การสอนศิลปศึกษา การสอนพลศึกษา การสอนจริยศึกษา การสอนเพศศึกษา และการสอบและประเมินผลการเรียน

งานบริหารบุคลากร

บุคลากรเป็นปัจจัยที่สำคัญยิ่งของการบริหาร และการบริหารบุคลากรก็คือ "การบริหาร หรือการจัดการในทันทีเกี่ยวกับบุคคลผู้ปฏิบัติงานในองค์การใดองค์การหนึ่ง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเลือกสรรผู้ที่มีความรู้ความสามารถเข้ามาทำงานให้มีจำนวนเพียงพอ เพื่อให้การใช้กำลังคนเกิดประโยชน์เต็มที่ เพื่อกำหนดกำลังแรงงาน บำรุงส่งเสริมสมรรถภาพและกำลังใจของผู้ปฏิบัติงาน เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานได้มีประสิทธิภาพ และบรรลุผลสำเร็จตามความมุ่งหมายขององค์การ" (กรมการปกครอง, ๒๕๑๐ : ๕๓) บุญชนะ อัครดากร (บุญชนะ อัครดากร, ๒๕๑๔ : ๑๑๕) ให้ความหมายไว้ว่า "คือการที่จะให้ใครมาซึ่งบุคคลเข้าทำงานในองค์การ

การกำหนดตำแหน่งหน้าที่ และเงินเดือนให้เหมาะสม และให้ทำงานทำที่เป็นประโยชน์มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ จัดให้สวัสดิการ ให้มีกำลังใจในการทำงาน และเมื่อออกจากงานก็ให้มีบำเหน็จหรือเงินทดแทนตามสมควร"

ภิญโญ สาร (ภิญโญ สาร, ๒๕๑๗ : ๕ - ๑๐) เห็นว่าในการบริหารงานบุคคล ผู้บริหารควรดำเนินการในเรื่องเหล่านี้คือ

๑. การคัดเลือกบุคคลเพื่อเข้าทำงาน
๒. การปรับปรุงที่เข้ามามีงานใหม่
๓. การฝึกอบรมปฏิบัติงาน
๔. การสร้างภาวะผู้นำให้เกิดขึ้นในบุคลากร
๕. การประเมินผลการปฏิบัติงาน
๖. การฝึกงาน และการแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ
๗. การให้คำแนะนำต่าง ๆ แก่ปฏิบัติงาน
๘. การให้ข้อเสนอแนะแก่ผู้มีอำนาจในเรื่องการขึ้นเงินเดือน การเลื่อนขั้นเลื่อนตำแหน่ง การโอน ย้าย ให้ออก เป็นต้น
๙. การนำกฎระเบียบต่าง ๆ มาใช้ และดูแลให้เป็นไปตามระเบียบนั้น
๑๐. การแจ้งและชี้แจงนโยบายการปฏิบัติงานให้บุคคลปฏิบัติงานได้ทราบ
๑๑. การเสนอข้อคิดเห็นของปฏิบัติงานให้ผู้นบังคับบัญชาเหนือขึ้นไปทราบ
๑๒. การสร้างแรงจูงใจให้ปฏิบัติงาน
๑๓. การจัดสวัสดิการและหลักประกันในการทำงาน

พนัส หันนาคินทร์ (พนัส หันนาคินทร์, ๒๕๑๓ : ๖๑) ได้แบ่งบุคลากรในโรงเรียนออกเป็น ๒ พวก คือ

๑. พวกที่ทำหน้าที่สอน ได้แก่ครูประจำชั้น ครูประจำวิชา และครูพิเศษต่าง ๆ
๒. พวกที่ไม่ได้ทำหน้าที่สอน ได้แก่บุคคลที่มีส่วนช่วยให้งานเป็นไปโดยเรียบร้อย เช่นเจ้าหน้าที่การเงิน เจ้าหน้าที่ห้องสมุด เจ้าหน้าที่เกี่ยวกับการแนะแนว เป็นต้น

งานบริหารบุคลากรซึ่งผู้บริหารหรือครูใหญ่ในโรงเรียนประถมศึกษาจะต้องปฏิบัตินั้น กรมสามัญศึกษา (กรมสามัญศึกษา, ๒๕๑๔ : ๑๔) ได้กำหนดว่าควรจะมีดังต่อไปนี้

๑. ดูแลและส่งเสริมให้ครูและคณาจารย์โรงเรียนได้ปฏิบัติงานเต็มความสามารถ

ของตน

๒. จัดสวัสดิการให้แก่ครู คณาจารย์โรงเรียนตามความเหมาะสม

๓. ดูแลและส่งเสริมให้ครูได้ปฏิบัติงานตามระเบียบ วินัย และจรรยาบรรณ

ของครู

๔. บำรุงขวัญ เช่น ให้ความยุติธรรม ความเสมอภาค ยกย่องให้เกียรติตาม

โอกาสสมควร

๕. ดูแลและอบรมให้นักเรียนได้ประพฤติปฏิบัติตนอยู่ในระเบียบวินัย และศีลธรรม

อันดี

งานบริหารกิจการนักเรียน

งานบริหารกิจการนักเรียน ได้แก่การดำเนินการกิจกรรมต่าง ๆ เกี่ยวกับนักเรียน ยกเว้น การเรียนการสอนตามปกติ เช่น การสำรวจเด็กเข้าเกณฑ์ การรับนักเรียน การทำทะเบียน บัญชีเกี่ยวกับนักเรียน การจัดชั้นเรียน การปกครอง และรักษาระเบียบวินัย การไต่สวนนักเรียน การส่งเสริมกิจกรรมนักเรียน เป็นต้น

แคมป์เบลล์ (Campbell, 1971 : 149 - 154) แบ่งงานบริหารกิจการนักเรียน ออกเป็น ๔ หมวด คือ การทำทะเบียนนักเรียนและการแบ่งกลุ่มนักเรียน การทำบัญชีนักเรียน การจัดบริการนักเรียน และการควบคุมความประพฤติของนักเรียน ส่วนเฟเบอร์ (Faber, 1970 : 213) เห็นว่างานบริหารกิจการนักเรียนมี ๓ ประเภท คือ

๑. การสร้างและรักษาทะเบียน บัญชีนักเรียน

๒. การสร้างเครื่องมือวัดเพื่อประเมินเด็กนักเรียน

๓. การจัดบริการแนะแนว และให้คำปรึกษาหารือ

๔. การจัดบริการด้านสุขภาพอนามัยของนักเรียน

๕. การจัดดูแลเรื่องเครื่องใช้ประจำตัวของนักเรียน
๖. การจัดกระบวนการตรวจสอบความเจริญเติบโตทางร่างกายของนักเรียน
๗. การจัดให้มีการปฏิบัติงานด้านความผิดปกตินักเรียน

บุญญา สาคร (บุญญา สาคร, ๒๕๑๖ : ๒๐๔ - ๒๒๕) เห็นว่างานบริหารกิจการนักเรียนมี ๗ ประเภท เช่นกัน แต่แบ่งแตกต่างไปจากที่เฟเบอร์กล่าวไว้ ๕ ประการคือ

๑. การทำสำมะโนนักเรียน และการทำนายปริมาณนักเรียน
๒. การรับนักเรียน การแบ่งกลุ่ม และการเลื่อนชั้นเรียน
๓. การรายงานเกี่ยวกับนักเรียน
๔. การรักษาระเบียบวินัยของนักเรียน
๕. กิจกรรมต่าง ๆ ของนักเรียน เช่น การจัดสถานนักเรียน ชมรม วารสาร

การแสดงต่าง ๆ ลูกเสือ และอนุภาษิต การทัศนอาจร เป็นต้น

งานบริหารธุรการ การเงิน และบริการ

งานธุรการนับได้ว่าเป็นงานบริการ เป็นงานที่ไม่มีจุดหมายหรือความจำเป็นโดยตัวของมันเอง แต่ทำเพื่ออำนวยความสะดวกหรือส่งเสริมให้งานสอนประสบผลสำเร็จมากยิ่งขึ้น ฉะนั้นจึงมีสิ่งงานที่สำคัญกว่างานวิชาการหรืองานสอน อย่างที่โรงเรียนมักจะให้ความสำคัญในการปฏิบัติมากเป็นพิเศษเสมอ ๆ อย่างไรก็ตาม แม้งานธุรการจะไม่ใช่งานสำคัญเท่ากับงานสอน แต่ผู้บริหารก็จำเป็นต้องเอาใจใส่ปฏิบัติให้เรียบร้อยมิให้เกิดพลาด เพราะงานธุรการเป็นงานที่มองเห็นได้ง่าย และประกอบด้วยงานปลีกย่อยจำนวนมาก เคซี (Casey, 1964 : 1 - 5) แจกแจงไว้ว่างานธุรการที่สำคัญมี ๑๕ ประการคือ เรื่องงบประมาณ บัญชีการเงิน การจัดซื้อ การจัดหา การประกันอาคารและทรัพย์สิน การจัดและการใช้อาคาร การรักษาอาคารสถานที่ การรับส่งนักเรียน อาหารกลางวัน การจัดงานบุคคล การก่อสร้าง รายงานงบประมาณ หนังสือ การวิเคราะห์รายจ่าย และการวางแผนระยะยาว

พนัส หันนาคินทร์ (พนัส หันนาคินทร์, ๒๕๑๓ : ๒๓๔ - ๒๓๕) แบ่งงานธุรการออกเป็น ๕ ประเภท คือ

๑. งานที่เกี่ยวกับสารบรรณ คือการติดต่อทางจดหมาย หรือการสื่อสารอย่างอื่น รวมทั้งหลักฐานการติดต่ออื่น ๆ

๒. งานเกี่ยวกับการเงิน ได้แก่การรับและเบิกจ่ายเงิน การทำบัญชี การจัดซื้อ การควบคุมและตรวจสอบเรื่องเงิน

๓. การจัดทำงบประมาณรายจ่าย

๔. การควบคุมพัสดุและครุภัณฑ์

๕. งานเกี่ยวกับทะเบียนนักเรียน ในรับรอง รายงาน ฯลฯ

๖. งานดูแล ซ่อมแซม อาคารและครุภัณฑ์

๗. การประชาสัมพันธ์โรงเรียน

๘. การจัดรักษาความปลอดภัยนักเรียน

๙. การควบคุมตัวบุคคลที่ไม่เกี่ยวกับการสอน

นอกจากนี้ กรมสามัญศึกษา (กรมสามัญศึกษา, ๒๕๑๔ : ๑๔ - ๑๕) ยังได้กำหนดงานธุรการของครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษาไว้ ๖ ประการ คือ

๑. ทำเนิงานสารบรรณให้เป็นไปโดยเรียบร้อย

๒. ควบคุมการดำเนินงานทั่วไปของโรงเรียนให้เป็นไปตามระเบียบแบบแผนของทางราชการ

๓. จัดทำ ควบคุม ดูแล งานเอกสาร และหลักฐานต่าง ๆ เช่น สมุดหมายเหตุการณ์ ทะเบียนครู ทะเบียนนักเรียน บัญชีเรียกชื่อ สถิติต่าง ๆ ให้เรียบร้อยอยู่เสมอ

๔. ควบคุมดูแลให้ปฏิบัติเกี่ยวกับการเงิน พัสดุ ครุภัณฑ์ ของโรงเรียนให้ดำเนินไปอย่างถูกต้องตามระเบียบของทางราชการ

๕. ดูแล รักษา และปรับปรุงอาคารสถานที่และอุปกรณ์ประจำโรงเรียนให้อยู่ในสภาพเรียบร้อย

๖. สร้างความสัมพันธ์และประสานงานที่ดี ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน และหน่วยงานต่าง ๆ

การเงินและงบประมาณของโรงเรียน เป็นเรื่องที่ผู้บริหารจะต้องใช้ความระมัดระวัง ในการดำเนินการ เพราะจะต้องปฏิบัติให้ถูกต้องตามกฎหมาย ระเบียบ และข้อปฏิบัติของทางราชการอย่างเคร่งครัดด้วย ขั้นตอนที่สำคัญของงบประมาณรายจ่ายนั้น จาร์วิส (Jarvis, 1967 : 129) กล่าวว่า มี ๔ ขั้นตอน คือ

๑. การวางแผนและกำหนดงบประมาณในระดับสถาบันว่าจะปฏิบัติงานอะไรบ้าง ใช้งบประมาณด้านใด เป็นจำนวนเท่าใด
๒. การพิจารณา แก้ไข ปรับปรุง ในระดับสูงขึ้น
๓. การบริหารงบประมาณ หรือการนำงบประมาณมาใช้
๔. การประเมินผลและตรวจสอบการใช้งบประมาณ

จาร์วิส (Jarvis, 1967 : 112 - 113) ยังได้แนะนำเพิ่มเติมไว้อีกว่า ในการกำหนดงบประมาณรายจ่ายของโรงเรียนนั้น ควรคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้คือ

๑. จะสอนใคร คือโรงเรียนจะเปิดสอนชั้นใด ระดับใด
๒. โรงเรียนมีโครงการผูกพันระยะยาว ๕ - ๑๐ ปี อย่างไร
๓. มีความต้องการ อาคาร สถานที่ วัสดุอุปกรณ์ และบุคลากร ในระ ๕ - ๑๐ ปี อย่างไร
๔. โรงเรียนจะเปิดดำเนินการปีละกี่วัน
๕. โรงเรียนจะเปิดดำเนินการภาคฤดูร้อนหรือไม่
๖. จะจัดเตรียมอาคารสถานที่เพื่อรับใช้ชุมชนอย่างไร
๗. จะใช้อัตราส่วนระหว่างครูและนักเรียนเท่าใด
๘. จะตั้งเกณฑ์การรับสมัครคนเข้าเป็นครูอย่างไร
๙. จะจัดห้องพยาบาลและบริการแนะแนวอย่างไร
๑๐. จะจัดอำนวยความสะดวกในการเดินทางไปมาของนักเรียนอย่างไร
๑๑. จะจ้างครูพิเศษอะไรบ้าง
๑๒. จะจัดบริการอาหารกลางวันอย่างไร
๑๓. จะจัดบริการด้านสุขภาพอนามัยของนักเรียนอย่างไร

นอกจากนี้ การบริหารด้านการเงิน และงบประมาณของโรงเรียนจะต้องดำเนินการในด้านการเก็บรักษาเงิน การเบิกจ่าย การทำบัญชีต่าง ๆ การทำสถิติและรายงาน เป็นต้น ซึ่งจะต้องคำนึงถึงกฎหมาย และระเบียบปฏิบัติของทางราชการเกี่ยวกับเรื่องเงินอยู่เสมอด้วย

ส่วนงานบริการในโรงเรียนนั้น กล่าวอย่างกว้าง ๆ ก็คือการจัดทำดำเนินการในเรื่องความสะดวกสบายของบุคลากรในโรงเรียน เช่น ครู นักเรียน เจ้าหน้าที่ต่าง ๆ คนงานภารโรง ตลอดจนผู้ปกครองและประชาชนที่มาติดต่อกับโรงเรียนด้วย งานเหล่านี้กรมสามัญศึกษา (กรมสามัญศึกษา, ๒๕๑๔ : ๑๖๕ - ๒๒๑) กำหนดว่าครูใหญ่จะต้องดำเนินการในเรื่อง ห้องสมุด ห้องพยาบาล ห้องโสตทัศนวัสดุ อาหารกลางวัน บริการเกี่ยวกับสุขภาพ การแนะแนวและการจัดสวัสดิภาพเด็ก นอกจากนี้การจัดบริการในโรงเรียน อาจจะกระทำได้อีกหลายเรื่อง เช่น การอำนวยความสะดวกเรื่องการเดินทางไปมา น้ำดื่ม น้ำใช้ ห้องน้ำ - ส้วม เป็นต้น

การวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ดาวเรือง รัตนิน (ดาวเรือง รัตนิน, ๒๕๑๔ : ๔๖ - ๔๘) ได้ทำการวิจัยการบริหารการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ในภาคกลาง พบว่า โครงสร้างของระบบการบริการการศึกษาในโรงเรียนมี ๒ แบบ คือแบบยึดสายการบังคับบัญชาเป็นเกณฑ์ และแบบยึดสายงานเชื่อมพร้อมกันกับประยุกต์หลักทฤษฎีการบริหารมาประกอบ ส่วนงานบริหารด้านต่าง ๆ ของโรงเรียนนั้นพบว่า โรงเรียนปฏิบัติงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนอยู่ในระดับน้อย แต่ปฏิบัติงานในด้านวิชาการอยู่ในระดับมาก งานบริหารบุคลากรนั้นมีแนวโน้มที่โรงเรียนจะปฏิบัติได้ผลดียิ่งขึ้น งานบริหารกิจการนักเรียนได้ผลดีพอสมควร และพบว่าโรงเรียนต่าง ๆ มักให้ความสำคัญในการปฏิบัติงานธุรการ การเงิน และบริการ มากจนเกินไป

ปรีดา เชื้อตระกูล (ปรีดา เชื้อตระกูล, ๒๕๑๔ : ๑๕๗ - ๑๕๘) ทำการวิจัยงานบริหารการศึกษาโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดเทศบาลในภาคกลาง ผลการวิจัยคล้ายกับผลการวิจัยของ ดาวเรือง รัตนิน ในบางประการ ข้อแตกต่างที่สำคัญคือพบว่าโรงเรียนเทศบาลในภาคกลางปฏิบัติงานด้านธุรการ การเงิน และบริการอยู่ในระดับสูงสุด และโรงเรียนมีส่วนใน

การบริหารงานบุคลากรน้อยกว่าที่ควร ส่วนโครงสร้างของการบริหารในโรงเรียนนั้นเหมาะสมกับโรงเรียนเทศบาล ซึ่งเป็นโรงเรียนขนาดเล็กอยู่แล้ว

ดุสิต บุณยากร (ดุสิต บุณยากร, ๒๕๑๔ : ๑๔๑) ทำการศึกษางานด้านบริหาร การศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดเทศบาลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ค้นพบข้อแตกต่างออกไปอีก คือ โครงสร้างการบริหารของโรงเรียนเทศบาลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีรูปแบบที่คล้ายคลึงกันเป็นส่วนใหญ่ และมักจะจัดโครงสร้างอย่างบกพร่องและล่าสมัย งานธุรการ การเงิน และบริการ ได้รับการปฏิบัติมากที่สุด ในขณะที่งานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียน กับชุมชนได้รับการปฏิบัติน้อยที่สุด

รังษี มหาชนธ์ (รังษี มหาชนธ์, ๒๕๑๔ : ๑๓๐ - ๑๓๖) ได้ทำการวิจัยงาน บริหารการศึกษาโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดเทศบาลในภาคใต้ พบว่า โครงสร้างการบริหาร โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดเทศบาลในภาคใต้ เป็นไปในรูปสายการบังคับบัญชา ครูใหญ่เป็น ผู้บริหารงานเพียงคนเดียว ส่วนงานบริหารทั้ง ๕ ประเภทได้รับการปฏิบัติมากน้อยตามลำดับ คือ งานบริหารบุคลากร งานธุรการ การเงิน และบริการ งานวิชาการ งานกิจการนักเรียน และงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

จันทร์หาญ สงวนนาม (จันทร์หาญ สงวนนาม, ๒๕๑๔ : ๑๔๓ - ๑๔๖) ทำการวิจัย งานบริหารการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดในภาคกลาง พบว่า โครงสร้างของการบริหารในโรงเรียนคล้ายคลึงกัน แต่โรงเรียนเล็กมักจัดโครงสร้างอย่างง่าย ๆ และโรงเรียนใหญ่จัดโครงสร้างสลับซับซ้อนขึ้น ส่วนปัญหาต่าง ๆ ที่พบมักเกิดจากการจัดระบบการ ศึกษาในโรงเรียนบกพร่อง

สมักร หนูไฟโรจน์ (สมักร หนูไฟโรจน์, ๒๕๑๔ : ๑๕๓ - ๒๐๖) ทำการวิจัยงาน บริหารการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดภาคใต้ ผลการวิจัยคล้าย คลึงกับผลการวิจัยของผู้อื่น ๆ ที่กล่าวมาแล้ว แต่ได้ศึกษาปัญหาการบริหารพบว่า ปัญหาที่สำคัญ คือ ปัญหาเรื่องงบประมาณไม่เพียงพอ ขาดวัสดุอุปกรณ์ และเครื่องมือเครื่องใช้ การบริหารงาน จากเบื้องบนล้าช้า แต่บางครั้งกลับเร่งด่วนเกินไป ขาดบุคลากรในด้านธุรการ การเงิน และ บริการ และอาคารไม่เพียงพอ หรือไม่พอ

สุวิธ แก้วเกษ (สุวิธ แก้วเกษ, ๒๕๑๔ : ๒๔ - ๒๖) ได้ทำการวิจัยงานบริหาร การศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร พบผลการวิจัยที่คล้ายคลึงกับผลการ วิจัยของคนอื่น ๆ แต่แตกต่างกันในแง่ของระดับความมากน้อย คืองานด้านความสัมพันธ์ระหว่าง โรงเรียนกับชุมชนนั้น โรงเรียนปฏิบัติกันน้อยมาก จนกล่าวได้ว่าไม่มีการปฏิบัติงานด้านนี้โดย ส่วนงานด้านธุรการ การเงิน และบริการนั้น ผู้บริหาร นักวิชาการ และประชาชน เข้าใจว่า เป็นงานหลัก และให้ความสำคัญยิ่งกว่างานด้านอื่น ๆ ทั้งหมด

สุรัฐ ศิลปอนันต์ (สุรัฐ ศิลปอนันต์, ๒๕๑๔ : ๔๐ - ๔๓) ทำการวิจัยปัญหาการ ศึกษาของจังหวัดและเขตการศึกษาทั่วไป พบปัญหาที่น่าสนใจบางประการ ซึ่งเกี่ยวข้องกับ โรงเรียนประถมศึกษา คือ ปัญหาประมาณและเครื่องมือเครื่องใช้ไม่เพียงพอ ขาดเครื่องมือ ในการประเมินความสามารถด้านต่าง ๆ ของนักเรียน ขาดอุปกรณ์การสอน ขาดงบประมาณ และเครื่องมือเครื่องใช้ในการบริหารงานวิชาการ หลักสูตรชั้นประถมศึกษาไม่เกี่ยวข้องและไม่ สัมพันธ์กับชีวิตประจำวันของเด็ก หลักสูตรชั้นประถมศึกษามีเนื้อหามากเกินไปยากแก่การที่จะ เรียนให้จบในเวลาที่กำหนดได้ ครูมีชั่วโมงสอนมากเกินไป และครูไม่มีเวลาพอสำหรับการ ตรวจงานของนักเรียน

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

กลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยครั้งนี้กระทำต่อโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ในภาคใต้ ได้แก่เขตการศึกษา ๒ เขตการศึกษา ๓ และเขตการศึกษา ๔ รวมทั้งสิ้น ๑๔ จังหวัด จำนวนโรงเรียน ๔๖ โรงเรียน จำนวนครู ๑,๒๒๕ คน

การเลือกกลุ่มตัวอย่างใช้วิธีการดังต่อไปนี้

๑. แบ่งจังหวัดในภาคใต้ออกเป็นกลุ่ม ๆ ตามเขตการศึกษา (Cluster Sampling) เพื่อสุ่มตัวอย่างแยกเป็นเขต ๆ ทั้งนี้เพราะแต่ละเขตการศึกษามีสภาพทางสังคม เศรษฐกิจ การเมือง การศึกษา และวัฒนธรรมแตกต่างกัน จึงแยกออกเพื่อสุ่มตัวอย่างให้ได้จังหวัดที่เป็นตัวแทนของแต่ละเขตด้วย

๒. สุ่มตัวอย่าง (Simple Random Sampling) โดยวิธีจับฉลากให้ได้จังหวัดที่เป็นตัวแทนของแต่ละเขตการศึกษาร้อยละ ๕๐ โดยเขียนชื่อจังหวัดในภาคใต้ทุกจังหวัดลงในฉลาก แล้วแยกออกเป็นกลุ่ม ๆ ตามเขตการศึกษา เขตการศึกษา ๒ มี ๔ จังหวัด จับฉลากมา ๒ จังหวัด เขตการศึกษา ๓ และ ๔ มีเขตละ ๕ จังหวัด จับฉลากมาเขตละ ๓ จังหวัด ได้จังหวัดที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น ๔ จังหวัด

๓. สุ่มตัวอย่างโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ซึ่งเป็นตัวแทนของแต่ละจังหวัด จำนวนร้อยละ ๓๐ โดยวิธีเดียวกับการสุ่มตัวอย่างจังหวัด ได้โรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ๑๒ โรงเรียน

๔. กลุ่มผู้บริหารการศึกษาซึ่งเกี่ยวข้องกับโรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ศึกษาธิการจังหวัด ๆ ละ ๑ คน รวม ๔ คน ศึกษาธิการอำเภอ ๆ ละ ๑ คน รวม ๑๒ คน ครูใหญ่โรงเรียนละ ๑ คน รวม ๑๒ คน ผู้ช่วยครูใหญ่โรงเรียนละ ๑ คน รวม ๑๒ คน รวมกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหารการศึกษาทั้งหมด ๔๔ คน

๕. กลุ่มนักวิชาการ สุ่มตัวอย่างจากศึกษานิเทศก์ประจำจังหวัดที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ร้อยละ ๕๐ ได้ศึกษานิเทศก์ ๔๑ คน และสุ่มตัวอย่างครูที่ทำการสอนอยู่ในโรงเรียนนั้น ๆ คัดคัดกันมาไม่น้อยกว่า ๑๒ เดือน ร้อยละ ๕๐ ได้ครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ๒๒๕ คน รวมกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักวิชาการ ๒๒๕ คน

๖. กลุ่มประชาชน เลือกจากคณะกรรมการศึกษาของโรงเรียน ๆ ละ ๕ คน ผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนละ ๕ คน รวมโรงเรียนละ ๑๐ คน รวมทั้งสิ้น ๑๒ โรงเรียน ๑๒๐ คน

จากการสุ่มตัวอย่าง ทำให้ได้จังหวัดที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ๔ จังหวัด โรงเรียน ๑๒ โรง กลุ่มผู้บริหารการศึกษา ๔๔ คน กลุ่มนักวิชาการ ๒๒๕ คน กลุ่มประชาชน ๑๒๐ คน รวมบุคคลที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น ๔๒๕ คน ดังปรากฏรายชื่อจังหวัด โรงเรียน และจำนวนบุคคลที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในตาราง ๑ และตาราง ๒ ต่อไปนี้

ตาราง ๑ แสดงจังหวัดและโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

เขตการศึกษา	จำนวน จังหวัด ทั้งหมด	จังหวัด ที่เป็น กลุ่มตัวอย่าง	จำนวน โรงเรียน ทั้งหมด	โรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง	
เขต ๒	๔	จ.ยะลา	๔	๑.ร.ร.เมืองยะลา	อ.เมืองฯ
				๒.ร.ร.บ้านเบตง	อ.เบตง
เขต ๓	๕	จ.ปัตตานี	๒	๑.ร.ร.บ้านสะบารัง	อ.เมืองฯ
		จ.สงขลา	๕	๑.ร.ร.วัดโลกสมานคุณ	อ.หาดใหญ่
				๒.ร.ร.รัศมี	อ.รัศมี
		จ.พัทลุง	๒	๑.ร.ร.บ้านทามิหวา	อ.เมืองฯ
		จ.สุราษฎร์ธานี	๕	๑.ร.ร.พนพิณ	อ.พนพิณ
เขต ๔	๕			๒.ร.ร.นาสาร	อ.บ้านนาสาร
				๓.ร.ร.ไชยา	อ.ไชยา
		จ.ภูเก็ต	๒	๑.ร.ร.พิบูลสวัสดิ์	อ.เมืองฯ
		จ.กระบี่	๒	๑.ร.ร.อกรกิจ	อ.เมืองฯ
		จ.ตรัง	๓	๑.ร.ร.วัดควนวิเศษ	อ.เมืองฯ
รวม	๑๔	๔	๒๕	๑๒	

ตาราง ๒ แสดงจำนวนบุคคลที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

จังหวัด	โรงเรียน	ศรจ.	ศรอ.	ครูใหญ่	ผู้ช่วย ครูใหญ่	ศึกษา นิเทศก์	ครู อื่น	ประชา ชน	รวมแต่ละ จังหวัด
ยะลา	ร.ร.เมืองยะลา	}	๑	๑	๑	}	๑๔	๑๐	}
	ร.ร.บ้านเบตง		๑	๑	๑		๑๒	๑๐	
ปัตตานี	ร.ร.บ้านสะบารัง	๑	๑	๑	๑	๒	๒๔	๑๐	๔๘
สงขลา	ร.ร.วัดโลกสมานคุณ	}	๑	๑	๑	}	๒๑	๑๐	}
	ร.ร.รัตนภูมิ		๑	๑	๑		๑๐	๑๐	
พัทลุง	ร.ร.บ้านทามิหวา	๑	๑	๑	๑	๔	๒๒	๑๐	๔๐
สุราษฎร์ธานี	ร.ร.พุนพิน	}	๑	๑	๑	}	๑๐	๑๐	}
	ร.ร.นาสาร		๑	๑	๑		๑๔	๑๐	
	ร.ร.ไชยา		๑	๑	๑		๔	๑๐	
ภูเก็ต	ร.ร.พิบูลสวัสดิ์	๑	๑	๑	๑	๕	๒๓	๑๐	๔๖
กระบี่	ร.ร.อุตรกิจ	๑	๑	๑	๑	๒	๒๓	๑๐	๔๓
ตรัง	ร.ร.วัดควนวิเศษ	๑	๑	๑	๑	๔	๓๑	๑๐	๔๕
รวมทั้งสิ้น		๘	๑๒	๑๒	๑๒	๔๑	๒๒๔	๑๒๐	๔๒๘

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ ประกอบด้วยเอกสารต่าง ๆ แบบสอบถาม
แบบสัมภาษณ์ และการสังเกต

๑. เอกสารต่าง ๆ ได้แก่พระราชบัญญัติ กฎกระทรวง ระเบียบ คำสั่ง บทความ ความคิดเห็น เอกสารทางวิชาการ ฯลฯ ซึ่งแสดงถึงโครงสร้างการบริหารในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ในภาคใต้ โครงสร้างการบริหารโรงเรียนตามแนวของกรมสามัญศึกษา และโครงสร้างการบริหารโรงเรียนตามหลักการบริหารการศึกษา ในปัจจุบัน

๒. แบบสอบถาม แบบสอบถามที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า จำนวน ๓ ชุด เพื่อใช้สอบถามผู้บริหารการศึกษา นักวิชาการ และประชาชน แบบสอบถามแต่ละชุดประกอบด้วยคำถามจำนวน ๒๐ ข้อ ตามเกี่ยวกับงานบริหารการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา ๕ ประเภท คือ งานด้านความสัมพันธ์กับชุมชน งานบริหารวิชาการ งานบริหารบุคลากร งานบริหารกิจการนักเรียน งานบริหารธุรการ การเงิน และบริการ แบบสอบถามนี้ได้จากแบบสอบถามของคณะนิติปรัชญาโทวิชาเอกการบริหารและวางแผนการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ และนิติปรัชญาโทวิชาเอกการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำนวน ๑๐ คน ซึ่งร่วมกันสร้างขึ้นเพื่อวิจัยงานบริหารการศึกษาโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดต่าง ๆ ทั่วประเทศ ตามโครงการวิจัยของกองวิจัยการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ เมื่อ พ.ศ. ๒๕๑๘

ลักษณะของแบบสอบถามทั้ง ๓ ชุด เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า โดยมีข้อความมุ่งวัดพฤติกรรมของโรงเรียนในด้านต่าง ๆ เกี่ยวกับงานบริหาร ๕ ประเภท ในโรงเรียน แต่ละข้อความมีคำตอบให้เลือกตอบแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมของโรงเรียนในแต่ละเรื่อง ๕ คำตอบ หรือ ๕ ระดับ เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างแบบสอบถาม

๐๐ โรงเรียนให้ความสนใจแก่ผู้มาติดต่อกับโรงเรียนมากน้อยเพียงใด

.....
มากที่สุด มาก น้อย น้อยที่สุด ไม่ได้รับความสะดวกเลย

กลุ่มตัวอย่างจะต้องเลือกคำตอบที่เห็นว่าตรงกับพฤติกรรมของโรงเรียนตามความคิดเห็นของตน แล้วทำเครื่องหมายลงในช่องว่างเหนือคำตอบนั้น ๆ ตามคำสั่งในแบบสอบถามแต่ละฉบับ (ดูภาคผนวก)

จำนวนข้อคำถามของแบบสอบถามแต่ละชุด แยกเป็นจำนวนข้อคำถามที่เกี่ยวกับงานบริหารแต่ละประเภทได้ดังนี้

ตาราง ๓ แสดงจำนวนข้อคำถามของแบบสอบถาม ๓ ชุด ซึ่งใช้ถามผู้บริหารการศึกษา นักวิชาการ และประชาชน เกี่ยวกับงานบริหาร ๕ ประเภท ในโรงเรียน

กลุ่มตัวอย่าง	จำนวนข้อในแบบสอบถามแต่ละด้าน					
	ความสัมพันธ์กับชุมชน	วิชาการ	บุคลากร	กิจการนักเรียน	ธุรการฯ	รวม
ผู้บริหาร	๑๐	๑๕	๑๕	๑๐	๑๐	๖๐
นักวิชาการ	๑๐	๒๐	๕	๒๐	๕	๖๐
ประชาชน	๑๕	๑๐	๕	๑๐	๑๐	๕๐

๓. แบบสัมภาษณ์ - ผู้วิจัยได้สร้างแบบสัมภาษณ์ด้วยตนเอง ประกอบด้วยคำถาม ๒๐ ข้อ ใช้สัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหารการศึกษาเกี่ยวกับปัญหาที่เกิดจากโครงสร้างการบริหารโรงเรียน งานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน งานบริหารวิชาการ งานบริหารบุคลากร งานบริหารกิจการนักเรียน งานบริหารธุรการ การเงิน และบริการ ด้านละ ๑๐ ข้อ แบบสัมภาษณ์สร้างขึ้นโดยอาศัยแบบสำรวจปัญหาเพื่อวิจัยปัญหาการศึกษาของจังหวัดและเขตการศึกษา โดย สุวัชร ศิลปอนันต์ กับคณะ (สุวัชร ศิลปอนันต์, ๒๕๑๔ : ๘๘ - ๘๙) เป็นแนวทาง และได้พิจารณาปัญหาในการบริหารโรงเรียนประชาบาล ซึ่งได้จากการสัมภาษณ์ครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดที่ราชอาณาจักร รุ่นที่ ๕ ณ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๑๖ กับรายงานผลการสำรวจภาวะการศึกษาในจังหวัด

ของภาคศึกษา ๒, ๓ และ ๔ ซึ่งกรมวิชาการได้ทำการสำรวจไว้เมื่อ พ.ศ. ๒๕๐๓ - ๒๕๐๕ และหลักวิชาการบริหาร การบริหารการศึกษา และการบริหารโรงเรียนประถมศึกษา เป็นส่วนประกอบในการสร้างแบบสัมภาษณ์นี้ เมื่อสร้างเสร็จแล้วได้นำแบบสัมภาษณ์ฉบับร่างไปให้อาจารย์ผู้ควบคุมการวิจัยตรวจแก้ไข แล้วนำมาปรับปรุงอีกครั้งหนึ่ง ก่อนที่จะนำไปใช้สัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง (ดูภาคผนวก)

๔. การสังเกต ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการสังเกตในขณะที่ไปเก็บรวบรวมข้อมูลจากสถานที่ต่าง ๆ เพื่อช่วยให้การวินิจฉัยข้อมูลที่ได้จากเอกสารต่าง ๆ แบบสอบถาม และการสัมภาษณ์ มีความถูกต้องมากยิ่งขึ้น

การเก็บและรวบรวมข้อมูล

เพื่อความสะดวก รวดเร็ว และเกิดผลดี ผู้วิจัยจึงใช้วิธีการในการเก็บและรวบรวมข้อมูลเป็นขั้น ๆ ดังต่อไปนี้

๑. สุ่มตัวอย่าง (Simple Random Sampling) โดยวิธีจับสลากได้จังหวัดที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ๔ จังหวัด และโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ๑๒ โรงเรียน

๒. ขอนหนังสือจากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ไปยังกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อขอความอนุเคราะห์จากกระทรวงศึกษาธิการ ให้ออกหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลไปยังสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด สำนักงานศึกษาธิการอำเภอ และโรงเรียนต่าง ๆ ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

๓. เดินทางไปยังจังหวัด อำเภอ และโรงเรียน ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง มอบแบบสอบถาม ทำการสัมภาษณ์ สังเกต และรวบรวมเอกสารต่าง ๆ โดยทิ้งแบบสอบถามไว้ให้ผู้ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างตอบ แล้วกลับมารับคืนในภายหลัง โดยใช้เวลาในการเก็บและรวบรวมข้อมูลทั้งสิ้น ๒๓ วัน คือ ตั้งแต่วันที่ ๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๔ ถึงวันที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๔

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามให้กับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน ๔๒๔ ฉบับ ได้รับแบบสอบถามคืน ๓๘๒ ฉบับ แบบสอบถามไม่สมบูรณ์ ๙ ฉบับ คงเหลือแบบสอบถาม

ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ๓๓๕ ฉบับ คิดเป็นร้อยละ ๗๖.๐๘ ของแบบสอบถามทั้งหมด
จำแนกรายละเอียดตามประเภทของกลุ่มตัวอย่างได้ดังแสดงไว้ในตาราง ๔ นี้

ตาราง ๔ แสดงจำนวนแบบสอบถามที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประเภท	จำนวน ทั้งหมด	จำนวนที่ ได้รับคืน	จำนวนที่ใช้ วิเคราะห์ข้อมูล	คิดเป็น ร้อยละ
แบบสอบถามผู้บริหารการศึกษา	๔๔	๓๖	๓๖	๘๑.๘๑
แบบสอบถามนักวิชาการ	๒๖๕	๒๑๔	๒๐๕	๗๖.๘๓
แบบสอบถามประชาชน	๑๒๐	๘๒	๘๐	๙๕.๐๐
รวม	๔๒๙	๓๓๒	๓๓๕	๗๖.๐๘

การจัดกระทำกับข้อมูล

๑. ข้อมูลที่ได้จากเอกสารต่าง ๆ ผู้วิจัยได้นำมาศึกษาว่าโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ในภาคใต้ มีการจัดโครงสร้างในการบริหารอย่างไร กรมสามัญศึกษา มีแบบแผนกำหนดให้โรงเรียนจัดโครงสร้างในการบริหารอย่างไร และตามหลักวิชาในการบริหารการศึกษานั้น โรงเรียนจัดโครงสร้างในการบริหารอย่างไร แล้วนำมาเปรียบเทียบเพื่อให้เห็นความแตกต่าง

๒. ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้นำมาวิเคราะห์โดยวิธีการหาค่าร้อยละ เพื่อศึกษางานบริหารทั้ง ๕ ประเภทของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ในภาคใต้ โดยจำแนกกลุ่มตัวอย่างออกตามลักษณะต่าง ๆ คือ

กลุ่มผู้บริหารการศึกษา

๑. จำแนกตามตำแหน่ง
 - ๑.๑ ศึกษาธิการจังหวัดและศึกษาธิการอำเภอ
 - ๑.๒ ครูใหญ่และครูช่วยครูใหญ่
๒. จำแนกตามวุฒิทางวิชาชีพ
 - ๒.๑ วุฒิกำกว่าปริญญาตรี
 - ๒.๒ วุฒิปริญญาตรี
 - ๒.๓ วุฒิตั้งกว่าปริญญาตรี
๓. จำแนกตามขนาดโรงเรียน
 - ๓.๑ จำนวนนักเรียนไม่เกิน ๕๐๐ คน
 - ๓.๒ จำนวนนักเรียนระหว่าง ๕๐๑ - ๑,๐๐๐ คน
 - ๓.๓ จำนวนนักเรียนตั้งแต่ ๑,๐๐๑ คนขึ้นไป

กลุ่มนักวิชาการ

๑. จำแนกตามเพศ
 - ๑.๑ เพศชาย
 - ๑.๒ เพศหญิง
๒. จำแนกตามอายุ
 - ๒.๑ อายุไม่เกิน ๓๐ ปี
 - ๒.๒ อายุ ๓๑ - ๔๐ ปี
 - ๒.๓ อายุ ๔๑ ปี ขึ้นไป
๓. จำแนกตามอายุราชการ
 - ๓.๑ อายุราชการไม่เกิน ๑๐ ปี
 - ๓.๒ อายุราชการ ๑๑ - ๒๐ ปี
 - ๓.๓ อายุราชการ ๒๑ ปี ขึ้นไป

๔. จำแนกตามวุฒิทางวิชาชีพ

๔.๑ วุฒิต่ำกว่าปริญญาตรี

๔.๒ วุฒิปริญญาตรี

๔.๓ วุฒิส่งกว่าปริญญาตรี

กลุ่มประชาชน

๑. จำแนกตามอาชีพ

๑.๑ อาชีพการเกษตรและรับจ้าง

๑.๒ อาชีพค้าขาย

๑.๓ อาชีพรับราชการ

๒. จำแนกตามรายได้ต่อเดือน

๒.๑ รายได้ต่ำกว่าเดือนละ ๑,๕๐๐ บาท

๒.๒ รายได้เดือนละ ๑,๕๐๐ - ๓,๕๐๐ บาท

๒.๓ รายได้สูงกว่าเดือนละ ๓,๕๐๐ บาท

๓. ข้อมูลที่ได้จากแบบสัมภาษณ์ ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาพิจารณาจัดลำดับความสำคัญของปัญหา โดยอาศัยน้ำหนักและความถี่ของปัญหาแต่ละข้อ เพื่อพิจารณาความสำคัญมากน้อยของปัญหาแต่ละเรื่อง โดยแยกการพิจารณาปัญหาต่าง ๆ ออกตามเขตการศึกษา คือ เขตการศึกษา ๒ เขตการศึกษา ๓ และเขตการศึกษา ๔ การจัดลำดับความสำคัญใช้วิธีการหาค่าเฉลี่ย คือ

$$\text{น้ำหนักเฉลี่ยของปัญหาแต่ละข้อ} = \frac{\text{ผลรวมของน้ำหนักปัญหาข้อนั้นในแบบสัมภาษณ์ทั้งหมด}}{\text{จำนวนแบบสัมภาษณ์}}$$

เมื่อได้น้ำหนักเฉลี่ยของปัญหาแต่ละข้อแล้ว จึงพิจารณาจัดเสนอปัญหาที่สำคัญตามลำดับของน้ำหนักเฉลี่ยนั้น โดยแยกออกตามเขตการศึกษา พร้อมทั้งพิจารณาประมวลสาเหตุและทางแก้ปัญหานั้น ๆ ประกอบด้วย

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

๑. การหาค่าร้อยละ ใช้ในการหาค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่มีความถี่เห็นต่อการปฏิบัติงานทั้ง ๕ ประเภท ของโรงเรียน

๒. การหาค่าเฉลี่ย ใช้สูตร $\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$ เพื่อตรวจสอบน้ำหนักเฉลี่ยของปัญหาแต่ละข้อจากข้อมูลที่ได้จากแบบสัมภาษณ์

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาเรื่องนี้ผู้วิจัยได้แยกการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น ๔ ส่วน คือ

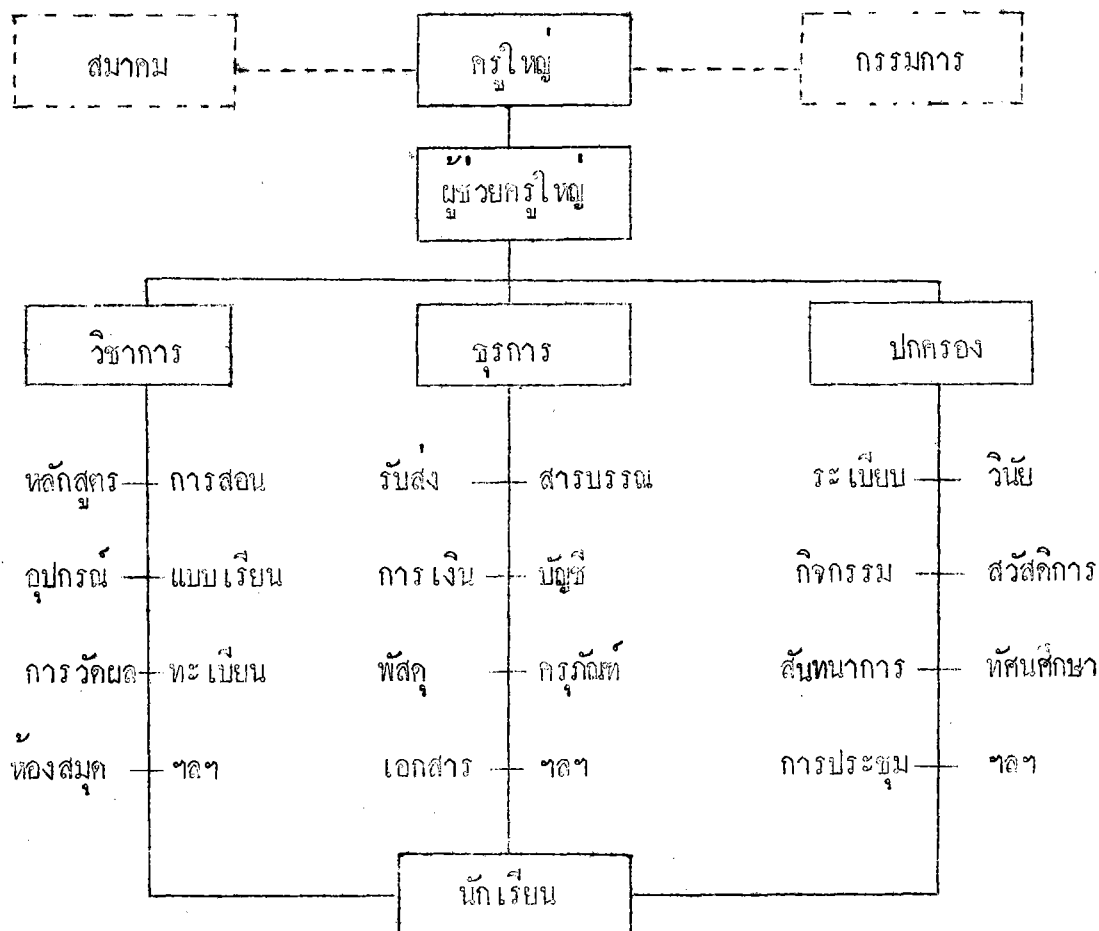
๑. การวิเคราะห์โครงสร้างของระบบการบริหารการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ในภาคใต้ โดยพิจารณาจากแผนผังแสดงโครงสร้างการบริหารโรงเรียนของโรงเรียนต่าง ๆ ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง และข้อมูลจากการสัมภาษณ์เป็นส่วนประกอบ
๒. การเปรียบเทียบโครงสร้างของระบบการบริหารในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ในภาคใต้ กับโครงสร้างของระบบการบริหารโรงเรียนตามระเบียบกรมสามัญศึกษา ว่าด้วยการแต่งตั้งครูในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา ทำหน้าที่รับผิดชอบในตำแหน่งต่าง ๆ พ.ศ. ๒๕๑๓ บัญชีกำหนดอัตราค่าจ้างครูชั้นประถมศึกษาตอนต้น และชั้นประถมศึกษาตอนปลาย ของกรมสามัญศึกษา และโครงสร้างของระบบการบริหารโรงเรียนตามหลักวิชาการบริหารในปัจจุบัน
๓. การวิเคราะห์งานบริหารการศึกษา ๕ ประเภท ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ในภาคใต้ คืองานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน งานบริหารวิชาการ งานบริหารบุคลากร งานบริหารกิจการนักเรียน งานบริหารธุรการการเงิน และบริการ โดยใช้ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม
๔. การวิเคราะห์ปัญหาในการบริหารโรงเรียน ที่เกิดจากโครงสร้างของระบบการบริหารและงานบริหารทั้ง ๕ ประเภท โดยใช้ข้อมูลที่ได้จากแบบสัมภาษณ์

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

๑. ผลการวิเคราะห์โครงสร้างของระบบการบริหารโรงเรียน

จากการพิจารณาแผนผังแสดงโครงสร้างการบริหารโรงเรียนของโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง และข้อมูลที่ได้อจากการสัมภาษณ์ พบว่าโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ในภาคใต้ ส่วนมากจัดโครงสร้างของระบบการบริหาร

โรงเรียนโดยเน้นสายการบังคับบัญชา (Line of Authority) เป็นหลัก มีจำนวนน้อยที่สุดที่ใกล้ชิดกับสายงานให้คำปรึกษา (Staff) เช่น คณะกรรมการศึกษา หรือ สมาคมผู้ปกครองและครู ในแผนผังโครงสร้างของการบริหารโรงเรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งตำแหน่งผู้อำนวยการใหญ่จะถูกจัดให้อยู่ในสายงานบังคับบัญชาเสมอไป ส่วนการประสานงานระหว่างสายงานต่าง ๆ ไม่ปรากฏให้เห็นมากนัก ดังนั้นแผนภูมิโครงสร้างระบบการบริหารของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ในภาคใต้ จึงมีลักษณะดังต่อไปนี้

ภาพประกอบ ๒ แสดงลักษณะแผนภูมิการบริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ในภาคใต้

๒. ผลการเปรียบเทียบโครงสร้างของระบบการบริหารโรงเรียน

การเปรียบเทียบโครงสร้างของระบบการบริหารในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ในภาคใต้ กับระเบียบ คำสั่ง หรือแนวปฏิบัติของกรมสามัญศึกษา และหลักวิชาการบริหารโรงเรียนในปัจจุบัน ปรากฏผลดังนี้

๒.๑ โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ในภาคใต้ จัดโครงสร้างของระบบการบริหารในโรงเรียนโดยคำนึงถึงตำแหน่งและอัตราบุคลากรในโรงเรียน ตามระเบียบกรมสามัญศึกษาว่าด้วยการแต่งตั้งครูในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา ทำหน้าที่ในตำแหน่งต่าง ๆ พ.ศ. ๒๕๑๓ เป็นหลัก ระเบียบนี้กำหนดให้มีบุคลากรในโรงเรียน ๓ ฝ่าย คือฝ่ายบริหาร ได้แก่ครูใหญ่และครูช่วยครูใหญ่ ฝ่ายวิชาการ ได้แก่หัวหน้าหมวดวิชา ครูประจำชั้น และครูสอนประจำวิชา ฝ่ายบริการ เช่น ครูธุรการ ครูการเงิน ครูบรรณารักษ์ ฯลฯ ส่วนโรงเรียนใดจัดอัตราดังกล่าวอย่างไรนั้น โรงเรียนพิจารณาตามเกณฑ์กำหนดอัตราดังกล่าว ซึ่งกำหนดไว้ในตอนท้ายของระเบียบนี้

๒.๒ โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ในภาคใต้ ส่วนมากจัดโครงสร้างของระบบการบริหารการศึกษาในโรงเรียน โดยคำนึงถึงสายการบังคับบัญชาเป็นหลัก ขาดการคำนึงถึงสายงานที่ปรึกษา และการประสานงานภายในองค์กร อย่างมีระเบียบแบบแผน มีลักษณะเป็นโครงสร้างแบบสายงานหลัก (Line Organization Structure) หรือเป็นระบบราชการ (Bureaucracy) ซึ่ง สมพงษ์ เกษมสิน (สมพงษ์ เกษมสิน, ๒๕๑๖ : ๖๔ - ๗๐) กล่าวว่าลักษณะเด่นในเรื่องกฎหมายระเบียบข้อบังคับต่าง ๆ มีลำดับชั้นการบังคับบัญชาเป็นลำดับ มีหัวหน้าองค์กรเป็นผู้บังคับบัญชาสูงสุด แบ่งงานออกเป็นลักษณะต่าง ๆ การดำเนินงานต้องทำตามระเบียบข้อบังคับโดยเคร่งครัด

แต่โครงสร้างของการบริหารตามหลักการบริหารนั้น มีอยู่หลายแบบ สมพงษ์ เกษมสิน (สมพงษ์ เกษมสิน, ๒๕๑๖ : ๖๒) กล่าวว่าโครงสร้างการบริหารที่สำคัญมี ๓ แบบ คือ โครงสร้างแบบสายงานหลัก (Line Organization Structure) โครงสร้างแบบหน่วยงานหลักและหน่วยงานที่ปรึกษา (Line and Staff Structure) และโครงสร้างแบบหน้าที่การงาน (Functionalized Organization) โดยเฉพาะอย่างยิ่งโครงสร้าง

การบริหารแบบหน่วยงานหลักและหน่วยงานที่ปรึกษา เป็นแบบที่ได้รับความนิยมมากที่สุดในขณะนี้ เป็นโครงสร้างการบริหารที่มีหน่วยงานที่ปรึกษาโดยเฉพาะ ทำให้งานมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น มีการประสานงานภายในองค์กร ทำให้งานคล่องตัว เป็นโครงสร้างการบริหารที่แบ่งเบาภาระของผู้บริหาร และมีลักษณะการทำงานที่เป็นวิทยาศาสตร์มากกว่าแบบอื่น ๆ ดังแผนภูมิ โครงสร้างการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาตามหลักการบริหารโรงเรียน ซึ่งได้กล่าวมาแล้ว (ดูภาพประกอบ • หน้า ๑๖)

๓. ผลการวิเคราะห์ผ่านบริหารการศึกษาในโรงเรียน

การวิเคราะห์ผ่านบริหารการศึกษาทั้ง ๕ ประเภท ในโรงเรียน คืองานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน งานบริหารวิชาการ งานบริหารบุคลากร งานบริหารกิจการนักเรียน งานบริหารธุรการ การเงิน และการบริการ โดยข้อมูลจากแบบสอบถาม ปรากฏผลดังต่อไปนี้

๓.๑ การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากข้อคำถามมาตราส่วนประมาณค่า

ตาราง ๕ แสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่างผู้บริหารการศึกษา จำแนกตามตำแหน่ง วุฒิปริญญาตรี และขนาดโรงเรียน

	จำนวน		วุฒิปริญญาตรี			ขนาดโรงเรียนคิดจากจำนวนนักเรียน		
	จำนวน	ร้อยละ	ต่ำกว่าปริญญาตรี	ปริญญาตรี	สูงกว่าปริญญาตรี	ไม่เกิน ๕๐๐ คน	๕๐๑ ถึง ๑,๐๐๐ คน	มากกว่า ๑,๐๐๐ คน
ผู้บริหาร								
ศึกษานิเทศก์ใหญ่	๑๒	๓๓.๓๓	๕	๓	๔	๓	๔	๕
	๒๔	๖๖.๖๗	๑๕	๕	—	๖	๕	๕
รวม	๓๖	๑๐๐.๐๐	๒๐	๘	๔	๙	๑๓	๑๐

ตาราง ๕ แสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่างผู้บริหารการศึกษา จำแนกตามตำแหน่ง วุฒิทางวิชาชีพ และขนาดโรงเรียน อธิบายได้ดังนี้

จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหารการศึกษาทั้งหมด ๓๖ คน หากจำแนกตามตำแหน่งแล้วจะได้ศึกษานิเทศก์ ๑๒ คน ครูใหญ่ ๒๔ คน และถ้าจำแนกตามศึกษานิเทศก์ ๑๒ คน ตามวุฒิทางวิชาชีพ จะได้ศึกษานิเทศก์ที่มีวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรี ๕ คน ปริญญาตรี ๓ คน และสูงกว่าปริญญาตรี ๔ คน หรือถ้าพิจารณาตามขนาดโรงเรียนที่ศึกษานิเทศก์ทั้ง ๑๒ คนเกี่ยวข้องกับจะได้ศึกษานิเทศก์ที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียนขนาดเล็ก ๓ คน ขนาดกลาง ๔ คน ขนาดใหญ่ ๕ คน ส่วนผู้บริหารการศึกษาที่เป็นครูใหญ่ทั้ง ๒๔ คนนั้น เป็นที่มีวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรีเป็นส่วนมาก คือมีจำนวนถึง ๑๕ คน อีก ๕ คนมีวุฒิปริญญาตรี และไม่มีครูใหญ่ที่มีวุฒิสสูงกว่าปริญญาตรีโดยแยกคนเดียว แต่ถ้าจำแนกตามขนาดโรงเรียนที่ครูใหญ่เกี่ยวข้อง จะได้ครูใหญ่ที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียนขนาดเล็ก ๖ คน โรงเรียนขนาดกลาง ๕ คน และโรงเรียนขนาดใหญ่ ๕ คน เช่นเดียวกัน

อนึ่ง หากพิจารณาโดยรวม ในจำนวนผู้บริหารการศึกษา ๓๖ คนนั้น แยกออกเป็นผู้บริหารที่มีวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรี ๒๔ คน ปริญญาตรี ๔ คน สูงกว่าปริญญาตรี ๔ คน เป็นผู้บริหารที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียนขนาดเล็ก ๕ คน โรงเรียนขนาดกลาง ๑๓ คน และโรงเรียนขนาดใหญ่ ๑๘ คน

ตาราง ๖ แสดงการร้อยละของความคิดเห็นของผู้บริหาร ต่อการปฏิบัติงาน ๕ ประเภท
ในโรงเรียน จำแนกตามตำแหน่ง

ผู้บริหาร	ประเภท งานบริหาร	การร้อยละ					ไม่ปรากฏ ว่าได้ปฏิบัติ
		มากที่สุด หรือ น้อยที่สุด	มาก หรือ น้อย	น้อย	น้อย ที่สุด		
ศึกษานิเทศก์	ความสัมพันธ์กับชุมชน	๐.๐๐	๒๓.๕๐	๕๐.๘๕	๒๖.๖๖		๕.๐๐
	งานวิชาการ	๐.๕๖	๕๐.๕๕	๕๐.๕๕	๓.๓๔		๐.๕๖
	งานบุคลากร	๑.๖๖	๕๕.๕๕	๓๐.๕๖	๖.๑๑		๓.๒๓
	งานกิจการนักเรียน	๐.๐๐	๓๕.๑๖	๕๓.๕๖	๑๕.๑๖		๕.๑๖
	งานธุรการ ฯ	๕.๑๖	๕๑.๖๖	๒๖.๖๖	๘.๓๖		๕.๑๖
ครูใหญ่	ความสัมพันธ์กับชุมชน	๓.๓๓	๓๐.๐๐	๓๕.๗๕	๒๐.๘๕		๗.๐๘
	งานวิชาการ	๕.๐๐	๕๑.๑๑	๓๑.๖๖	๘.๖๖		๓.๖๑
	งานบุคลากร	๘.๖๖	๕๕.๖๖	๒๒.๗๗	๑๑.๑๑		๑๒.๖๖
	งานกิจการนักเรียน	๒.๕๐	๕๒.๕๐	๕๐.๐๐	๘.๓๕		๖.๖๖
	งานธุรการ ฯ	๑๓.๓๓	๕๕.๕๕	๒๗.๕๐	๓.๐๕		๖.๖๖

ตาราง ๖ แสดงการร้อยละของความคิดเห็นของผู้บริหารการศึกษา ต่อการปฏิบัติงาน
๕ ประเภทในโรงเรียน จำแนกตามตำแหน่ง อธิบายได้ดังนี้

ความคิดเห็นของผู้บริหารการศึกษาที่ดำรงตำแหน่งศึกษานิการ เกี่ยวกับงานบริหารด้าน
ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ร้อยละ ๙๓ เห็นว่าโรงเรียนปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์น้อย
(น้อย น้อยที่สุด และไม่ปรากฏว่าได้ปฏิบัติ) อีกร้อยละ ๒๗ เห็นว่าโรงเรียนได้ปฏิบัติ
ในเกณฑ์มาก (มาก และมากที่สุด) เกี่ยวกับงานบริหารด้านวิชาการ ร้อยละ ๕๑ เห็นว่า
โรงเรียนปฏิบัติมาก อีกร้อยละ ๔๙ เห็นว่าโรงเรียนปฏิบัติน้อย ในด้านงานบริหารบุคลากร
ร้อยละ ๘๖ เห็นว่าโรงเรียนปฏิบัติมาก อีกร้อยละ ๑๔ เห็นว่าโรงเรียนปฏิบัติน้อย ในด้าน
งานบริหารกิจการนักเรียน ร้อยละ ๖๖ เห็นว่าโรงเรียนปฏิบัติน้อย อีกร้อยละ ๓๔ เห็นว่า
โรงเรียนปฏิบัติมาก ส่วนงานบริหารธุรการ การเงิน และบริการ นั้น ร้อยละ ๖๐ เห็นว่า
โรงเรียนปฏิบัติมาก อีกร้อยละ ๔๐ เห็นว่าโรงเรียนปฏิบัติน้อย

เมื่อพิจารณาจากแต่ละด้าน โดยเปรียบเทียบปริมาณความคิดเห็นในด้านมากและด้านน้อย
แล้ว สรุปได้ว่า ผู้บริหารการศึกษาที่ดำรงตำแหน่งศึกษานิการ มีความคิดเห็นว่าโรงเรียนได้
ปฏิบัติงานในด้านต่าง ๆ ในเกณฑ์มาก ๓ ประเภท คือ งานธุรการ การเงิน และบริการ
ได้รับการปฏิบัติมากที่สุด รองลงมาได้แก่งานบุคลากรและงานวิชาการตามลำดับ ส่วนงาน
กิจการนักเรียนนั้นได้รับการปฏิบัติน้อย โดยเฉพาะงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน
ได้รับการปฏิบัติที่น้อยที่สุด

ความคิดเห็นของผู้บริหารการศึกษาที่ดำรงตำแหน่งครูใหญ่ เกี่ยวกับงานด้านความสัมพันธ์
ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ร้อยละ ๖๗ เห็นว่าโรงเรียนปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์น้อย อีกร้อยละ ๓๓
เห็นว่าโรงเรียนปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์มาก เกี่ยวกับงานบริหารวิชาการ ร้อยละ ๘๖ เห็นว่า
โรงเรียนได้ปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์มาก อีกร้อยละ ๑๔ เห็นว่าโรงเรียนได้ปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์น้อย
เกี่ยวกับงานบริหารบุคลากร ร้อยละ ๕๓ เห็นว่าโรงเรียนปฏิบัติในระดับมาก อีกร้อยละ
๔๗ เห็นว่าโรงเรียนปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย ในด้านงานบริหารกิจการนักเรียนนั้น ร้อยละ ๕๕
เห็นว่าโรงเรียนปฏิบัติในระดับน้อย อีกร้อยละ ๔๕ เห็นว่าโรงเรียนปฏิบัติในระดับมาก

ส่วนงานบริหารธุรการ การเงิน และบริการนั้น ร้อยละ ๕๕ เห็นว่าโรงเรียนปฏิบัติมาก
 อีกร้อยละ ๔๕ เห็นว่าโรงเรียนปฏิบัติน้อย

เมื่อพิจารณาผลงานแต่ละด้าน โดยเปรียบเทียบปริมาณความคิดเห็นในค่านมากและค่าน
 น้อยแล้ว สรุปได้ว่าผู้บริหารการศึกษาที่ดำรงตำแหน่งครูใหญ่ มีความคิดเห็นว่าโรงเรียนได้
 ปฏิบัติงานในเกณฑ์มาก ๓ ประเภท คือ งานธุรการ การเงิน และบริการ ได้รับการ
 ปฏิบัติมากที่สุด รองลงมาได้แก่งานวิชาการและงานบุคลากรตามลำดับ ส่วนงานกิจการนักเรียน
 นั้นได้รับการปฏิบัติน้อย และงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ได้รับการปฏิบัติ
 น้อยที่สุด

ตาราง ๘ แสดงการร้อยละของความคิดเห็นของผู้บริหารต่อการปฏิบัติงาน ๕ ประเภทใน
โรงเรียน จำแนกตามวุฒิ

วุฒิทาง วิชาชีพ	ประเภ ทงานบริหาร	การย ก				
		มากที่สุด หรือ น้อยที่สุด	มาก หรือ น้อย	น ้อย	น ้อย ที่สุด	ไม่ปรากฏ ว่าใดปฏิบัติ
ต่ำกว่า ปริญญาตรี	งานความสัมพันธ์กับชุมชน	๒.๐๘	๓๑.๖๖	๕๐.๘๔	๒๐.๐๐	๕.๕๒
	งานวิชาการ	๕.๗๔	๕๑.๖๖	๓๓.๓๓	๗.๗๗	๒.๕๐
	งานบุคลากร	๗.๗๗	๕๘.๓๓	๒๑.๕๔	๑๐.๐๐	๑๒.๕๒
	งานกิจการนักเรียน	๓.๓๓	๕๗.๐๘	๕๒.๐๘	๔.๑๔	๓.๓๓
	งานธุรการ ฯ	๑๓.๗๕	๕๕.๘๓	๒๕.๕๒	๗.๕๒	๗.๐๘
ปริญญาตรี	งานความสัมพันธ์กับชุมชน	๓.๗๕	๑๗.๕๐	๕๐.๐๐	๒๖.๒๕	๑๒.๕๐
	งานวิชาการ	๐.๘๓	๕๕.๑๗	๓๕.๘๓	๑๐.๐๐	๕.๑๗
	งานบุคลากร	๒.๕๐	๕๕.๘๓	๒๕.๑๗	๑๑.๖๗	๑๐.๘๓
	งานกิจการนักเรียน	๒.๕๐	๒๓.๗๕	๕๕.๐๐	๑๗.๕๐	๑๑.๒๕
	งานธุรการ ฯ	๓.๗๕	๕๓.๗๕	๓๖.๒๕	๑๐.๐๐	๖.๒๕
สูงกว่า ปริญญาตรี	งานความสัมพันธ์กับชุมชน	๐.๐๐	๓๗.๕๐	๓๒.๕๐	๓๐.๐๐	๐.๐๐
	งานวิชาการ	๑.๖๖	๕๔.๓๔	๓๘.๓๔	๑๐.๐๐	๑.๖๖
	งานบุคลากร	๕.๐๐	๕๓.๓๔	๕๐.๐๐	๑.๖๖	๐.๐๐
	งานกิจการนักเรียน	๐.๐๐	๕๒.๕๐	๕๐.๐๐	๗.๕๐	๐.๐๐
	งานธุรการ ฯ	๑๗.๕๐	๖๐.๐๐	๑๗.๕๐	๕.๐๐	๐.๐๐

ตาราง ๓ แสดงการยดะของความคิดเห็นของผู้บริหารการศึกษา ต่อการปฏิบัติงาน
๕ ประเภท ในโรงเรียน จำนวนตามวุฒิ อธิบายได้ดังนี้

ตามทัศนะของผู้บริหารการศึกษาซึ่งมีวุฒิค่ากว่าปริญญาตรี เกี่ยวกับงานบริหารด้าน
ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ร้อยละ ๖๓ เห็นว่าโรงเรียนปฏิบัติน้อย ร้อยละ
๓๓ เห็นว่าโรงเรียนปฏิบัติมาก ในคานงานบริหารวิชาการ ร้อยละ ๔๖ เห็นว่าโรงเรียน
ปฏิบัติมาก อีกร้อยละ ๔๔ เห็นว่าโรงเรียนปฏิบัติน้อย ในคานงานบริหารบุคลากร ร้อยละ
๔๖ เห็นว่าโรงเรียนปฏิบัติมาก อีกร้อยละ ๔๔ เห็นว่าโรงเรียนปฏิบัติน้อย ในคานงาน
บริหารกิจการนักเรียน ร้อยละ ๕๑ เห็นว่าโรงเรียนปฏิบัติมาก อีกร้อยละ ๔๙ เห็นว่า
โรงเรียนปฏิบัติน้อย ส่วนงานธุรการ การเงิน และบริการนั้น ร้อยละ ๔๔ เห็นว่าโรงเรียน
ปฏิบัติมาก อีกร้อยละ ๔๑ เห็นว่าโรงเรียนปฏิบัติน้อย

เมื่อพิจารณาจากแต่ละด้าน โดยเปรียบเทียบปริมาณความคิดเห็นในคานมากและคาน
น้อยแล้ว สรุปได้ว่า ผู้บริหารการศึกษาที่มีวุฒิค่ากว่าปริญญาตรี เห็นว่าโรงเรียนได้ปฏิบัติงาน
ในคานต่าง ๆ ในเกณฑ์มาก ๔ ประเภท คือ งานธุรการ การเงิน และบริการ ได้รับการ
ปฏิบัติมากที่สุด รองลงมาได้แก่งานวิชาการ งานบุคลากร และงานกิจการนักเรียน ตาม
ลำดับ ส่วนงานคานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนนั้น ได้รับการปฏิบัติ

เมื่อพิจารณาตามทัศนะของผู้บริหารการศึกษาที่มีวุฒิปริญญาตรี สำหรับงานคานความ
สัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ร้อยละ ๓๔ เห็นว่าโรงเรียนปฏิบัติน้อย อีกร้อยละ ๒๑
เห็นว่าโรงเรียนปฏิบัติมาก เกี่ยวกับงานคานวิชาการ ร้อยละ ๕๑ เห็นว่าโรงเรียนปฏิบัติน้อย
อีกร้อยละ ๔๙ เห็นว่าโรงเรียนปฏิบัติมาก เกี่ยวกับงานบริหารบุคลากร ร้อยละ ๔๒ เห็นว่า
โรงเรียนปฏิบัติน้อย อีกร้อยละ ๕๘ เห็นว่าโรงเรียนปฏิบัติมาก ในคานงานบริหารกิจการ
นักเรียน ร้อยละ ๓๓ เห็นว่าโรงเรียนปฏิบัติน้อย อีกร้อยละ ๒๓ เห็นว่าโรงเรียนปฏิบัติมาก
และเกี่ยวกับงานบริหารธุรการ การเงิน และบริการ นั้น ร้อยละ ๔๒ เห็นว่าโรงเรียนปฏิบัติ
น้อย อีกร้อยละ ๔๔ เห็นว่าโรงเรียนปฏิบัติมาก

เมื่อพิจารณาจากแต่ละด้าน โดยเปรียบเทียบปริมาณความคิดในค่านมากและค่าน้อย แล้ว สรุปได้ว่า ผู้บริหารที่มีวุฒิปริญญาตรี เห็นว่าโรงเรียนได้ปฏิบัติงานในด้านต่าง ๆ ใน เกณฑ์รอบ ทั้ง ๕ ประเภท เรียงลำดับงานที่ได้รับการปฏิบัติจนไปถึงน้อยที่สุด คือ งานวิชาการ งานบุคลากร งานธุรการ การเงิน และบริการ งานกิจการนักเรียน และงานด้าน ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ตามลำดับ

พิจารณาตามทัศนะของผู้บริหารการศึกษาที่มีวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรี เกี่ยวกับงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ร้อยละ ๒๓ เห็นว่าโรงเรียนปฏิบัติน้อย อีกร้อย ๓๓ เห็นว่าโรงเรียนปฏิบัติมาก เกี่ยวกับงานบริหารวิชาการ ร้อยละ ๕๐ เห็นว่าโรงเรียนปฏิบัติมาก และอีกร้อยละ ๕๐ เห็นว่าโรงเรียนปฏิบัติน้อย เกี่ยวกับงานบริหารบุคลากร ร้อยละ ๕๕ เห็นว่าโรงเรียนปฏิบัติมาก อีกร้อยละ ๔๒ เห็นว่าโรงเรียนปฏิบัติน้อย ในค่านงานบริหาร กิจการนักเรียน ร้อยละ ๕๒ เห็นว่าโรงเรียนปฏิบัติมาก อีกร้อยละ ๔๘ เห็นว่าโรงเรียน ปฏิบัติน้อย และในค่านงานบริหารธุรการ การเงิน และบริการนั้น ร้อยละ ๗๗ เห็นว่าโรงเรียน ปฏิบัติมาก อีกร้อยละ ๒๓ เห็นว่าโรงเรียนปฏิบัติน้อย

เมื่อพิจารณาจากแต่ละด้าน โดยเปรียบเทียบปริมาณความคิดเห็นในค่านมากและค่าน้อย แล้ว สรุปได้ว่า ผู้บริหารการศึกษาที่มีวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรี เห็นว่าโรงเรียนได้ปฏิบัติงานในด้าน ต่าง ๆ ในเกณฑ์มาก ๓ ประเภท คือ งานธุรการ การเงิน และบริการ ได้รับการปฏิบัติมาก ที่สุด รองลงมาได้แก่งานบุคลากร และงานกิจการนักเรียน ตามลำดับ สำหรับงานวิชาการนั้น ได้รับการปฏิบัติในระดับปานกลาง ไม่นานไม่น้อย ส่วนงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียน กับชุมชนนั้นได้รับการปฏิบัติในระดับน้อย

ตาราง ๘ แสดงการร้อยละของความคิดเห็นของผู้บริหารต่อการปฏิบัติงาน ๕ ประเภทใน
โรงเรียน จำแนกตามขนาดโรงเรียน

ขนาด โรงเรียน	ประเภท งานบริหาร	การร้อยละ					ไปปรากฏ ว่าได้ปฏิบัติ
		มากที่สุด หรือ น้อยที่สุด	มาก หรือ น้อย	น้อย	น้อย ที่สุด		
นักเรียน ไม่เกิน ๕๐๐ คน	งานความสัมพันธ์กับชุมชน	๓.๓๓	๓๖.๑๑	๓๓.๓๔	๒๒.๒๒	๑๐.๐๐	
	งานวิชาการ	๑.๔๔	๕๖.๔๕	๓๓.๓๔	๑๐.๓๓	๒.๕๖	
	งานบุคลากร	๔.๔๔	๓๔.๒๒	๒๕.๕๓	๑๑.๑๑	๑๕.๒๒	
	งานกิจการนักเรียน	๕.๕๕	๓๗.๗๗	๔๑.๑๔	๗.๗๗	๗.๗๗	
	งานธุรการ ฯ	๑๑.๑๑	๔๐.๐๐	๓๔.๔๖	๖.๖๖	๗.๗๗	
นักเรียน ระหว่าง ๕๐๐ ถึง ๑,๐๐๐ คน	งานความสัมพันธ์กับชุมชน	๓.๐๔	๔๐.๐๐	๔๕.๓๘	๔.๒๓	๒.๓๑	
	งานวิชาการ	๔.๖๒	๕๖.๗๘	๓๖.๔๒	๓.๕๔	๓.๕๔	
	งานบุคลากร	๕.๖๔	๕๒.๘๒	๒๕.๑๓	๔.๗๕	๖.๖๖	
	งานกิจการนักเรียน	๖.๕๔	๔๑.๕๔	๔๖.๑๖	๕.๓๘	๕.๓๘	
	งานธุรการ ฯ	๘.๔๔	๔๔.๔๓	๓๐.๐๐	๗.๖๔	๓.๘๔	
นักเรียน มากกว่า ๑,๐๐๐ คน	งานความสัมพันธ์กับชุมชน	๐.๗๒	๖๗.๑๔	๔๐.๐๐	๓๔.๒๘	๗.๘๖	
	งานวิชาการ	๔.๒๘	๕๐.๔๘	๓๒.๘๖	๑๐.๔๕	๑.๔๓	
	งานบุคลากร	๘.๐๔	๕๐.๐๐	๒๔.๗๘	๗.๖๘	๔.๔๕	
	งานกิจการนักเรียน	๓.๕๗	๔๗.๘๕	๔๐.๐๐	๗.๘๖	๐.๗๒	
	งานธุรการ ฯ	๑๕.๐๐	๕๐.๗๔	๑๔.๘๘	๗.๑๔	๗.๑๔	

ตาราง ๔ แสดงการร้อยละของความพึงพอใจของผู้บริหารการศึกษา ต่อการปฏิบัติ
งาน ๕ ประเภทในโรงเรียน จำแนกตามขนาดโรงเรียน อธิบายได้ดังนี้

ตามทัศนะของผู้บริหารการศึกษาซึ่ง เกี่ยวข้องกับโรงเรียนที่มีนักเรียนไม่เกิน ๕๐๐ คน
เกี่ยวกับงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ร้อยละ ๖๕ เห็นว่าโรงเรียนปฏิบัติมาก
ในด้านน้อย อีกร้อยละ ๓๕ เห็นว่าโรงเรียนปฏิบัติมาก เกี่ยวกับงานด้านวิชาการ ร้อยละ
๕๓ เห็นว่าโรงเรียนปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์มาก อีกร้อยละ ๔๗ เห็นว่าโรงเรียนปฏิบัติน้อยเกี่ยวกับ
งานบริหารบุคลากร ร้อยละ ๕๖ เห็นว่าโรงเรียนปฏิบัติในเกณฑ์น้อย อีกร้อยละ ๔๔ เห็นว่า
โรงเรียนปฏิบัติในเกณฑ์มาก ในด้านงานบริหารกิจการนักเรียน ร้อยละ ๕๗ เห็นว่าโรงเรียน
ปฏิบัติน้อย อีกร้อยละ ๔๓ เห็นว่าโรงเรียนปฏิบัติมาก ส่วนงานบริหารงานธุรการ การเงิน
และบริการ นั้น ร้อยละ ๕๑ เห็นว่าโรงเรียนปฏิบัติมาก อีกร้อยละ ๔๙ เห็นว่าโรงเรียน
ปฏิบัติน้อย

เมื่อพิจารณาตารางแต่ละด้าน โดยเปรียบเทียบปริมาณความพึงพอใจในด้านมากและด้านน้อย
แล้ว สรุปได้ว่า ผู้บริหารการศึกษาซึ่ง เกี่ยวข้องกับโรงเรียนที่มีนักเรียนไม่เกิน ๕๐๐ คน
เห็นว่าโรงเรียนได้ปฏิบัติงานต่าง ๆ ในเกณฑ์มาก ๒ ประเภทคือ งานด้านวิชาการได้รับการ
ปฏิบัติมากที่สุด รองลงมาได้แก่งานด้านธุรการ การเงิน และบริการ ส่วนงานด้านบุคลากร
และงานกิจการนักเรียนได้รับการปฏิบัติน้อย โดยเฉพาะงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียน
กับชุมชนนั้น ได้รับการปฏิบัติน้อยที่สุด

ในทัศนะของผู้บริหารการศึกษาซึ่ง เกี่ยวข้องกับโรงเรียนที่มีนักเรียนระหว่าง ๕๐๑ -
๑,๐๐๐ คน เกี่ยวกับงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนนั้น ร้อยละ ๕๖ เห็นว่า
โรงเรียนปฏิบัติในเกณฑ์น้อย อีกร้อยละ ๔๔ เห็นว่าโรงเรียนปฏิบัติมาก สำหรับงานด้านวิชา
การ ร้อยละ ๕๖ เห็นว่าโรงเรียนปฏิบัติมาก อีกร้อยละ ๔๔ เห็นว่าโรงเรียนปฏิบัติ
ในด้านงานบริหารบุคลากร ร้อยละ ๕๕ เห็นว่าโรงเรียนปฏิบัติมาก อีกร้อยละ ๔๕
เห็นว่าโรงเรียนปฏิบัติน้อย ในด้านงานกิจการนักเรียน ร้อยละ ๕๖ เห็นว่าโรงเรียนปฏิบัติ
น้อย อีกร้อยละ ๔๔ เห็นว่าโรงเรียนปฏิบัติมาก สำหรับงานธุรการ การเงิน และบริการ
นั้น ร้อยละ ๕๕ เห็นว่าโรงเรียนปฏิบัติมาก อีกร้อยละ ๔๕ เห็นว่าโรงเรียนปฏิบัติ

เมื่อพิจารณาจากแต่ละด้าน โดยเปรียบเทียบปริมาณความคิดเห็นในด้านมากและด้านน้อยแล้ว สรุปได้ว่า ผู้บริหารการศึกษาซึ่งเกี่ยวข้องกับโรงเรียนที่มีนักเรียนระหว่าง ๕๐๐ - ๑,๐๐๐ คน เห็นว่าโรงเรียนได้ปฏิบัติงานในด้านต่าง ๆ ในระดับมาก ๓ ประเภท คือ งานธุรการ การเงิน และบริการ ได้รับการปฏิบัติมากที่สุด รองลงมาได้แก่งานบุคลากร และงานวิชาการ ตามลำดับ ส่วนงานกิจการนักเรียนนั้น ได้รับการปฏิบัติในเกณฑ์น้อย และงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ได้รับการปฏิบัติน้อยที่สุด

ในทัศนะของผู้บริหารซึ่งเกี่ยวข้องกับโรงเรียนที่มีนักเรียนมากกว่า ๑,๐๐๐ คน ในด้านงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนนั้น ร้อยละ ๔๒ เห็นว่าโรงเรียนปฏิบัติในระดับน้อย อีกร้อยละ ๑๔ เห็นว่าโรงเรียนปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เกี่ยวกับงานบริหารวิชาการ ร้อยละ ๕๔ เห็นว่าโรงเรียนปฏิบัติมาก อีกร้อยละ ๔๖ เห็นว่าโรงเรียนปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย เกี่ยวกับงานบริหารบุคลากร ร้อยละ ๕๔ เห็นว่าโรงเรียนปฏิบัติมาก อีกร้อยละ ๔๒ เห็นว่าโรงเรียนปฏิบัติในระดับน้อย สำหรับงานบริหารกิจการนักเรียน ร้อยละ ๕๑ เห็นว่าโรงเรียนปฏิบัติมาก อีกร้อยละ ๔๕ เห็นว่าโรงเรียนปฏิบัติเล็กน้อย ส่วนงานธุรการ การเงิน และบริการ นั้น ร้อยละ ๖๕ เห็นว่าโรงเรียนปฏิบัติมาก อีกร้อยละ ๓๕ เห็นว่าโรงเรียนปฏิบัติเล็กน้อย

เมื่อพิจารณาจากแต่ละด้าน โดยเปรียบเทียบปริมาณความคิดเห็นในด้านมากและด้านน้อยแล้ว สรุปได้ว่า ผู้บริหารการศึกษาซึ่งเกี่ยวข้องกับโรงเรียนที่มีนักเรียนมากกว่า ๑,๐๐๐ คน เห็นว่าโรงเรียนปฏิบัติงานในด้านต่าง ๆ มากแล้ว ๕ ประเภท คือ งานด้านธุรการ การเงิน และบริการ ได้รับการปฏิบัติมากที่สุด รองลงมาได้แก่งานด้านบุคลากร งานวิชาการ และงานกิจการนักเรียน ตามลำดับ ส่วนงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนนั้น ได้รับการปฏิบัติในเกณฑ์น้อย

ตาราง ๕ แสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่างนักวิชาการ จำแนกตามเพศ อายุ อายุราชการ และวุฒิทางวิชาชีพ

นักวิชาการ	จำนวน		อายุ			อายุราชการ				วุฒิทางวิชาชีพ		
	จำนวน	ร้อยละ	ไม่เกิน ๓๐ ปี	ระหว่าง ๓๑-๔๐ ปี	มากกว่า ๔๐ ปี	ไม่เกิน ๑๐ ปี	ระหว่าง ๑๑-๒๐ ปี	มากกว่า ๒๐ ปี	ต่ำกว่าปริญญาตรี	ปริญญาตรี	ต่ำกว่าปริญญาตรี	สูงกว่าปริญญาตรี
ชาย	๘๓	๓๙.๗๑	๑๔	๔๖	๑๕	๓๕	๓๖	๑๑	๕๖	๒๕		๒
หญิง	๑๒๖	๖๐.๒๙	๓๔	๖๓	๒๙	๕๔	๕๖	๑๗	๑๐๕	๑๖		๑
รวม	๒๐๙	๑๐๐.๐๐	๔๘	๑๐๙	๔๔	๘๙	๙๒	๒๘	๑๖๑	๔๑		๓

ตาราง ๕ แสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่างนักวิชาการ จำแนกตาม เพศ อายุ ราชการ และวุฒิทางวิชาชีพ อธิบายได้ดังนี้

กลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักวิชาการทั้งหมดมีจำนวน ๒๐๘ คน หากจำแนกตามเพศจะได้ นักวิชาการ ชาย ๘๓ คน นักวิชาการหญิง ๑๒๕ คน และถ้าจำแนกนักวิชาการชาย ๘๓ คน ออกตามอายุ จะได้นักวิชาการชายที่มีอายุไม่เกิน ๓๐ ปี ๑๔ คน อายุ ๓๑ - ๔๐ ปี ๔๖ คน และอายุมากกว่า ๔๐ ปี ๒๓ คน หรือถ้าจำแนกโดยอายุราชการจะได้นักวิชาการชายที่มีอายุราชการไม่เกิน ๑๐ ปี ๓๕ คน อายุราชการ ๑๑ - ๒๐ ปี ๓๖ คน อายุราชการมากกว่า ๒๐ ปี ๑๒ คน ถ้าใช้วุฒิทางวิชาการเป็นเครื่องจำแนก จะได้ผู้มีวุฒิทางวิชาชีพต่ำกว่าปริญญาตรี ๔๖ คน ปริญญาตรี ๒๕ คน และสูงกว่าปริญญาตรี ๒ คน ส่วนนักวิชาการหญิง ๑๒๕ คนนั้น หากจำแนกตามอายุ จะได้ผู้มีอายุไม่เกิน ๓๐ ปี ๓๔ คน อายุ ๓๑ - ๔๐ ปี ๖๓ คน และอายุมากกว่า ๔๐ ปี ๒๘ คน ถ้าใช้อายุราชการเป็นเกณฑ์จำแนกจะได้ผู้มีอายุราชการไม่เกิน ๑๐ ปี ๔๔ คน อายุราชการ ๑๑ - ๒๐ ปี ๔๖ คน อายุราชการมากกว่า ๒๐ ปี ๑๗ คน และถ้าใช้วุฒิทางวิชาชีพเป็นเกณฑ์จำแนก จะได้ผู้มีวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรี ๑๐๘ คน ปริญญาตรี ๑๖ คน และสูงกว่าปริญญาตรี ๑ คน

อนึ่ง ถ้าพิจารณาโดยรวม ในจำนวนนักวิชาการ ๒๐๘ คน เป็นนักวิชาการที่มีอายุไม่เกิน ๓๐ ปี ๔๘ คน อายุ ๓๑ - ๔๐ ปี ๑๐๙ คน อายุมากกว่า ๔๐ ปี ๕๑ คน เป็นนักวิชาการที่มีอายุราชการไม่เกิน ๑๐ ปี ๔๙ คน อายุราชการ ๑๑ - ๒๐ ปี ๕๒ คน อายุราชการมากกว่า ๒๐ ปี ๑๗ คน เป็นผู้มีวุฒิทางวิชาชีพต่ำกว่าปริญญาตรี ๑๖๔ คน ปริญญาตรี ๔๑ คน และสูงกว่าปริญญาตรี ๓ คน

ตาราง ๑๐ แสดงการร้อยละของความคิดเห็นของนักวิชาการต่อการปฏิบัติงาน ๕ ประเภท
ในโรงเรียน จำแนกตามเพศ

เพศ	ประเภท งานบริหาร	การร้อยละ				
		มากที่สุด หรือ น้อยที่สุด	มาก หรือ น้อย	น้อย	น้อย ที่สุด	ไม่ปรากฏ ว่าใดปฏิบัติ
ชาย	งานความสัมพันธ์กับชุมชน	๔.๔๓	๑๖.๑๕	๓๓.๕๔	๒๕.๘๔	๒๐.๐๐
	งานวิชาการ	๕.๘๖	๓๕.๖๓	๓๔.๓๘	๑๖.๓๕	๖.๕๔
	งานบุคลากร	๘.๐๓	๓๘.๕๓	๓๐.๑๓	๑๓.๑๔	๕.๓๓
	งานกิจการนักเรียน	๕.๘๒	๓๖.๒๕	๓๔.๘๖	๑๔.๘๕	๕.๒๒
	งานธุรการ ฯ	๘.๓๓	๓๖.๑๑	๓๒.๐๓	๑๓.๑๓	๑๐.๓๖
หญิง	งานความสัมพันธ์กับชุมชน	๒.๖๓	๑๖.๓๓	๓๐.๑๒	๒๒.๐๘	๒๘.๘๔
	งานวิชาการ	๕.๐๓	๓๓.๒๕	๓๔.๕๔	๑๓.๕๕	๕.๕๕
	งานบุคลากร	๕.๑๐	๔๒.๕๒	๒๘.๘๒	๑๓.๒๒	๑๐.๓๔
	งานกิจการนักเรียน	๖.๓๑	๓๕.๖๑	๓๓.๓๓	๑๒.๕๘	๓.๓๓
	งานธุรการ ฯ	๑๐.๔๐	๓๕.๘๔	๒๓.๐๔	๑๒.๑๖	๑๐.๕๖

ตาราง ๑๐ แสดงการร้อยละของความคิดเห็นของนักวิชาการ ต่อการปฏิบัติงาน
๕ ประเภท ในโรงเรียน จำแนกตามเพศ อธิบายไต่ค้น

ตามทัศนะของนักวิชาการชาย ในคานงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน
นั้น ร้อยละ ๔๐ เห็นว่าโรงเรียนยังปฏิบัติในเกณฑ์น้อย อีกร้อยละ ๒๐ เห็นว่าโรงเรียน
ปฏิบัติในเกณฑ์มาก เกี่ยวกับงานบริหารวิชาการ ร้อยละ ๕๕ เห็นว่าโรงเรียนปฏิบัติ

อีกร้อยละ ๔๑ เห็นว่าโรงเรียนปฏิบัติมาก เกี่ยวกับงานบุคลากร ร้อยละ ๕๓ เห็นว่าโรงเรียนปฏิบัติในระดับมาก อีกร้อยละ ๔๓ เห็นว่าโรงเรียนปฏิบัติในระดับน้อย เกี่ยวกับงานบริหารกิจการนักเรียน ร้อยละ ๕๔ เห็นว่าโรงเรียนปฏิบัติน้อย อีกร้อยละ ๔๖ เห็นว่าโรงเรียนปฏิบัติมาก ส่วนงานด้านธุรการ การเงิน และบริการ นั้น ร้อยละ ๕๖ เห็นว่าโรงเรียนยังปฏิบัติน้อย อีกร้อยละ ๔๔ เห็นว่าโรงเรียนปฏิบัติมาก

เมื่อพิจารณาจากงานแต่ละด้าน โดยเปรียบเทียบปริมาณความคิดเห็นในด้านมากและค่าน้อยแล้ว สรุปได้ว่า นักวิชาการชายเห็นว่าโรงเรียนได้ปฏิบัติงานในด้านต่าง ๆ ในระดับน้อยถึง ๕ ประเภท เรียงลำดับจากงานที่ได้รับการปฏิบัติน้อยไปสู่งานที่ได้รับการปฏิบัติมากที่สุด คือ งานบุคลากร งานกิจการนักเรียน งานธุรการ การเงิน และบริการ งานวิชาการ และงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ตามลำดับ

ในทัศนะของนักวิชาการหญิง เกี่ยวกับงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนนั้น ร้อยละ ๔๑ เห็นว่าโรงเรียนยังปฏิบัติน้อย อีกร้อยละ ๑๔ เห็นว่าโรงเรียนปฏิบัติมาก เกี่ยวกับงานด้านวิชาการ ร้อยละ ๕๕ เห็นว่าโรงเรียนปฏิบัติมาก อีกร้อยละ ๔๓ เห็นว่าโรงเรียนปฏิบัติน้อย เกี่ยวกับงานด้านบุคลากร ร้อยละ ๕๒ เห็นว่าโรงเรียนปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์น้อย อีกร้อยละ ๔๘ เห็นว่าโรงเรียนปฏิบัติมาก ในด้านงานกิจการนักเรียน ร้อยละ ๕๔ เห็นว่าโรงเรียนปฏิบัติน้อย อีกร้อยละ ๔๖ เห็นว่าโรงเรียนปฏิบัติมาก ส่วนงานด้านธุรการ การเงิน และบริการนั้น ร้อยละ ๕๑ เห็นว่าโรงเรียนปฏิบัติมาก อีกร้อยละ ๔๔ เห็นว่าโรงเรียนปฏิบัติน้อย

เมื่อพิจารณาจากงานแต่ละด้าน โดยเปรียบเทียบปริมาณความคิดเห็นในด้านมากและค่าน้อยแล้ว สรุปได้ว่า นักวิชาการหญิงเห็นว่าโรงเรียนได้ปฏิบัติงานในด้านงานธุรการ การเงิน และบริการ อยู่ในระดับมากเพียงด้านเดียวเท่านั้น ส่วนงานอื่น ๆ โรงเรียนยังปฏิบัติกันอยู่ในระดับน้อย เรียงลำดับจากงานที่ได้รับการปฏิบัติน้อยไปน้อยที่สุด คือ งานบุคลากร งานกิจการนักเรียน งานวิชาการ และงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ตามลำดับ

ตาราง ๑๑ แสดงการร้อยละของความถี่ของนักวิชาการต่อการปฏิบัติงาน ๕ ประเภท
ในโรงเรียน จำแนกตามอายุ

อายุ	ประเภท งานบริหาร	การร้อยละ				
		มากที่สุด หรือ น้อยที่สุด	มาก หรือ น้อย	น้อย	น้อย ที่สุด	ไม่ปรากฏ ว่าใดปฏิบัติ
ไม่เกิน ๓๐ ปี	งานความสัมพันธ์กับชุมชน	๕.๐๐	๑๕.๘๘	๓๓.๓๓	๑๕.๕๗	๒๖.๒๕
	งานวิชาการ	๗.๕๕	๓๓.๗๕	๓๒.๑๔	๑๗.๕๕	๘.๒๑
	งานบุคลากร	๕.๓๓	๔๓.๓๓	๒๑.๖๗	๑๕.๓๓	๑๐.๓๔
	งานกิจการนักเรียน	๗.๗๗	๔๐.๖๒	๓๓.๓๐	๑๓.๗๘	๔.๕๓
	งานธุรการ ฯ	๑๑.๑๕	๓๕.๗๗	๒๖.๕๕	๑๔.๒๓	๑๒.๓๖
๓๑ - ๔๐ ปี	งานความสัมพันธ์กับชุมชน	๒.๘๔	๑๕.๕๖	๒๕.๕๕	๒๕.๕๐	๒๗.๒๕
	งานวิชาการ	๔.๖๘	๓๕.๔๖	๓๔.๓๖	๑๘.๕๔	๖.๕๖
	งานบุคลากร	๕.๕๐	๓๘.๗๒	๓๐.๖๔	๑๔.๓๖	๑๐.๘๓
	งานกิจการนักเรียน	๗.๓๔	๓๗.๒๕	๓๕.๖๕	๑๕.๑๘	๔.๕๐
	งานธุรการ ฯ	๘.๘๐	๓๘.๑๗	๓๐.๒๘	๑๒.๘๔	๕.๕๑
๔๑ ปี ขึ้นไป	งานความสัมพันธ์กับชุมชน	๑.๕๕	๑๕.๕๕	๓๕.๕๕	๒๒.๕๐	๒๐.๕๑
	งานวิชาการ	๓.๕๑	๔๖.๐๒	๓๖.๕๕	๑๑.๗๐	๒.๓๕
	งานบุคลากร	๔.๐๕	๔๕.๕๕	๓๓.๑๘	๖.๓๖	๖.๘๒
	งานกิจการนักเรียน	๖.๕๓	๔๕.๕๕	๓๔.๐๕	๑๐.๕๕	๓.๐๕
	งานธุรการ ฯ	๗.๗๓	๔๓.๖๕	๓๐.๕๐	๘.๖๕	๕.๐๕

ตาราง ๑๑ แสดงการร้อยละของความคิดเห็นของนักวิชาการ ต่อการปฏิบัติงาน

๕ ประเภท ในโรงเรียน จำแนกตามอายุ อธิบายได้ดังนี้

ตามทัศนะของนักวิชาการที่มีอายุไม่เกิน ๓๐ ปี เกี่ยวกับงานบริหารด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ร้อยละ ๘๕ เห็นว่าโรงเรียนยังปฏิบัติน้อย อีกร้อยละ ๒๑ เห็นว่าโรงเรียนปฏิบัติมาก เกี่ยวกับงานบริหารวิชาการ ร้อยละ ๕๕ เห็นว่าโรงเรียนปฏิบัติน้อย อีกร้อยละ ๔๕ เห็นว่าโรงเรียนปฏิบัติมาก เกี่ยวกับงานบริหารบุคลากร ร้อยละ ๕๓ เห็นว่าโรงเรียนปฏิบัติมาก อีกร้อยละ ๔๗ เห็นว่าโรงเรียนปฏิบัติน้อย ในด้านงานบริหารกิจการนักเรียน ร้อยละ ๕๒ เห็นว่าโรงเรียนปฏิบัติน้อย อีกร้อยละ ๔๘ เห็นว่าโรงเรียนปฏิบัติมาก ส่วนงานบริหารธุรการ การเงิน และบริการนั้น ร้อยละ ๕๓ เห็นว่าโรงเรียนปฏิบัติน้อย อีกร้อยละ ๔๗ เห็นว่าโรงเรียนปฏิบัติมาก

เมื่อพิจารณาจากแต่ละด้าน โดยเปรียบเทียบปริมาณความคิดเห็นในด้านมากและด้านน้อยแล้ว สรุปได้ว่า นักวิชาการที่มีอายุไม่เกิน ๓๐ ปี เห็นว่าโรงเรียนได้ปฏิบัติงานในด้านบุคลากรอยู่ในเกณฑ์มากเพียงด้านเดียว ส่วนงานอื่น ๆ โรงเรียนยังปฏิบัติในเกณฑ์น้อย เว้นแต่จากงานที่ได้รับการปฏิบัติน้อยไปจนถึงน้อยที่สุด คือ งานกิจการนักเรียน งานธุรการ การเงิน และบริการ งานวิชาการ และงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ตามลำดับ

ในทัศนะของนักวิชาการที่มีอายุระหว่าง ๓๑ - ๔๐ ปี เกี่ยวกับงานบริหารด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนนั้น ร้อยละ ๕๑ เห็นว่าโรงเรียนยังปฏิบัติน้อย อีกร้อยละ ๑๕ เห็นว่าโรงเรียนปฏิบัติมาก ในด้านงานบริหารวิชาการ ร้อยละ ๖๐ เห็นว่าโรงเรียนปฏิบัติน้อย อีกร้อยละ ๔๐ เห็นว่าโรงเรียนปฏิบัติมาก ในด้านงานบริหารบุคลากร ร้อยละ ๕๖ เห็นว่าโรงเรียนปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย อีกร้อยละ ๔๔ เห็นว่าโรงเรียนปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ในด้านงานบริหารกิจการนักเรียน ร้อยละ ๕๕ เห็นว่าโรงเรียนปฏิบัติน้อย อีกร้อยละ ๔๕ เห็นว่าโรงเรียนปฏิบัติมาก และสำหรับงานบริหารธุรการ การเงิน และบริการนั้น ร้อยละ ๕๓ เห็นว่าโรงเรียนปฏิบัติน้อย อีกร้อยละ ๔๗ เห็นว่าโรงเรียนปฏิบัติมาก

เมื่อพิจารณาจากแต่ละด้าน โดยเปรียบเทียบปริมาณความคิดเห็นในด้านมากและด้านน้อยแล้ว สรุปได้ว่า นักวิชาการที่มีอายุระหว่าง ๓๑ - ๔๐ ปี เห็นว่าโรงเรียนยังปฏิบัติงานใน

คานทาง ๆ น้อย ทั้ง ๕ ประเภท เรียงลำดับจากงานที่ได้รับการปฏิบัติน้อยไปจนกระทั่งที่สุด คืองานธุรการ การเงิน และบริการ งานกิจการนักเรียน งานบุคลากร งานวิชาการ และ งานความสามัคคีระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ตามลำดับ

ในทัศนะของนักวิชาการที่มีอายุมากกว่า ๔๐ ปี เกี่ยวกับการบริหารความสามัคคีระหว่างโรงเรียนกับชุมชนนั้น ร้อยละ ๘๓ เห็นว่าโรงเรียนปฏิบัติน้อย อีกร้อยละ ๑๗ เห็นว่าโรงเรียนปฏิบัติมาก สำหรับงานวิชาการ ร้อยละ ๕๐ เห็นว่าโรงเรียนปฏิบัติน้อย อีกร้อยละ ๕๔ เห็นว่าโรงเรียนปฏิบัติมาก เกี่ยวกับการบุคลากร ร้อยละ ๕๔ เห็นว่าโรงเรียนปฏิบัติมาก อีกร้อยละ ๔๖ เห็นว่าโรงเรียนปฏิบัติน้อย ในด้านงานบริหารกิจการนักเรียน ร้อยละ ๕๒ เห็นว่าโรงเรียนปฏิบัติมาก อีกร้อยละ ๔๘ เห็นว่าโรงเรียนปฏิบัติน้อย ส่วนงานบริหารธุรการ การเงิน และบริการ นั้น ร้อยละ ๕๑ เห็นว่าโรงเรียนปฏิบัติมาก อีกร้อยละ ๔๙ เห็นว่าโรงเรียนปฏิบัติน้อย

เมื่อพิจารณางานแต่ละด้าน โดยเปรียบเทียบปริมาณความคิดเห็นในคานมากและคานน้อยแล้ว สรุปได้ว่า นักวิชาการที่มีอายุมากกว่า ๔๐ ปี เห็นว่าโรงเรียนปฏิบัติงานในคานบุคลากรมากที่สุด รองลงมาได้แก่งานกิจการนักเรียน และงานธุรการ การเงิน และบริการ ตามลำดับ ส่วนงานวิชาการ ได้รับการปฏิบัติน้อย และงานความสามัคคีระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ได้รับการปฏิบัติน้อยที่สุด

ตาราง ๑๒ แสดงการยละของความคิดใหม่ของนักวิชาการ ต่อการปฏิบัติงาน ๕ ประเภท
ในโรงเรียน จำแนกตามอายุราชการ

อายุ ราชการ	ประเภท งานบริหาร	การยละ				
		มากที่สุด หรือน้อยที่สุด	มาก หรือน้อย	น้อย	น้อย ที่สุด	ไม่ปรากฏ ว่าโดยปฏิบัติ
ไม่เกิน ๑๐ ปี	งานความสัมพันธ์กับชุมชน	๔.๓๘	๑๖.๑๘	๓๐.๑๑	๒๑.๘๐	๒๓.๕๓
	งานวิชาการ	๖.๕๖	๓๒.๘๓	๓๓.๕๕	๑๘.๐๓	๘.๑๔
	งานบุคลากร	๑๐.๓๒	๓๘.๔๕	๒๒.๕๕	๑๓.๔๒	๑๑.๑๘
	งานกิจการนักเรียน	๕.๐๑	๓๓.๘๒	๓๓.๕๕	๑๔.๕๕	๔.๖๘
	งานธุรการ ฯ	๑๐.๓๐	๓๖.๒๘	๒๕.๐๓	๑๓.๕๕	๑๐.๐๐
๑๑ - ๒๐ ปี	งานความสัมพันธ์กับชุมชน	๒.๘๓	๑๖.๓๕	๓๒.๘๓	๒๒.๔๓	๒๕.๕๒
	งานวิชาการ	๔.๔๘	๔๑.๑๘	๓๒.๒๐	๑๖.๕๘	๕.๑๖
	งานบุคลากร	๓.๔๕	๔๓.๑๕	๓๒.๕๐	๑๑.๑๐	๕.๓๓
	งานกิจการนักเรียน	๖.๕๓	๔๐.๒๖	๓๕.๓๕	๑๓.๔๕	๓.๕๓
	งานธุรการ ฯ	๕.๖๕	๓๕.๐๕	๒๓.๖๓	๑๒.๕๐	๑๑.๑๘
๒๑ ปี ขึ้นไป	งานความสัมพันธ์กับชุมชน	๐.๓๖	๑๓.๕๓	๔๒.๕๐	๒๑.๓๘	๒๑.๔๓
	งานวิชาการ	๑.๓๕	๔๘.๓๕	๓๕.๘๕	๑๑.๓๘	๑.๓๕
	งานบุคลากร	๒.๑๕	๕๑.๕๐	๓๕.๐๐	๔.๒๕	๓.๒๐
	งานกิจการนักเรียน	๖.๖๑	๔๔.๖๖	๓๔.๖๖	๑๑.๐๘	๓.๓๕
	งานธุรการ ฯ	๓.๕๓	๔๕.๐๐	๓๖.๖๖	๖.๕๐	๘.๕๓

ตาราง ๑๒ แสดงการร้อยละของความคิดเห็นของนักวิชาการ ต่อการปฏิบัติงาน ๕ ประเภทในโรงเรียน จำแนกตามอายุราชการ อธิบายได้ดังนี้

ตามทัศนะของนักวิชาการที่มีอายุราชการไม่เกิน ๑๐ ปี เกี่ยวกับงานบริหารด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนนั้น ร้อยละ ๓๙ เห็นว่าโรงเรียนปฏิบัติน้อย อีกร้อยละ ๒๑ เห็นว่าโรงเรียนปฏิบัติมาก เกี่ยวกับงานบริหารด้านวิชาการ ร้อยละ ๒๐ เห็นว่าโรงเรียนปฏิบัติน้อย อีกร้อยละ ๔๐ เห็นว่าโรงเรียนปฏิบัติมาก เกี่ยวกับงานบริหารบุคลากร ร้อยละ ๕๑ เห็นว่าโรงเรียนปฏิบัติงานในค่านี้นมาก อีกร้อยละ ๔๙ เห็นว่าโรงเรียนปฏิบัติงานค่านี้นน้อย ในค่านงานบริหารกิจการนักเรียน ร้อยละ ๕๓ เห็นว่าโรงเรียนปฏิบัติน้อย อีกร้อยละ ๔๗ เห็นว่าโรงเรียนปฏิบัติมาก ส่วนงานบริหารธุรการ การเงิน และบริการ นั้น ร้อยละ ๕๓ เห็นว่าโรงเรียนปฏิบัติน้อย อีกร้อยละ ๔๗ เห็นว่าโรงเรียนปฏิบัติมาก

เมื่อพิจารณางานแต่ละด้าน โดยเปรียบเทียบปริมาณความคิดเห็นในค่านมากและค่านน้อย แล้ว สรุปได้ว่า นักวิชาการที่มีอายุราชการไม่เกิน ๑๐ ปี เห็นว่าโรงเรียนปฏิบัติงานในเกณฑ์มาก เพียงประเภทเดียว คืองานบริหารบุคลากร เท่านั้น ส่วนงานอื่น ๆ โรงเรียนยังปฏิบัติน้อย เรียงตามลำดับจากงานที่ได้รับการปฏิบัติน้อยไปค่านน้อยที่สุด คือ งานธุรการ การเงิน และบริการ งานกิจการนักเรียน งานวิชาการ และงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ตามลำดับ

ในทัศนะของนักวิชาการที่มีอายุราชการระหว่าง ๑๑ - ๒๐ ปี เกี่ยวกับงานบริหารด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนนั้น ร้อยละ ๔๑ เห็นว่าโรงเรียนปฏิบัติน้อย อีกร้อยละ ๑๙ เห็นว่าโรงเรียนปฏิบัติมาก เกี่ยวกับงานบริหารด้านวิชาการ ร้อยละ ๕๔ เห็นว่าโรงเรียนปฏิบัติน้อย อีกร้อยละ ๔๖ เห็นว่าโรงเรียนปฏิบัติมาก เกี่ยวกับงานบริหารบุคลากร ร้อยละ ๕๓ เห็นว่าโรงเรียนปฏิบัติน้อย อีกร้อยละ ๔๗ เห็นว่าโรงเรียนปฏิบัติมาก ในค่านงานบริหารกิจการนักเรียน ร้อยละ ๕๓ เห็นว่าโรงเรียนปฏิบัติน้อย อีกร้อยละ ๔๗ เห็นว่าโรงเรียนปฏิบัติมาก ส่วนงานบริหารด้านธุรการ การเงิน และบริการ นั้น ร้อยละ ๕๑ เห็นว่าโรงเรียนปฏิบัติน้อย อีกร้อยละ ๔๙ เห็นว่าโรงเรียนปฏิบัติมาก

เมื่อพิจารณาแต่ละด้าน โดยเปรียบเทียบปริมาณความคิดเห็นในด้านมากและค่าน้อยแล้ว สรุปได้ว่า นักวิชาการที่มีอายุราชการระหว่าง ๑๑ - ๒๐ ปี มีความคิดเห็นว่าโรงเรียนปฏิบัติงานในสถานต่าง ๆ น้อย ทั้ง ๕ ประเภท เรียงลำดับจากงานที่ได้รับการปฏิบัติน้อยไปถึงงานที่ได้รับการปฏิบัติมากที่สุด คือ งานธุรการ การเงิน และบริการ งานกิจการนักเรียน งานบุคลากร งานวิชาการ และงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ตามลำดับ

ในทัศนะของนักวิชาการที่มีอายุราชการมากกว่า ๒๐ ปี เกี่ยวกับงานบริหารด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนนั้น ร้อยละ ๔๖ เห็นว่าโรงเรียนปฏิบัติน้อย อีกร้อยละ ๑๔ เห็นว่าโรงเรียนปฏิบัติมาก เกี่ยวกับงานวิชาการ ร้อยละ ๕๐ เห็นว่าโรงเรียนปฏิบัติมาก อีกร้อยละ ๕๔ เห็นว่าโรงเรียนปฏิบัติน้อย เกี่ยวกับงานบริหารบุคลากร ร้อยละ ๕๔ เห็นว่าโรงเรียนปฏิบัติมาก อีกร้อยละ ๔๖ เห็นว่าโรงเรียนปฏิบัติน้อย ในด้านงานบริหารกิจการนักเรียน ร้อยละ ๕๑ เห็นว่าโรงเรียนปฏิบัติมาก อีกร้อยละ ๔๙ เห็นว่าโรงเรียนปฏิบัติน้อย ส่วนงานบริหารธุรการ การเงิน และบริการ นั้น ร้อยละ ๕๐ เห็นว่าโรงเรียนปฏิบัติน้อย อีกร้อยละ ๕๐ เห็นว่าโรงเรียนปฏิบัติมาก

เมื่อพิจารณาแต่ละด้าน โดยเปรียบเทียบปริมาณความคิดเห็นในด้านมากและค่าน้อยแล้ว สรุปได้ว่า นักวิชาการที่มีอายุราชการมากกว่า ๒๐ ปี เห็นว่าโรงเรียนได้ปฏิบัติงานในสถานบุคลากรมากที่สุด รองลงมาได้แก่งานกิจการนักเรียน และงานวิชาการ ตามลำดับ ส่วนงานธุรการ การเงิน และบริการ นั้น ได้รับการปฏิบัติโดยเฉพาะงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนได้รับการปฏิบัติมากที่สุด

ตาราง ๑๓ แสดงการร้อยละของความคิดเห็นของนักวิชาการ ต่อการปฏิบัติงาน ๕ ประเภท
ในโรงเรียน จำแนกตามวุฒิทางวิชาชีพ

วุฒิทาง วิชาชีพ	ประเภท งานบริหาร	การร้อยละ				
		มากที่สุด หรือ น้อยที่สุด	มาก หรือ น้อย	น้อย	น้อย ที่สุด	ไม่ปรากฏ ว่าใดปฏิบัติ
ต่ำกว่า ปริญญาตรี	งานความสัมพันธ์กับชุมชน	๓.๘๘	๑๕.๕๑	๒๙.๕๘	๒๓.๐๘	๒๓.๕๕
	งานวิชาการ	๖.๒๒	๓๕.๘๕	๓๓.๕๐	๑๙.๖๘	๖.๓๕
	งานบุคลากร	๖.๕๕	๔๗.๒๔	๒๔.๓๒	๑๒.๕๔	๕.๕๑
	งานกิจการนักเรียน	๘.๐๐	๓๘.๗๔	๓๔.๗๔	๑๔.๒๒	๕.๓๐
	งานธุรการ ฯ	๕.๕๕	๔๐.๓๗	๒๗.๗๐	๑๒.๐๕	๕.๕๕
ปริญญาตรี	งานความสัมพันธ์กับชุมชน	๑.๗๑	๑๗.๕๖	๓๕.๒๗	๒๔.๓๕	๑๙.๐๙
	งานวิชาการ	๒.๗๐	๓๕.๗๑	๓๗.๒๕	๑๔.๘๓	๕.๕๑
	งานบุคลากร	๒.๕๐	๔๔.๐๐	๓๕.๐๐	๑๐.๕๐	๘.๐๐
	งานกิจการนักเรียน	๕.๓๕	๓๗.๓๘	๓๘.๓๖	๑๔.๕๖	๕.๕๑
	งานธุรการ ฯ	๗.๐๐	๓๕.๐๐	๓๓.๐๐	๑๕.๐๐	๑๐.๐๐
สูงกว่า ปริญญาตรี	งานความสัมพันธ์กับชุมชน	๐.๐๐	๑๖.๖๗	๓๖.๖๖	๓๐.๐๐	๑๖.๖๗
	งานวิชาการ	๐.๐๐	๓๓.๓๓	๔๐.๐๐	๒๑.๖๗	๕.๐๐
	งานบุคลากร	๐.๐๐	๔๐.๐๐	๕๓.๓๓	๖.๖๗	๐.๐๐
	งานกิจการนักเรียน	๖.๖๗	๔๐.๐๐	๓๕.๐๐	๑๑.๖๖	๖.๖๗
	งานธุรการ ฯ	๖.๖๗	๔๐.๐๐	๒๐.๐๐	๑๓.๓๓	๒๐.๐๐

ตาราง ๑๓ แสดงการร้อยละของความคิดเห็นของนักวิชาการ ต่อการปฏิบัติงาน
๕ ประเภทในโรงเรียน จำแนกตามวุฒิทางวิชาชีพ อธิบายได้ดังนี้

ตามทัศนะของนักวิชาการที่มีวุฒิทางวิชาชีพต่ำกว่าปริญญาตรี เกี่ยวกับงานบริหารด้าน
ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนนั้น ร้อยละ ๔๑ เห็นว่าโรงเรียนปฏิบัติน้อย อีกร้อยละ
๑๕ เห็นว่าโรงเรียนปฏิบัติมาก ในด้านงานบริหารวิชาการ ร้อยละ ๕๔ เห็นว่าโรงเรียน
ปฏิบัติน้อย อีกร้อยละ ๔๖ เห็นว่าโรงเรียนปฏิบัติมาก เกี่ยวกับงานบริหารบุคลากร ร้อยละ
๕๔ เห็นว่าโรงเรียนปฏิบัติมาก อีกร้อยละ ๔๖ เห็นว่าโรงเรียนปฏิบัติน้อย เกี่ยวกับงาน
บริหารกิจการนักเรียน ร้อยละ ๕๓ เห็นว่าโรงเรียนปฏิบัติน้อย อีกร้อยละ ๔๗ เห็นว่า
โรงเรียนปฏิบัติมาก ส่วนงานบริหารธุรการ การเงิน และบริการ ร้อยละ ๕๑ เห็นว่า
โรงเรียนปฏิบัติมาก อีกร้อยละ ๔๙ เห็นว่าโรงเรียนปฏิบัติน้อย

เมื่อพิจารณาจากแต่ละด้าน โดยเปรียบเทียบปริมาณความคิดเห็นในด้านมากและด้าน
น้อยแล้ว สรุปได้ว่า นักวิชาการที่มีวุฒิทางวิชาชีพต่ำกว่าปริญญาตรี เห็นว่าโรงเรียนได้ปฏิบัติ
งานในด้านบุคลากรมากที่สุด รองลงมาได้แก่งานธุรการ การเงิน และบริการ ส่วนงานกิจการ
นักเรียน และงานวิชาการได้รับการปฏิบัติน้อย และงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับ
ชุมชนได้รับการปฏิบัติน้อยที่สุด

ในทัศนะของนักวิชาการที่มีวุฒิทางวิชาชีพปริญญาตรี เกี่ยวกับงานบริหารในด้านความ
สัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนนั้น ร้อยละ ๔๑ เห็นว่าโรงเรียนปฏิบัติน้อย อีกร้อยละ ๑๕
เห็นว่าโรงเรียนปฏิบัติมาก เกี่ยวกับงานการบริหารวิชาการ ร้อยละ ๕๔ เห็นว่าโรงเรียน
ปฏิบัติน้อย อีกร้อยละ ๔๖ เห็นว่าโรงเรียนปฏิบัติมาก เกี่ยวกับงานบริหารบุคลากร ร้อยละ
๕๓ เห็นว่าโรงเรียนปฏิบัติน้อย อีกร้อยละ ๔๗ เห็นว่าโรงเรียนปฏิบัติมาก ในด้านงาน
บริหารกิจการนักเรียน ร้อยละ ๕๓ เห็นว่าโรงเรียนปฏิบัติน้อย อีกร้อยละ ๔๗ เห็นว่า
โรงเรียนปฏิบัติมาก ส่วนงานบริหารธุรการ การเงิน และบริการนั้น ร้อยละ ๕๔ เห็นว่า
โรงเรียนปฏิบัติน้อย อีกร้อยละ ๔๖ เห็นว่าโรงเรียนปฏิบัติมาก

เมื่อพิจารณาจากแต่ละด้าน โดยเปรียบเทียบปริมาณความคิดเห็นในด้านมากและด้าน
น้อยแล้ว สรุปได้ว่า นักวิชาการที่มีวุฒิทางวิชาชีพปริญญาตรี มีความคิดเห็นว่าโรงเรียนได้

ปฏิบัติงานต่าง ๆ ในเกณฑ์น้อยทั้ง ๕ ประเภท เรียงลำดับจากงานที่ได้รับการปฏิบัติน้อยไป
ถึงน้อยที่สุด คือ งานบุคลากร งานกิจการนักเรียน งานวิชาการ งานธุรการ การเงิน และ
บริการ และงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ตามลำดับ

ในทัศนะของนักวิชาการที่มีวุฒิทางวิชาชีพสูงกว่าปริญญาตรี เกี่ยวกับงานบริหารในค่าน
ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนนั้น ร้อยละ ๔๓ เห็นว่าโรงเรียนยังปฏิบัติน้อย อีก
ร้อยละ ๓๗ เห็นว่าโรงเรียนปฏิบัติมาก เกี่ยวกับงานบริหารวิชาการ ร้อยละ ๖๗ เห็นว่า
โรงเรียนปฏิบัติน้อย อีกร้อยละ ๓๓ เห็นว่าโรงเรียนปฏิบัติมาก เกี่ยวกับงานบริหารบุคลากร
ร้อยละ ๖๐ เห็นว่าโรงเรียนปฏิบัติน้อย อีกร้อยละ ๔๐ เห็นว่าโรงเรียนปฏิบัติมาก ในด้าน
งานกิจการนักเรียนนั้น ร้อยละ ๔๓ เห็นว่าโรงเรียนปฏิบัติน้อย อีกร้อยละ ๔๗ เห็นว่า
โรงเรียนปฏิบัติมาก ส่วนงานบริหารด้านธุรการ การเงิน และบริการนั้น ร้อยละ ๕๓ เห็นว่า
โรงเรียนปฏิบัติน้อย อีกร้อยละ ๔๗ เห็นว่าโรงเรียนปฏิบัติมาก

เมื่อพิจารณาจากแต่ละด้าน โดยเปรียบเทียบปริมาณความคิดเห็นในค่านมากและค่าน
น้อยแล้ว สรุปได้ว่า นักวิชาการที่มีวุฒิทางวิชาชีพสูงกว่าปริญญาตรี เห็นว่าโรงเรียนปฏิบัติงาน
ในด้านต่าง ๆ ในเกณฑ์น้อย ทั้ง ๕ ประเภท เรียงลำดับจากงานที่ได้รับการปฏิบัติน้อยไป
ถึงน้อยที่สุด คือ งานธุรการ การเงิน และบริการ งานกิจการนักเรียน งานบุคลากร งาน
วิชาการ และงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ตามลำดับ

ตาราง ๑๔ แสดงจำนวนเงินช่วยเหลือที่เป็นประชาชน จำแนกตามอาชีพ และรายได้ต่อเดือน

ประชาชน	อาชีพ			รายได้ต่อเดือน		
	การเกษตร และ รับจ้าง	ค้า ขาย	รับ ราชการ	ต่ำกว่า ๑,๕๐๐ บาท	๑,๕๐๐ ถึง ๓,๕๐๐ บาท	มากกว่า ๓,๕๐๐ บาท
จำนวน	๔๓	๒๐	๒๗	๔๑	๓๔	๑๑
ร้อยละ	๔๗.๗๘	๒๒.๒๒	๓๐.๐๐	๔๕.๕๖	๔๒.๒๒	๑๒.๒๒

ตาราง ๑๔ แสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่เป็นประชาชน จำแนกตามอาชีพ และ รายได้อีกตอน อธิบายได้ดังนี้

กลุ่มตัวอย่างที่เป็นประชาชนทั้งหมด จำนวน ๕๐ คน หากจำแนกตามอาชีพจะได้ ผู้มีอาชีพการเกษตรและรับจ้างมากที่สุด คือ ๔๓ คน หรือคิดเป็นร้อยละ ๘๖ มีอาชีพ ค้าขาย ๒๐ คน หรือคิดเป็นร้อยละ ๒๒ มีอาชีพรับราชการ ๒๓ คน หรือคิดเป็น ร้อยละ ๓๐ ถ้าจำแนกตามรายได้อีกตอน จะเป็นผู้มีรายได้อีกตอนต่ำกว่า ๑,๕๐๐ บาท มากที่สุด คือ ๔๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๘๒ มีรายได้อีกตอนระหว่าง ๑,๕๐๐ - ๓,๕๐๐ บาท ๓๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๘๒ และมีรายได้อีกตอนมากกว่า ๓,๕๐๐ บาท เพียง ๑๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๒ เท่านั้น

ตาราง ๑๕ แสดงการยอมรับของความคิดเห็นของประชาชน ต่อการปฏิบัติงาน ๕ ประเภท
ในโรงเรียน จำแนกตามอาชีพ

อาชีพ	ประเภท งานบริหาร	การยอมรับ				
		มากที่สุด หรือ น้อยที่สุด	มาก หรือ น้อย	น้อย	น้อย ที่สุด	ไม่ปรากฏ ว่าได้ปฏิบัติ
การ เกษตร และ รับจ้าง	งานความสัมพันธ์กับชุมชน	๔.๒๐	๒๓.๔๕	๒๓.๔๕	๑๘.๓๕	๒๒.๕๕
	งานวิชาการ	๑๘.๐๓	๔๖.๘๘	๒๑.๕๕	๑๐.๓๖	๓.๑๓
	งานบุคลากร	๒๐.๘๘	๔๓.๘๐	๑๓.๐๓	๑๐.๒๔	๓.๘๑
	งานกิจการนักเรียน	๑๖.๕๕	๓๔.๘๕	๓๐.๕๓	๑๑.๕๕	๖.๕๕
	งานธุรการ ฯ	๑๓.๕๖	๓๘.๖๕	๒๒.๘๕	๘.๒๓	๑๑.๒๒
ค้าขาย	งานความสัมพันธ์กับชุมชน	๕.๘๒	๒๘.๒๘	๒๓.๓๐	๑๖.๑๒	๒๑.๓๘
	งานวิชาการ	๒๒.๓๘	๕๕.๓๑	๑๕.๓๕	๖.๖๐	๑.๐๑
	งานบุคลากร	๑๓.๔๐	๖๑.๘๖	๑๕.๕๖	๓.๒๒	๒.๐๖
	งานกิจการนักเรียน	๑๓.๕๕	๔๓.๕๒	๒๕.๓๕	๑๐.๓๖	๖.๓๕
	งานธุรการ ฯ	๒๐.๘๓	๔๑.๔๐	๑๓.๒๐	๘.๐๖	๑๒.๓๓
รับราชการ	งานความสัมพันธ์กับชุมชน	๓.๕๐	๑๖.๒๕	๓๕.๕๐	๑๘.๓๕	๒๖.๐๐
	งานวิชาการ	๘.๘๘	๕๑.๘๕	๒๔.๐๓	๘.๕๒	๖.๖๓
	งานบุคลากร	๑๓.๓๓	๔๕.๕๕	๒๖.๖๓	๑๑.๘๕	๓.๓๑
	งานกิจการนักเรียน	๑๐.๑๕	๔๐.๓๕	๒๓.๔๐	๑๓.๒๑	๑๒.๕๕
	งานธุรการ ฯ	๑๓.๓๕	๔๓.๘๕	๑๖.๐๓	๘.๐๒	๑๘.๓๒

ตาราง ๑๕ แสดงการร้อยละของความคิดเห็นของประชาชน ต่อการปฏิบัติงาน ๕ ประเภทในโรงเรียน จำแนกตามอาชีพ อธิบายได้ดังนี้

ความคิดเห็นของประชาชนที่มีอาชีพการ เกษตรและรับจ้าง เกี่ยวกับงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนนั้น ร้อยละ ๖๔ เห็นว่าโรงเรียนปฏิบัติน้อย อีกร้อยละ ๓๒ เห็นว่าโรงเรียนปฏิบัติมาก เกี่ยวกับงานบริหารวิชาการ ร้อยละ ๖๕ เห็นว่าโรงเรียนปฏิบัติมาก อีกร้อยละ ๓๕ เห็นว่าโรงเรียนปฏิบัติน้อย เกี่ยวกับงานด้านบุคลากร ร้อยละ ๖๙ เห็นว่าโรงเรียนปฏิบัติมาก อีกร้อยละ ๓๑ เห็นว่าโรงเรียนปฏิบัติน้อย ในด้านงานกิจการนักเรียน ร้อยละ ๕๑ เห็นว่าโรงเรียนปฏิบัติมาก อีกร้อยละ ๔๙ เห็นว่าโรงเรียนปฏิบัติน้อย ส่วนงานบริหารธุรการ การเงิน และบริการ นั้น ร้อยละ ๔๔ เห็นว่าโรงเรียนปฏิบัติมาก อีกร้อยละ ๕๖ เห็นว่าโรงเรียนปฏิบัติน้อย

เมื่อพิจารณาจากแต่ละด้าน โดยเปรียบเทียบปริมาณความคิดเห็นในค่านมากและค่าน้อยแล้ว สรุปได้ว่า ประชาชนที่มีอาชีพการ เกษตรและรับจ้าง เห็นว่าโรงเรียนปฏิบัติงานในเกณฑ์มาก ๕ ประเภท คือ ปฏิบัติงานในค่านบุคลากรมากที่สุด รองลงมาได้แก่งานวิชาการ งานธุรการ การเงิน และบริการ และงานกิจการนักเรียน ตามลำดับ ส่วนงานในค่านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน นั้น ได้รับการปฏิบัติ ในเกณฑ์น้อย

ในทัศนะของประชาชนที่มีอาชีพค้าขาย เกี่ยวกับงานบริหารด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนนั้น ร้อยละ ๖๕ เห็นว่าโรงเรียนปฏิบัติน้อย อีกร้อยละ ๓๕ เห็นว่าโรงเรียนปฏิบัติมาก เกี่ยวกับงานบริหารวิชาการ ร้อยละ ๓๓ เห็นว่าโรงเรียนปฏิบัติมาก อีกร้อยละ ๖๗ เห็นว่าโรงเรียนปฏิบัติน้อย ในด้านงานบริหารบุคลากร ร้อยละ ๙๕ เห็นว่าโรงเรียนปฏิบัติมาก อีกร้อยละ ๕ เห็นว่าโรงเรียนปฏิบัติน้อย ในด้านงานกิจการนักเรียน ร้อยละ ๕๓ เห็นว่าโรงเรียนปฏิบัติมาก อีกร้อยละ ๔๗ เห็นว่าโรงเรียนปฏิบัติน้อย ส่วนงานบริหารธุรการ การเงิน และบริการ ร้อยละ ๖๒ เห็นว่าโรงเรียนปฏิบัติมาก อีกร้อยละ ๓๘ เห็นว่าโรงเรียนปฏิบัติน้อย

เมื่อพิจารณาจากแต่ละด้าน โดยเปรียบเทียบปริมาณความคิดเห็นในด้านมากและค่าน้อยแล้ว สรุปได้ว่า ประชาชนที่มีอาชีพค้าขาย เห็นว่าโรงเรียนปฏิบัติงานในด้านต่าง ๆ ในระดับมาก ๔ ประเภท คือ งานวิชาการได้รับการปฏิบัติมากที่สุด รองลงมาได้แก่งานบุคลากร งานธุรการ การเงิน และบริการ และงานกิจการนักเรียน ตามลำดับ ส่วนงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนนั้น ได้รับการปฏิบัติในระดับน้อย

ในทัศนะของประชาชนที่มีอาชีพรับราชการ เกี่ยวกับการบริหารด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนนั้น ร้อยละ ๔๐ เห็นว่าโรงเรียนปฏิบัติน้อย อีกร้อยละ ๒๐ เห็นว่าโรงเรียนปฏิบัติมาก เกี่ยวกับการบริหารวิชาการ ร้อยละ ๖๐ เห็นว่าโรงเรียนปฏิบัติมาก อีกร้อยละ ๓๙ เห็นว่าโรงเรียนปฏิบัติน้อย เกี่ยวกับการบริหารบุคลากร ร้อยละ ๕๕ เห็นว่าโรงเรียนปฏิบัติมาก อีกร้อยละ ๔๒ เห็นว่าโรงเรียนปฏิบัติน้อย ในด้านงานบริหารกิจการนักเรียน ร้อยละ ๕๐ เห็นว่าโรงเรียนปฏิบัติมาก อีกร้อยละ ๔๙ เห็นว่าโรงเรียนปฏิบัติน้อย ส่วนงานบริหารธุรการ การเงิน และบริการ นั้น ร้อยละ ๕๕ เห็นว่าโรงเรียนปฏิบัติมาก อีกร้อยละ ๔๒ เห็นว่าโรงเรียนปฏิบัติน้อย

เมื่อพิจารณาจากแต่ละด้าน โดยเปรียบเทียบปริมาณความคิดเห็นในด้านมากและค่าน้อยแล้ว สรุปได้ว่า ประชาชนที่มีอาชีพรับราชการ เห็นว่าโรงเรียนได้ปฏิบัติงานต่าง ๆ ในเกณฑ์มากแล้ว ๔ ประเภท คืองานวิชาการได้รับการปฏิบัติมากที่สุด รองลงมาได้แก่งานบุคลากร งานธุรการ การเงิน และบริการ และงานกิจการนักเรียน ตามลำดับ ส่วนงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนนั้น ได้รับการปฏิบัติในเกณฑ์น้อย

ตาราง ๑๖ แสดงการร้อยละของความพึงพอใจของประชาชน ต่อการปฏิบัติงาน ๕ ประเภท
ในโรงเรียน จำแนกตามรายได้ต่อเนื่อง

รายได้ ต่อเนื่อง	ประเภท งานบริหาร	การร้อยละ				
		มากที่สุด หรือ น้อยที่สุด	มาก หรือ น้อย	น้อย	น้อย ที่สุด	ไม่ปรากฏ ว่าใดปฏิบัติ
ไม่เกิน ๑,๕๐๐ บาท	งานความสัมพันธ์กับชุมชน	๕.๓๓	๒๔.๐๒	๓๐.๒๒	๑๕.๓๕	๒๐.๒๐
	งานวิชาการ	๒๑.๓๓	๔๓.๕๔	๒๐.๓๖	๘.๑๕	๒.๕๔
	งานบุคลากร	๒๒.๖๓	๕๒.๑๑	๑๕.๒๖	๗.๓๓	๒.๖๓
	งานกิจการนักเรียน	๑๗.๘๓	๔๑.๓๔	๒๖.๓๖	๙.๓๐	๕.๑๗
	งานธุรการ ฯ	๑๙.๑๖	๔๓.๐๕	๒๑.๐๐	๕.๓๓	๑๑.๐๒
ระหว่าง ๑,๕๐๐ - ๓,๕๐๐ บาท	งานความสัมพันธ์กับชุมชน	๓.๖๐	๑๙.๖๔	๒๖.๔๕	๒๒.๓๔	๒๗.๕๓
	งานวิชาการ	๑๑.๙๖	๔๙.๓๓	๒๒.๐๑	๑๐.๘๓	๕.๕๓
	งานบุคลากร	๑๒.๓๒	๕๐.๒๙	๒๓.๓๐	๑๐.๕๐	๒.๘๙
	งานกิจการนักเรียน	๙.๓๔	๓๔.๓๔	๓๐.๒๒	๑๕.๘๔	๑๑.๒๕
	งานธุรการ ฯ	๑๔.๒๔	๔๑.๘๖	๑๘.๐๒	๘.๓๓	๑๗.๑๕
มากกว่า ๓,๕๐๐ บาท	งานความสัมพันธ์กับชุมชน	๑.๒๓	๑๙.๐๒	๔๑.๑๐	๑๙.๑๑	๒๙.๕๔
	งานวิชาการ	๑๑.๘๒	๕๔.๑๘	๒๐.๙๑	๖.๓๖	๒.๓๓
	งานบุคลากร	๑๔.๕๕	๕๒.๓๓	๒๓.๖๔	๗.๒๓	๑.๘๑
	งานกิจการนักเรียน	๑๔.๓๕	๔๔.๐๔	๑๗.๕๓	๑๑.๐๑	๙.๑๗
	งานธุรการ ฯ	๒๒.๙๔	๓๘.๕๒	๑๖.๕๑	๑๐.๐๙	๑๑.๙๔

ตาราง ๑๖ แสดงการรอยละของความคิดเห็นของประชาชน ต่อการปฏิบัติงาน ๕ ประเภทในโรงเรียน จำแนกตามรายได้ต่อเดือน อธิบายได้ดังนี้

ตามทัศนะของประชาชนที่มีรายได้ต่อเดือนต่ำกว่า ๑,๕๐๐ บาท เกี่ยวกับงาน บริหารความสามัคคีระหว่างโรงเรียนกับชุมชน นั้น รอยละ ๖๖ เห็นว่าโรงเรียนยัง ปฏิบัติงานในค่าน้อย อีกรอยละ ๓๔ เห็นว่าโรงเรียนปฏิบัติงานในค่าน้อยมาก เกี่ยวกับ งานบริหารวิชาการ รอยละ ๖๕ เห็นว่าโรงเรียนปฏิบัติในเกณฑ์มาก อีกรอยละ ๓๕ เห็นว่าโรงเรียนปฏิบัติในเกณฑ์น้อย เกี่ยวกับงานคณาการ รอยละ ๓๕ เห็นว่าโรงเรียน ปฏิบัติมาก อีกรอยละ ๖๕ เห็นว่าโรงเรียนปฏิบัติในค่าน้อย ในค่านงานบริหารกิจการนักเรียน รอยละ ๕๕ เห็นว่าโรงเรียนปฏิบัติมาก อีกรอยละ ๔๕ เห็นว่าโรงเรียนปฏิบัติในค่าน้อย ส่วน งานบริหารคณาการ การเงิน และบริการ นั้น รอยละ ๖๒ เห็นว่าโรงเรียนปฏิบัติมาก อีกรอยละ ๓๘ เห็นว่าโรงเรียนปฏิบัติในค่าน้อย

เมื่อพิจารณาจากแต่ละด้าน โดยเปรียบเทียบปริมาณความคิดเห็นในค่าน้อยและค่าน อยแล้ว สรุปได้ว่า ประชาชนที่มีรายได้ต่อเดือนต่ำกว่า ๑,๕๐๐ บาท เห็นว่าโรงเรียน ปฏิบัติงานในค่าน้อย ๆ ในเกณฑ์มาก ๕ ประเภท คือ งานคณาการได้รับการปฏิบัติมาก ที่สุด รองลงมาได้แก่งานวิชาการ งานคณาการ การเงิน และบริการ และงานกิจการนักเรียน ตามลำดับ ส่วนงานความสามัคคีระหว่างโรงเรียนกับชุมชน นั้น ได้รับการปฏิบัติในเกณฑ์น้อย

ในทัศนะของประชาชนที่มีรายได้ต่อเดือนระหว่าง ๑,๕๐๐ - ๓,๕๐๐ บาท เกี่ยวกับ งานบริหารในค่านความสามัคคีระหว่างโรงเรียนกับชุมชน นั้น รอยละ ๓๗ เห็นว่าโรงเรียน ยังปฏิบัติในค่าน้อย อีกรอยละ ๖๓ เห็นว่าโรงเรียนปฏิบัติมาก เกี่ยวกับงานบริหารคณาการ รอยละ ๖๒ เห็นว่าโรงเรียนปฏิบัติมาก อีกรอยละ ๓๘ เห็นว่าโรงเรียนปฏิบัติในค่าน งานบริหารคณาการ รอยละ ๖๓ เห็นว่าโรงเรียนปฏิบัติมาก อีกรอยละ ๓๗ เห็นว่าโรงเรียน ปฏิบัติในค่าน้อย ในค่านงานกิจการนักเรียน รอยละ ๕๖ เห็นว่าโรงเรียนปฏิบัติในค่าน้อย อีกรอยละ ๔๔ เห็นว่าโรงเรียนปฏิบัติมาก ส่วนงานบริหารคณาการ การเงิน และบริการ นั้น รอยละ ๕๖ เห็นว่าโรงเรียนปฏิบัติมาก อีกรอยละ ๔๔ เห็นว่าโรงเรียนปฏิบัติในค่าน้อย

เมื่อพิจารณางานแต่ละด้าน โดยเปรียบเทียบปริมาณความคิดเห็นในด้านมากและค่าน้อยแล้ว สรุปได้ว่า ประชาชนที่มีรายได้ต่อเดือนระหว่าง ๑,๕๐๐ - ๓,๕๐๐ บาท เห็นว่าโรงเรียนปฏิบัติงานในด้านต่าง ๆ ในระดับมาก ๓ ประเภท คือ งานบุคลากรได้รับการปฏิบัติมากที่สุด รองลงมาได้แก่งานด้านวิชาการ และงานธุรการ การเงิน และบริการ ตามลำดับ ส่วนงานกิจการนักเรียนนั้นได้รับการปฏิบัติในระดับน้อย โดยเฉพาะงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ได้รับการปฏิบัติน้อยที่สุด

ในทัศนะของประชาชนที่มีรายได้ต่อเดือนมากกว่า ๓,๕๐๐ บาท เกี่ยวกับงานบริหารในด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน นั้น ร้อยละ ๔๐ เห็นว่าโรงเรียนปฏิบัติงานในด้านนั้น อีกร้อยละ ๒๐ เห็นว่าโรงเรียนปฏิบัติมาก เกี่ยวกับงานบริหารวิชาการ ร้อยละ ๓๐ เห็นว่าโรงเรียนปฏิบัติมาก อีกร้อยละ ๓๐ เห็นว่าโรงเรียนปฏิบัติน้อย เกี่ยวกับงานบริหารบุคลากร ร้อยละ ๒๓ เห็นว่าโรงเรียนปฏิบัติมาก อีกร้อยละ ๓๓ เห็นว่าโรงเรียนปฏิบัติมาก ในด้านงานกิจการนักเรียน ร้อยละ ๒๒ เห็นว่าโรงเรียนปฏิบัติมาก อีกร้อยละ ๓๔ เห็นว่าโรงเรียนปฏิบัติมาก ส่วนงานบริหารด้านธุรการ การเงิน และบริการ นั้น ร้อยละ ๒๑ เห็นว่าโรงเรียนปฏิบัติมาก อีกร้อยละ ๓๔ เห็นว่าโรงเรียนปฏิบัติมาก

เมื่อพิจารณางานแต่ละด้าน โดยเปรียบเทียบปริมาณความคิดเห็นในด้านมากและค่าน้อยแล้ว สรุปได้ว่า ประชาชนที่มีรายได้ต่อเดือนมากกว่า ๓,๕๐๐ บาท เห็นว่าโรงเรียนปฏิบัติในด้านต่าง ๆ ในเกณฑ์มาก ๕ ประเภท คือ งานวิชาการได้รับการปฏิบัติมากที่สุด รองลงมาได้แก่งานบุคลากร งานกิจการนักเรียน และงานธุรการ การเงิน และบริการ ตามลำดับ ส่วนงานในด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนนั้น ได้รับการปฏิบัติในเกณฑ์น้อย

๓.๒ ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นที่ได้จากแบบสอบถาม

๓.๒.๑ ความคิดเห็นของผู้บริหารการศึกษา

จากแบบสอบถามสำหรับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหารการศึกษา ซึ่งใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล จำนวน ๓๖ ฉบับ มีผู้เขียนแสดงความคิดเห็นจำนวน ๒๙ ฉบับ คิดเป็นร้อยละ ๘๐.๕๕ สรุปได้ดังนี้

ในด้านการสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ผู้บริหารการศึกษาเห็นว่าโรงเรียนมีความสัมพันธ์กับชุมชนน้อยเกินไป เพราะยังไม่เห็นความสำคัญของงานด้านนี้ ประกอบกับบุคลากรนักเรียนและประชาชนยังไม่ค่อยสนใจการศึกษาและมักจะไม่มีความคิดว่าการศึกษาในโรงเรียนเป็นเรื่องของทางราชการเท่านั้น ทางที่ดีควรจะมีองค์กรที่จะช่วยทำหน้าที่สร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน เช่น สมาคมผู้ปกครองและครู เป็นต้น และทางโรงเรียนก็ควรจะทำโอกาสสร้างความเข้าใจอันดีกับผู้ปกครองและประชาชน เช่น เขาร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชนอยู่เสมอ มีรายงานหรือเอกสารต่าง ๆ ถึงผู้ปกครอง และเชิญผู้ปกครองมาประชุมปรึกษาหารือหรือร่วมงานโรงเรียนบ่อย ๆ และโรงเรียนควรมีเจ้าหน้าที่ทำงานด้านการประชาสัมพันธ์โรงเรียนด้วย

ในด้านการวิชาการ ผู้บริหารการศึกษาเห็นว่าโรงเรียนมุ่งสอนวิชาการมากเกินไป ไม่ค่อยได้ให้การฝึกอบรมเด็กเท่าที่ควร เป็นเพราะเนื้อหาของหลักสูตรมาก และไม่ค่อยสอดคล้องกับชีวิตประจำวันของเด็ก ประสิทธิภาพของการเรียนการสอนก็ไม่ดีเท่าที่ควร เพราะไม่ได้รับความร่วมมือจากผู้ปกครองนักเรียน ซึ่งยากจนและมีภาระในการประกอบอาชีพมาก ไม่สามารถจะให้การสนับสนุนครุภัณฑ์ทางด้านการศึกษาได้อย่างเต็มที่ นักเรียนขาดเสื้อผ้าและเครื่องเขียนแบบเรียนมีจำนวนมาก วิธีการสอนของครูก็ยังล้าสมัย มีอุปกรณ์การสอนไม่เพียงพอและขาดงบประมาณที่จะจัดทำ ชุดครูพิเศษ เช่น คุรุพัฒนามัย คุรุศิลปศึกษา คุรุพัฒนศึกษา ฯลฯ ครูวุฒิสูง ๆ ยังมีน้อย โรงเรียนควรมีการประชุมสัมมนาทางวิชาการบ่อย ๆ ควรให้ประชาชนเขามาร่วมในการแก้ปัญหาของทางโรงเรียนด้วย การเรียนการสอนควรเน้นการปฏิบัติมากขึ้น และกระทรวงศึกษาธิการควรจัดหาอุปกรณ์การสอนให้แก่ครูให้มากขึ้นด้วย

ในด้านการบริหารบุคลากร ผู้บริหารการศึกษามีความเห็นว่ โรงเรียน
ยังไม่มีควมคล่องตัวในการจัดและควบคุมอัตราครูในโรงเรียนเท่าควร เช่น มีการส่งย้ายครู
จากเบื่องบนโดยไม่มีอัตราใหม่ทดแทน คุรบางคนถูกเรียกตัวไปช่วยราชการเป็นแรมปี บางคน
ย้ายตามสามีไปเป็นเวลานานโดยโรงเรียนไม่ได้ครูใหม่มาเพิ่ม ในด้านสวัสดิการของครูใน
โรงเรียนก็ยังไม่ดีพอ ควรจะมีบ้านพักครูเพิ่มขึ้น และโรงเรียนควรจัดให้มีเงินสวัสดิการหรือ
สหกรณ์ภายในโรงเรียน เพื่อช่วยเหลือครูที่มีความจำเป็นทางการเงินควย ในด้านการ
พิจารณาความดีความชอบประจำปีก็ยังไม่รัดกุมพอ ควรจะให้เป็นที่ติของโรงเรียนในการพิจารณา
เลื่อนขั้นเงินเดือนครู โดยตั้งคณะกรรมการขึ้นพิจารณา การเลื่อนขั้นเงินเดือนควรพิจารณา
งานสอนเป็นพิเศษ ไม่ควรถืองานนอกห้องเรียนเป็นเกณฑ์อย่างที่เป็นอยู่มากในปัจจุบัน

ในค่างานบริหารกิจการนักเรียน ผู้บริหารการศึกษามีความเห็นว่ควร
จะให้นักเรียนได้ปกครองตนเองบ้าง เช่น ให้มีสภานักเรียนหรือคณะกรรมการนักเรียน มีระเบียบ
แบบแผนและข้อบังคับในการปกครอง ผู้บริหารการศึกษาบางคนเห็นว่ควรจะสอนการเมืองใน
ระดับโรงเรียนควย ส่วนกิจกรรมอื่น ๆ ควรส่งเสริมให้มีการจัดชุมนุมต่าง ๆ การจัดนิทรรศการ
การทัศนศึกษา ส่งเสริมการดนตรี และควรให้เด็กได้มีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนา
วัฒนธรรม ประเพณี งานเทศกาล และงานพิธีทางราชการให้มากขึ้น

ในค่างานธุรการ การเงิน และบริการ ผู้บริหารการศึกษามีความเห็นว่
โรงเรียนยังขาดงบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ และกำลังเจ้าหน้าที่ที่จะปฏิบัติงาน ควรจัดหาเงินและ
วัสดุอุปกรณ์เพิ่มขึ้น ส่วนเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานนั้น ควรจะจัดหาเจ้าหน้าที่ชำนาญงานโดยเฉพาะ เช่น
นักบัญชี พนักงานพิมพ์ดีด มาทำงาน ไม่ควรใช้ให้ครูในโรงเรียนปฏิบัติงานนี้ และควรจะได้
มีการสัมมนาหรืออบรมเจ้าหน้าที่ธุรการ และการเงินของโรงเรียนเป็นครั้งคราวควย

๓.๒.๒ ความคิดเห็นของนักวิชาการ

จากแบบสอบถามสำหรับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักวิชาการ ซึ่งใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล จำนวน ๒๐๕ ฉบับ มีผู้เขียนแสดงความคิดเห็น ๗๒ ฉบับ คิดเป็นร้อยละ ๓๕.๑๒ สรุปได้ดังนี้

ในด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน นักวิชาการมีความเห็นว่าโรงเรียนกับชุมชน ยังมีความสัมพันธ์กันน้อยกว่าที่ควร ควรจะได้สร้างความสัมพันธ์กันมากขึ้น โดยโรงเรียนควรที่จะเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองนักเรียนและประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วม รับนิเทศชม และร่วมมือกับโรงเรียนในการแก้ปัญหาการเรียนการสอนและการดำเนินงานต่าง ๆ ของโรงเรียนด้วย โรงเรียนควรที่จะเข้าร่วมกิจกรรมของชุมชนเสมอ ๆ ควรเชิญผู้ปกครองเข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียนทุกครั้งที่มีโอกาส และควรเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามาใช้สถานที่ของทางโรงเรียนมากขึ้น ควรจัดโรงเรียนให้เป็นโรงเรียนชุมชน เป็นศูนย์กลางในการดำเนินงานต่าง ๆ คณะครูควรหาโอกาสไปเยี่ยมผู้ปกครองนักเรียนบ่อย ๆ และควรจัดองค์การที่จะช่วยเชื่อมความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน เช่น สมาคมผู้ปกครองและครู เป็นต้น โรงเรียนควรมีเจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์ของโรงเรียน นักวิชาการบางคนเห็นว่าสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ หรือกระทรวงศึกษาธิการ น่าจะได้กำหนดนโยบายที่แน่ชัด เน้นให้โรงเรียนสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนให้มากยิ่งขึ้น

ในด้านงานวิชาการ นักวิชาการมีความเห็นว่าหลักสูตรที่ใช้อยู่ในปัจจุบันนั้นล้าสมัย ไม่สอดคล้องกับสภาพของสังคมและเทคโนโลยีในปัจจุบัน ควรจะได้มีการปรับปรุงให้เหมาะสมกับการดำรงชีวิตและสังคมให้มากยิ่งขึ้น ในด้านการเรียนการสอนก็ยังไม่ได้นักเท่าที่ควร เพราะเด็กขาดเรียนและขาดอุปกรณ์การเรียนมาก วิธีการสอนของครูก็ยังล้าสมัย อาคารสถานที่และวัสดุอุปกรณ์ไม่เพียงพอและไม่ดีเหมือนโรงเรียนในส่วนกลาง ผู้บริหารการศึกษาไม่ค่อยให้ความสนใจการศึกษาระดับประถมศึกษาเหมือนการศึกษาระดับอื่น ๆ ศึกษาพิเศษก็ยังให้ความช่วยเหลือโรงเรียนในด้านวิชาการไม่มากเท่าที่ควร โรงเรียนควรจะได้จัดหาวัสดุอุปกรณ์การเรียนการสอนให้มากขึ้น และควรจะได้มีการประชุม อบรม หรือสัมมนาทางวิชาการแก่ครูในโรงเรียนบ่อย ๆ ผู้บริหารการศึกษาควรให้ความสนใจการศึกษาระดับประถมศึกษาให้

มากขึ้น ครูใหญ่ควรจะติดตามการเรียนการสอนในโรงเรียนอย่างใกล้ชิด ไม่ใช่คิดว่ามีครู
เขาสอนในห้องเรียนแล้วเป็นไรได้ นักวิชาการส่วนหนึ่งเห็นว่าครูใหญ่ควรจะได้ทำหน้าที่เทศ
การสอนในโรงเรียนเพิ่มเติมจากศึกษานิเทศก์ด้วย

ในด้านการบริหารบุคคล นักวิชาการมีความเห็นว่าในขณะนี้โรงเรียน
ยังมีครูไม่เพียงพอ ครูไม่ค่อยได้สอนตามความถนัดของตน สวัสดิการที่โรงเรียนจัดให้กับครู
มีน้อย และการพิจารณาความดีความชอบประจำปียังไม่ค่อยยุติธรรม ครูที่อยู่ใกล้ชิดอยู่กับบัญชา
ประจบสอพลอ หรือทำงานนอกโรงเรียน มักจะได้รับการพิจารณาเลื่อนขั้นเงินเดือน ๒ ขั้น
เป็นเหตุให้ครูส่วนใหญ่ขาดขวัญและกำลังใจในการทำงาน ในด้านสวัสดิการผู้บริหารการศึกษา
จะได้จัดให้แก่ครูให้มากยิ่งขึ้นเช่นเดียวกับที่รัฐวิสาหกิจต่าง ๆ จัดให้แก่พนักงาน โดยเฉพาะครู
ใหม่บ้านพักเพิ่มขึ้นหรือสร้างแฟลตสำหรับครูหลายโรงเรียนอยู่รวมกัน ในด้านการเงินควรจัดกอง
สวัสดิการหรือสหกรณ์ภายในโรงเรียนเพื่อช่วยเหลือครูในยามจำเป็น ในด้านการพิจารณาความดี
ความชอบประจำปีนักวิชาการบางคนเห็นว่าครูใหญ่ควรพิจารณาเองโดยเด็ดขาดและยุติธรรม
บางส่วนเห็นว่าควรตั้งคณะกรรมการขึ้นพิจารณาโดยมีหลักเกณฑ์แน่นอนและเปิดเผยให้ครูทุกคน
ได้ทราบทั่วกัน บางคนเห็นว่าควรให้ครูทุกคนได้มีส่วนในการเข้าร่วมพิจารณาความดีความชอบ
ของกันและกันทั้งโรงเรียน

ในด้านการบริหารกิจการนักเรียน นักวิชาการมีความเห็นว่าควรจะได้
ปรับปรุงงานต่าง ๆ ให้มีประโยชน์ต่อนักเรียนให้มากขึ้น เช่น ควรจัดให้นักเรียนได้ฝึกประชาธิปไตย
โดยการปกครองตนเอง มีสภาหรือคณะกรรมการนักเรียน จัดชุมนุมต่าง ๆ จัดกิจกรรมนักเรียน
โดยครูเพียงแต่ช่วยเหลือแนะนำ ส่งเสริมกิจกรรมเสริมหลักสูตรให้มากขึ้น การบริการนักเรียน
เช่นห้องสมุด ห้องพยาบาล น้ำดื่มน้ำใช้ ส้วม ฯลฯ ควรปรับปรุงให้ดีกว่าเดิม และโรงเรียนควร
กวัดขั้นความประพฤติตลอดจนการรักษาระเบียบวินัยของนักเรียนอย่างเข้มงวดกวดขันด้วย

ในด้านการบริหารการเงิน และบริการ นักวิชาการเห็นว่าไม่ควรให้ครู
ทำหน้าที่ เพราะเกิดผลเสียหลายประการ ทำให้งานไม่ไถดไถและรวดเร็วเท่าที่ควร เสียเวลา
ทำการสอนของครู และครูที่ทำหน้าที่นี้มักจะใกล้ชิดอยู่กับบัญชาและได้รับการพิจารณาความดีความ
ชอบเป็นพิเศษเสมอ ๆ ทำให้ครูอื่น ๆ เห็นว่าไม่เป็นธรรม เสียขวัญและกำลังใจในการทำงาน

ควรจะได้หาผู้ชำนาญงานโดยเฉพาะมาทำหน้าที่ธุรการ การเงิน หรือพนักงานพิมพ์ดีด และควรจะได้มีการอบรมสัมมนาเจ้าหน้าที่เหล่านั้นเป็นครั้งคราวด้วย

๓.๓.๓ ความคิดเห็นของประชาชน

จากแบบสอบถามสำหรับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นประชาชนซึ่งใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล จำนวน ๕๐ ฉบับ มีผู้เขียนแสดงความคิดเห็น ๒๕ ฉบับ คิดเป็นร้อยละ ๓๒ สรุปได้ดังนี้

ผู้ปกครองนักเรียนส่วนหนึ่งมีความเห็นว่าในปัจจุบันนี้โรงเรียนกับชุมชนมีความห่างเหินกันมาก ผู้ปกครองนักเรียนยินดีให้ความร่วมมือกับโรงเรียน แต่โรงเรียนไม่ค่อยแจ้งเรื่องราวต่าง ๆ ให้ผู้ปกครองได้รับทราบนอกจากขอเสียเงินเท่านั้น ในด้านการเรียนการสอน ผู้ปกครองนักเรียนเห็นว่าควรจะต้องจัดกิจกรรมเพิ่มขึ้น ควรให้มีการทัศนศึกษาเปิดหูเปิดตาแก่นักเรียนบ้าง ควรลดชั้นความประพฤติและจริยธรรมของนักเรียนโดยเชิญพระสงฆ์มาแสดงพระธรรมเทศนา หรือปาฐกถา ลูกเสือและอนุชาดควรช่วยกิจกรรมของชุมชนให้มากขึ้น กรุให้ครูตรวจสอบดูแลการเรียนการสอนในชั้นเรียนให้มากขึ้น และศึกษานิสัยกิริยาช่วยงานวิชาการของโรงเรียนให้มากขึ้น ผู้ปกครองนักเรียนบางส่วนเห็นว่าในการบริหารงานของโรงเรียน ควรจะให้ผู้ปกครองนักเรียนรับทราบด้วย การบรรจุครูควรปรึกษาผู้ปกครองบ้าง ไม่ควรมีครูที่เป็นภรรยาของข้าราชการชั้นผู้ใหญ่มากนัก และครูควรจะมีมือกี้นทำงานให้มากขึ้น ไม่ควรแบ่งแยกกันเป็นพวกเป็นหมู่ หรือคัมภีร์เล่นการพนันกันอย่างประเจิดประเจ้อ โรงเรียนควรจะมีนัดประชุมครูและผู้ปกครองเป็นระยะ ๆ ควรมีรายงานต่าง ๆ แจ้งให้ผู้ปกครองทราบเสมอๆ และควรตั้งสมาคมครูและผู้ปกครองขึ้นด้วย

๔. ผลการวิเคราะห์ปัญหาการบริหารการศึกษา

การวิเคราะห์ปัญหาการบริหารการศึกษา ที่เกิดจากโครงสร้างของระบบการบริหารและงานบริหารการศึกษาทั้ง ๕ ประเภท คือ งานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน งานบริหารวิชาการ งานบริหารบุคลากร งานบริหารกิจการนักเรียน งานบริหารธุรการ การเงิน และบริการ ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ในภาคใต้ โดยใช้ข้อมูลที่ได้จากแบบสัมภาษณ์จำนวน ๒๕ ฉบับ จากการสัมภาษณ์

ผู้บริหารการศึกษาในเขตการศึกษา ๒ จำนวน ๗ ฉบับ เขตการศึกษา ๓ จำนวน ๑๔ ฉบับ และเขตการศึกษา ๔ จำนวน ๘ ฉบับ ปรากฏดังนี้

เขตการศึกษา ๒

ปัญหาที่อยู่ในระดับหนักมาก การได้รับการแก้ไขโดยเร็ว เรียงตามน้ำหนักของปัญหา คือ

๑. ภาษาถิ่นเป็นปัญหาต่อการเรียนการสอนในชั้นต้น ๆ
๒. นักเรียนบางส่วนยากจน ขาดแคลนอุปกรณ์การศึกษา เสื้อผ้า และอาหาร

กลางวัน

ปัญหาที่อยู่ในระดับที่ควรแก้ไข เรียงตามน้ำหนักของปัญหา คือ

๑. โรงเรียนไถ่รับงบประมาณน้อย ไม่พอใช้จ่าย
๒. โรงเรียนขาดบุคลากรที่จะปฏิบัติงานด้านธุรการ
๓. โรงเรียนขาดบุคลากรที่จะทำงานด้านบริการ เช่น การแนะแนว การ

ปฐมพยาบาล การจัดอาหารกลางวัน

๔. อาคารสถานที่ พัสัก ครุภัณฑ์ของโรงเรียนมีไม่เพียงพอ ขำรุกรุทโทรม

ขาดงบประมาณซ่อมแซม

๕. โรงเรียนขาดงบประมาณและวัสดุอุปกรณ์ในการดำเนินงานด้านกิจการนักเรียน
๖. ครูต้องการสวัสดิการมาก โรงเรียนไม่สามารถจัดให้ได้เพียงพอ
๗. ประชาชนส่วนมากไม่ค่อยสะดวกเวลาเข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียน
๘. ประชาชนรู้สึกว่าโรงเรียนเป็นของทางราชการ ไม่ค่อยให้ความสนใจ
๙. เหตุการณ์บ้านเมืองวุ่นวายทำให้เกิดปัญหาในการที่โรงเรียนจะเข้าไปเกี่ยวข้องกับ

กับชุมชน

๑๐. หลักสูตรประถมศึกษาไม่ค่อยสอดคล้องกับชีวิตจริงในท้องถิ่น
๑๑. นักเรียนขาดความสนใจในการเรียน
๑๒. โรงเรียนไม่ค่อยทราบที่ต้องการเพราะไม่มีส่วนในการคัดเลือก
๑๓. โรงเรียนขาดแคลนวัสดุอุปกรณ์ในด้านการบริหารธุรการ การเงิน และบริการ
๑๔. การวางแผนบุคลากรตามโครงสร้างการบริหารโรงเรียนยังไม่เหมาะสม

๑๕. โรงเรียนขาดเครื่องมือในการประเมินความรู้ความสามารถของนักเรียน
๑๖. ครูขาดขวัญและกำลังใจในการทำงาน
๑๗. สถานที่ทำงานด้านธุรการยังไม่สะดวกเพียงพอ
๑๘. โรงเรียนมีเจ้าหน้าที่ คณงาน ภารโรง ไม่เพียงพอ
๑๙. ศึกษานิเทศก์ไม่ค่อยได้ให้ความช่วยเหลือด้านวิชาการแก่ครูมากนัก
๒๐. การควบคุมความประพฤตินักเรียนทำได้ยาก เพราะชุมชนมีแหล่งมั่วสุมมาก

เขตการศึกษา ๓

ไม่มีปัญหาระดับพื้นที่มากนัก ต้องแก้ไขโดยเร็ว

ปัญหาที่อยู่ในระดับที่ควรแก้ไข เรียงตามน้ำหนักของปัญหา คือ

๑. หลักสูตรชั้นประถมศึกษาไม่สอดคล้องกับชีวิตจริงในท้องถิ่น
๒. โรงเรียนได้รับงบประมาณน้อย ไม่พอใช้ราย
๓. หลักสูตรมีเนื้อหามากเกินไป ไม่สามารถจัดกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์

กับชุมชนได้

๔. อาคารสถานที่ พัสัก ภูมิทัศน์ของโรงเรียนมีไม่เพียงพอ ขาดคุณครูที่รวม

ขาดงบประมาณซ่อมแซม

๕. การควบคุมความประพฤติของนักเรียนทำได้ยาก เพราะชุมชนมีแหล่ง

มั่วสุมมาก

๖. การจัดวางบุคลากรตามโครงสร้างของระบบการบริหารโรงเรียนยังไม่

เหมาะสม

๗. ครูบางส่วนไม่ตั้งใจสอน หนีสาย เชาเองธา หรือหลบงาน

๘. โรงเรียนขาดงบประมาณและวัสดุอุปกรณ์ในการดำเนินงานด้านกิจการ

นักเรียน

๙. โรงเรียนไม่ได้รับความร่วมมือจากผู้ปกครองในการควบคุมดูแลความ

ประพฤติของนักเรียน

๑๐. โรงเรียนขาดบุคลากรที่จะทำงานด้านบริการ เช่น การแนะแนว การ

ปฐมพยาบาล การจัดอาหารกลางวัน

เขตการศึกษา ๔

ไม่มีปัญหาระดับที่หนักมาก ต้องแก้ไขโดยเร็ว

ปัญหาที่อยู่ในระดับที่ควรแก้ไข เรียงตามน้ำหนักของปัญหา คือ

๑. โรงเรียนใดรับงบประมาณน้อย ไม่พอใช้จ่าย
๒. โรงเรียนขาดบุคลากรที่จะทำงานด้านบริการ เช่น การแนะแนว การ

ปฐมพยาบาล การจัดอาหารกลางวัน

๓. ประชาชนส่วนมากไม่ค่อยสะดวกเวลาเข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียน
๔. อาคารสถานที่ พัสครุภัณฑ์ของโรงเรียนมีไม่เพียงพอ ขาดครุภัณฑ์

ขาดงบประมาณซ่อมแซม

๕. หลักสูตรชั้นประถมศึกษาไม่สอดคล้องกับชีวิตจริงในท้องถิ่น
๖. ประชาชนรู้สึกว่าโรงเรียนเป็นของทางราชการ ไม่ให้ความสนใจมากนัก
๗. โรงเรียนขาดเครื่องมือในการประเมินความรู้ความสามารถของนักเรียน
๘. โรงเรียนขาดบุคลากรที่จะปฏิบัติงานด้านธุรการ
๙. ครูต้องการสวัสดิการมาก โรงเรียนจัดให้ได้ไม่เพียงพอ
๑๐. นักเรียนไม่ค่อยเอาใจใส่ในการเรียนเท่าที่ควร
๑๑. โรงเรียนไม่ได้ครูตามที่ต้องการเพราะไม่มีส่วนในการคัดเลือก
๑๒. นักเรียนบางส่วนยากจน ขาดแคลนอุปกรณ์การศึกษา เสื้อผ้า และ

อาหารกลางวัน

๑๓. โรงเรียนขาดแคลนวัสดุ อุปกรณ์ ในด้านการบริหารธุรการ การเงิน

และบริการ

บทที่ ๕

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบโครงสร้างของระบบการบริหารในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ในภาคใต้ กับโครงสร้างของระบบการบริหาร โรงเรียนตามระเบียบกรมสามัญศึกษา และหลักวิชาในการบริหารการศึกษาในปัจจุบัน และ ศึกษางานบริหารการศึกษาในโรงเรียน ๕ ประเภท คือ งานด้านความสัมพันธ์ระหว่าง โรงเรียนกับชุมชน งานวิชาการ งานบุคลากร งานกิจการนักเรียน งานธุรการ การเงิน และบริการ ตลอดจนศึกษาปัญหาของการบริหารการศึกษา เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุง งานบริหารการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาให้มีประสิทธิภาพและเป็นปัจจัยที่สำคัญต่อการพัฒนา ประเทศต่อไป

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าเรื่องนี้ ได้แก่กลุ่มผู้บริหารการศึกษา ซึ่งประกอบด้วยศึกษานิเทศก์จังหวัด ศึกษาธิการอำเภอ ครูใหญ่ และผู้ช่วยครูใหญ่ จำนวน ๔๔ คน กลุ่มนักวิชาการ ซึ่งประกอบด้วยศึกษานิเทศก์จังหวัด และครู จำนวน ๒๒๕ คน กลุ่มประชาชน ซึ่งประกอบด้วยกรรมการศึกษาและผู้ปกครองนักเรียน จำนวน ๑๒๐ คน รวมทั้งสิ้น ๔๒๙ คน

วิธีดำเนินการวิจัย

การเก็บรวบรวมข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ใช้วิธีการสังเกต สัมภาษณ์ และแบบสอบถาม พร้อมทั้งรวบรวมเอกสารต่าง ๆ จากกรมสามัญศึกษา หอสมุดต่าง ๆ จังหวัด อำเภอ และโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

เอกสารต่าง ๆ ได้แก่ระเบียบ คำสั่ง และแนวปฏิบัติในการบริหารโรงเรียนของ กรมสามัญศึกษา หลักวิชาในการบริหารการศึกษา งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และเอกสารที่ เกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนของโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

แบบสอบถาม ใช้แบบสอบถามจากงานวิจัยเรื่องงานบริหารการศึกษาในโรงเรียน ประถมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ของ คาวเรือง รัตนิน ซึ่ง ประกอบด้วยแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า ถามเกี่ยวกับงานบริหารการศึกษาในโรงเรียน ๕ ประเภท แยกออกเป็น ๓ ฉบับ ใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหารการศึกษา นักวิชาการ และประชาชน มีจำนวนข้อคำถามฉบับละ ๒๐, ๒๐ และ ๕๐ ตามลำดับ

แบบสัมภาษณ์ สร้างขึ้นเพื่อศึกษาปัญหาของการบริหารการศึกษาในโรงเรียนที่เกิดจาก โครงสร้างของระบบการบริหารและงานบริหาร ๕ ประเภท ประกอบด้วยหัวข้อสัมภาษณ์ ๒๐ ข้อ ใช้สัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นผู้บริหารการศึกษา

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

๑. โครงสร้างของระบบการบริหารการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ในภาคใต้ พิจารณาตามหลักวิชาในการบริหารโรงเรียน แล้ว พบว่า โรงเรียนส่วนมากยังจัดโครงสร้างของระบบการบริหารโรงเรียนตามระเบียบแบบแผนของทางราชการ และคำนึงถึงเรื่องสายการบังคับบัญชาเป็นเกณฑ์ มากกว่าที่จะคำนึงถึงสายงานให้คำปรึกษา และการประสานงานภายในองค์กร เพื่อให้งานบริหารคล่องตัวและมีประสิทธิภาพมากขึ้น

๒. การวิเคราะห์งานบริหาร ๕ ประเภทในโรงเรียน โดยแยกความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง ๓ กลุ่มใหญ่ ออกเป็นกลุ่มย่อย ๆ เพื่อวิเคราะห์แยกเป็นกลุ่ม ๆ รวมทั้งหมด ๒๕ กลุ่ม (ดูรายละเอียดในบทที่ ๓ หน้า ๓๔ - ๓๕) ปรากฏผลดังต่อไปนี้

ในด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนนั้น กลุ่มตัวอย่างทั้งหมดมีความคิดเห็นตรงกันเป็นเอกฉันท์ว่า โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

ในภาคใต้ ยังปฏิบัติงานในค่าน้อยกว่าที่ควร สมควรจะจัดส่งเสริมให้โรงเรียนหันมาเอาใจใส่ดำเนินการในค่านี้นี้ให้มากยิ่งขึ้น

ในค่านงานบริหารวิชาการ เมื่อเปรียบเทียบกลุ่มตัวอย่างที่มีความคิดเห็นว่าโรงเรียนได้ปฏิบัติงานในค่านี้น้อยกว่าที่ควร เพียง ๑๒ กลุ่ม กับกลุ่มตัวอย่างที่เห็นว่าโรงเรียนได้ปฏิบัติงานในค่านี้น้อยกว่าที่ควร เพียง ๑๒ กลุ่ม ก็อาจกล่าวได้ว่าโรงเรียนได้ปฏิบัติงานในค่านี้อยู่ในเกณฑ์มาก กลุ่มตัวอย่างที่เห็นว่าโรงเรียนได้ปฏิบัติงานในค่านี้น้อยกว่าที่ควร ได้แก่ กลุ่มครูใหญ่ กลุ่มศึกษานิเทศก์ กลุ่มผู้บริหารที่มีวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรี กลุ่มผู้บริหารที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ กลุ่มนักวิชาการสูงอายุ กลุ่มประชาชนที่มีอาชีพการเกษตรและรับจ้าง อาชีพค้าขาย และอาชีพรับราชการ กลุ่มประชาชนที่มีรายได้ค่อนข้างต่ำ รายได้ปานกลาง และรายได้สูง ส่วนกลุ่มตัวอย่างอื่นๆ นอกจากที่กล่าวมานี้เห็นว่าโรงเรียนยังปฏิบัติงานในค่านี้น้อยกว่าที่ควร ๆ จะได้ปรับปรุงงานค่านี้นี้ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ในค่านงานบริหารบุคลากร แม้ว่าจะมีกลุ่มตัวอย่างที่เห็นว่าโรงเรียนได้ปฏิบัติงานในค่านี้น้อยกว่าที่ควรเพียง ๔ กลุ่ม ก็คือกลุ่มผู้บริหารที่มีวุฒิปริญญาตรี กลุ่มผู้บริหารที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียนขนาดเล็ก กลุ่มนักวิชาการเพศชาย และเพศหญิง กลุ่มนักวิชาการที่มีอายุปานกลาง และอายุราชการปานกลาง กลุ่มนักวิชาการที่มีวุฒิปริญญาตรี และสูงกว่าปริญญาตรี แต่ก็มีกลุ่มตัวอย่างที่เห็นว่าโรงเรียนได้ปฏิบัติงานในค่านี้น้อยกว่าที่ควรถึง ๑๗ กลุ่ม คือกลุ่มครูใหญ่ กลุ่มศึกษานิเทศก์ กลุ่มผู้บริหารที่มีวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรี และสูงกว่าปริญญาตรี กลุ่มผู้บริหารที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียนขนาดกลาง และขนาดใหญ่ กลุ่มนักวิชาการที่มีวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรี กลุ่มประชาชนที่มีอาชีพการเกษตรและรับจ้าง อาชีพค้าขาย และอาชีพรับราชการ กลุ่มประชาชนที่มีรายได้ค่อนข้างต่ำ รายได้ปานกลาง และรายได้สูง จึงอาจสรุปได้ว่าโดยทั่วไปโรงเรียนได้ปฏิบัติงานในค่านบุคลากรมากเพียงพอแล้ว

ในค่านงานกิจการนักเรียนนั้น กล่าวโดยทั่วไปแล้ว กลุ่มตัวอย่างส่วนมากเห็นว่าโรงเรียนยังปฏิบัติค่านี้น้อยกว่าที่ควร มีกลุ่มตัวอย่างเพียง ๓ กลุ่ม เท่านั้นที่เห็นว่าโรงเรียนได้ปฏิบัติมากเพียงพอแล้ว คือกลุ่มผู้บริหารที่มีวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรี วุฒิสองปริญญาตรี ผู้บริหารที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียนขนาดใหญ่ กลุ่มนักวิชาการสูงอายุ และอายุราชการมาก กลุ่มประชาชน

ที่มีอาชีพการเกษตรและรับจ้าง อาชีพค้าขาย และอาชีพรับราชการ กลุ่มประชาชนที่มีรายได้
ต่อเดือนต่ำ และรายได้ต่อเดือนสูง

ในด้านการจัดการ การเงิน และบริการ นั้น กลุ่มตัวอย่างส่วนมากลงความเห็นว่า
โรงเรียนได้ปฏิบัติในเกณฑ์มากแล้ว อย่างไรก็ตาม กลุ่มตัวอย่าง ๕ กลุ่ม มีความเห็น
แตกต่างออกไป คือ กลุ่มผู้บริหารที่มีวุฒิปริญญาตรี นักวิชาการเพศชาย นักวิชาการที่มีอายุน้อย
อายุปานกลาง อายุราชการน้อย อายุราชการปานกลาง และอายุราชการมาก นักวิชาการ
ที่มีวุฒิปริญญาตรี และสูงกว่าปริญญาตรี กลุ่มตัวอย่างเหล่านี้เห็นว่าโรงเรียนยังปฏิบัติงานในด้าน
ธุรการ การเงิน และบริการ น้อยกว่าที่ควร ควรจะได้เอาใจใส่ปฏิบัติให้มากขึ้น

ตามที่กล่าวมานี้ สรุปได้ว่า โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวง
ศึกษาธิการ ในภาคใต้ ได้ปฏิบัติงานในด้านต่าง ๆ ในปริมาณมากเพียงพอแล้ว ๓ ประเภท
คืองานบุคลากร ได้รับการปฏิบัติมากที่สุด รองลงมาได้แก่งานธุรการ ๆ และงานวิชาการ
ตามลำดับ ส่วนงานด้านกิจการนักเรียนนั้น โรงเรียนยังปฏิบัติน้อยกว่าที่ควร โดยเฉพาะ
อย่างยิ่ง งานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนนั้น โรงเรียนปฏิบัติน้อยมาก ควร
จะต้องปรับปรุงงานทั้ง ๒ ด้านนี้ ให้มีการปฏิบัติ มีคุณภาพและประสิทธิภาพดียิ่งขึ้นต่อไป

๓. การวิเคราะห์ปัญหาในการบริหารการศึกษา เมื่อจำแนกตามเขตการศึกษาแล้ว
ปรากฏผลดังนี้

เขตการศึกษา ๒

มีปัญหาร่วมกันที่ควรได้รับการแก้ไขโดยเร็ว ๒ ประการ คือ ปัญหา
ภาษาถิ่นเป็นอุปสรรคต่อการเรียนการสอนในชั้นต้น ๆ เนื่องจากนักเรียนส่วนมากเป็นชาวไทย
อิสลาม ใช้ภาษายาวีเป็นภาษาในครอบครัวและชุมชน ไม่ค่อยสนักในภาษาไทย หรือบางคน
อาจจะฟังและพูดภาษาไทยไม่ได้เลย จำเป็นต้องสอนภาษาไทยในด้านการพูดและการฟังเสียก่อน
จึงจะสอนวิชาการด้านอื่น ๆ ได้ ทำให้สิ้นเปลืองเวลาและแรงงานของครูมากกว่าปกติ ปัญหา
ที่สำคัญอีกประการหนึ่ง คือ นักเรียนขาดแคลนเสื้อผ้า อุปกรณ์การศึกษา และอาหารกลางวัน
เนื่องจากครอบครัวมีฐานะยากจน ทำให้การเรียนการสอนไม่ได้ผลดีเท่าที่ควร เพราะนักเรียน
ขาดความพร้อมที่จะเรียน และสุขภาพร่างกายของนักเรียนไม่แข็งแรง ขาดความสดชื่นกระปรี้-

กระเปาะ สมองน้อยขาด ส่วนปัญหาในระดับที่ควรแก้ไขมีอยู่ ๒๐ ปัญหา เป็นปัญหาทางโครงสร้างของระบบการบริหาร ๑ ปัญหา งานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ๓ ปัญหา งานด้านวิชาการ ๔ ปัญหา งานด้านบุคลากร ๒ ปัญหา งานด้านกิจการนักเรียน ๒ ปัญหา งานด้านธุรการ การเงิน และบริการ ๘ ปัญหา (ดูรายละเอียดในบทที่ ๔ หน้า ๘๒ - ๘๓)

เขตการศึกษา ๓

ปรากฏว่าไม่พบปัญหาเร่งด่วนที่จะต้องแก้ไขโดยเร็ว แต่อย่างไรก็ตามได้พบปัญหาในระดับที่ควรได้รับการแก้ไข ๑๐ ปัญหา เป็นปัญหาในด้านโครงสร้างของระบบการบริหาร ๑ ปัญหา งานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ๑ ปัญหา งานด้านวิชาการ ๒ ปัญหา งานด้านกิจการนักเรียน ๓ ปัญหา งานด้านธุรการ การเงิน และบริการ ๓ ปัญหา (ดูรายละเอียดในบทที่ ๔ หน้า ๘๓)

เขตการศึกษา ๔

ไม่มีปัญหาในระดับที่หนักมาก การได้รับการแก้ไขโดยเร็ว คงมีแต่ปัญหาในระดับที่ควรได้รับการแก้ไข ๑๓ ปัญหา เป็นปัญหาในด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ๒ ปัญหา งานด้านวิชาการ ๓ ปัญหา งานด้านบุคลากร ๑ ปัญหา งานด้านกิจการนักเรียน ๑ ปัญหา และงานด้านธุรการ การเงิน และบริการ ๖ ปัญหา (ดูบทที่ ๔ หน้า ๘๔)

อภิปรายผล

๑. จากผลการวิเคราะห์โครงสร้างของระบบการบริหารในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ในภาคใต้ พบว่าโรงเรียนยังจัดโครงสร้างของระบบการบริหารในโรงเรียนโดยยึดระเบียบแบบแผนของทางราชการ และคำนึงถึงสายงานบังคับบัญชาเป็นหลัก และมีได้คำนึงถึงสายงานที่ปรึกษา กับ การประสานงานภายในองค์กรมากนัก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าโรงเรียนประถมศึกษายังมีขนาดเล็ก การบริหารงานในโรงเรียนไม่ยุ่งยากซับซ้อน บุคลากรในโรงเรียนยังมีน้อย และเครื่องมือเครื่องใช้ ตลอดจนวัสดุอุปกรณ์

ต่าง ๆ ในการดำเนินงานก็ยังมีไม่เพียงพอ จึงยังไม่จำเป็นที่จะต้องจัดโครงสร้างของการบริหาร
อย่างจริงจังมากนักก็เป็นได้

๒. จากผลการวิเคราะห์งาน ๕ ประเภทในโรงเรียน ได้แก่งานในด้านความ
สัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน งานด้านวิชาการ งานด้านบุคลากร งานด้านกิจการนักเรียน
และงานด้านธุรการ การเงิน และบริการ ได้พบว่าโรงเรียนปฏิบัติงานในด้านบุคลากรมากที่สุด
รองลงมาได้แก่งานด้านธุรการ ๆ และงานวิชาการ ตามลำดับ งานทั้ง ๓ ประเภทนี้
โรงเรียนได้ปฏิบัติในระดับมาก ส่วนงานด้านกิจการนักเรียนซึ่งเป็นงานที่สำคัญประการหนึ่งนั้น
โรงเรียนยังปฏิบัติในระดับน้อยกว่าที่ควร โดยเฉพาะอย่างยิ่งงานในด้านความสัมพันธ์ระหว่าง
โรงเรียนกับชุมชนนั้น โรงเรียนปฏิบัติน้อยที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าโรงเรียนมีการระดม
การเรียนการสอนในห้องเรียนมากเกินไปจึงมิได้ให้ความสำคัญกับงานที่เกี่ยวข้องภายนอกโรงเรียน
มากนัก และอาจจะเป็นได้ว่าหลักสูตรชั้นประถมศึกษาที่ใช้อยู่ในปัจจุบันไม่สอดคล้องกับชีวิตความเป็น
อยู่ในสังคม จึงทำให้การดำเนินงานของโรงเรียนกับกิจกรรมต่าง ๆ ของสังคมแยกออกจาก
กันไปคนละทาง นอกจากนี้ผู้ปกครองนักเรียนยังมีการประกอบอาชีพมาก อีกทั้งยังไม่ได้
เห็นความสำคัญในการให้ความร่วมมือช่วยการศึกษา และเนื่องจากมีทัศนคติว่าโรงเรียนเป็นของ
ทางราชการ จึงไม่สมควรจะเข้ามาเกี่ยวข้องกับกิจการงานของทางราชการ ประกอบกับ
โรงเรียนขาดกำลังคนและกำลังงบประมาณที่จะให้บริการแก่สังคมหรือประสานสัมพันธ์กับประชน
ชนที่สุทธอาจเป็นไปได้ว่านโยบายการศึกษาของชาติขาดการเน้นถึงความสำคัญของความสัมพันธ์
ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โรงเรียนจึงได้มองข้ามและละเลยการปฏิบัติงานในด้านนี้ตลอดมา

๓. จากการวิเคราะห์ปัญหาในการบริหารโรงเรียน พบว่าเขตการศึกษา ๒ มีปัญหา
มากที่สุด คือมีปัญหาในระดับที่หนักมาก ควรได้รับการแก้ไขโดยเร็ว ๒ ปัญหา และปัญหา
ในระดับที่ควรได้รับการแก้ไข ๒๐ ปัญหา ส่วนเขตการศึกษา ๓ และ ๔ นั้น ไม่พบว่า
มีปัญหาในระดับที่ต้องแก้ไขโดยเร็ว แต่เขตการศึกษา ๓ มีปัญหาที่ควรได้รับการแก้ไข ๑
ปัญหา และเขตการศึกษา ๔ มี ๑๓ ปัญหา ทั้งนี้จะเป็นเพราะว่าสภาพทางสังคม
เศรษฐกิจ และการเมือง ได้ส่งผลมายังสภาพการศึกษาในโรงเรียนด้วย ทำให้เขตการศึกษา ๒

ได้แก่จังหวัดยะลา ปัตตานี นราธิวาส และสตูล ซึ่งมีปัญหาและข้อเสียเปรียบทางสภาพสังคม เศรษฐกิจ และการเมือง มากกว่าเขตการศึกษาอื่น ๆ ตามที่กล่าวรายละเอียดไว้ในบทที่ ๑ มีปัญหาในการบริหารการศึกษามากตามไปด้วย

หากพิจารณาในแต่ละด้าน เขตการศึกษาแต่ละเขตมีปัญหามากที่สุดในด้านงานธุรการ การเงิน และบริการ กล่าวคือ เขตการศึกษา ๒ มีปัญหาในด้านนี้ถึง ๔ ปัญหา เขตการศึกษา ๓ มี ๓ ปัญหา และเขตการศึกษา ๔ มี ๖ ปัญหา ซึ่งส่วนมากเป็นปัญหาเกี่ยวกับความไม่สะดวกในเรื่องสถานที่ทำงาน ขาดเครื่องมือ วัสดุอุปกรณ์ งบประมาณ และบุคลากร ในการดำเนินงานด้านนี้ ซึ่งส่วนใหญ่แล้วจะมีรากฐานมาจากการขาดเงินงบประมาณ และการขาดความสัมพันธ์และความช่วยเหลือจากชุมชนยิ่งกว่าด้านอื่น ๆ

หากพิจารณาในแต่ละข้อของปัญหา เขตการศึกษาทั้ง ๓ เขต มีปัญหาร่วมกันอยู่ ๔ ประการ คือปัญหาหลักสูตรชั้นประถมศึกษาไม่สอดคล้องกับชีวิตจริงในท้องถิ่น ปัญหางบประมาณรายจ่ายไม่เพียงพอ ปัญหาโรงเรียนขาดแคลนบุคลากรที่จะทำหน้าที่บริการ เช่น การแนะแนว การปฐมพยาบาล การจัดอาหารกลางวัน ฯลฯ และปัญหาอาคารสถานที่ พัสตุ ครุภัณฑ์ ของโรงเรียนมีไม่เพียงพอ ขำจุททุกไตรมาส ขาดงบประมาณที่จะซ่อมแซม สำหรับปัญหาหลักสูตรไม่สอดคล้องกับชีวิตจริงนั้นน่าจะเป็นเพราะหลักสูตรชั้นประถมศึกษา พ.ศ. ๒๕๐๓ ที่ใช้อยู่ในปัจจุบันนี้เก่าแก่และล้าสมัยเกินไป สมควรจะได้รับการแก้ไขโดยด่วน ปัญหางบประมาณรายจ่ายไม่เพียงพอ นั้น เป็นปัญหาที่เกิดขึ้นมานานแล้วและแก้ไขได้ยาก เพราะงบประมาณการศึกษาและงบประมาณรายจ่ายประจำปีของประเทศเรามีจำนวนจำกัด นอกจากว่าผู้บริหารจะได้นองเห็นความสำคัญของการศึกษาระดับประถมศึกษา และจัดสรรงบประมาณให้เพิ่มขึ้น หรือโรงเรียนต้องพยายามใช้จ่ายงบประมาณที่ได้รับให้มีประสิทธิภาพมากที่สุด พร้อมทั้งสร้างความสัมพันธ์อันดีกับชุมชนเพื่อจะได้รับความช่วยเหลือได้ด้านต่าง ๆ เพิ่มขึ้น ก็อาจจะช่วยบรรเทาปัญหาได้บ้าง ปัญหาโรงเรียนขาดแคลนบุคลากรที่จะทำหน้าที่บริการนั้น คงเป็นเพราะโรงเรียนได้รับการจัดสรรอัตรากำลังไม่เพียงพอกับงานด้านการศึกษาที่ขยายปริมาณอย่างรวดเร็วเพื่อให้ทันกับจำนวนนักเรียนที่เพิ่มขึ้น เฉพาะครูสอนโรงเรียนบางแห่งก็ยังมีไม่พอ จึงไม่สามารถจัดครูพิเศษในด้านนี้ได้มากนัก สำหรับปัญหาอาคารสถานที่ วัสดุ และครุภัณฑ์ก็เช่นเดียวกัน คงเป็นเพราะโรงเรียน

ไม่ได้รับการจัดสรรไม่พอใช้ และไม่ได้รับความช่วยเหลือจากประชาชนมากนัก โรงเรียนจึงมักจะประสบปัญหานี้อยู่เสมอ ซึ่งโรงเรียนน่าจะได้อาศัยความสัมพันธ์กับชุมชนเพื่อให้ประชาชนได้เห็นความขาดแคลนและความต้องการของโรงเรียน และให้ความช่วยเหลือมากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะสำหรับการพัฒนาการศึกษาในระดับประถมศึกษาในภาคใต้

๑. ผู้บริหารการศึกษาควรให้ความสนใจและสนับสนุนการศึกษาในระดับประถมศึกษา ซึ่งเป็นการศึกษาขั้นพื้นฐานชีวิตให้แก่เยาวชนในวัยที่กำลังพัฒนา ทั้งทางร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคม ให้มากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะภาคใต้เป็นภาคที่มีปัญหาทางด้านศาสนา วัฒนธรรม สังคม และการเมือง มากกว่าภาคอื่น ๆ ซึ่งการศึกษาขั้นพื้นฐานจะเป็นเครื่องมืออันหนึ่งที่จะช่วยแก้ปัญหาเหล่านี้ได้บ้างไม่มากก็น้อย ผู้บริหารการศึกษาควรจะออกตรวจเยี่ยมโรงเรียนและครูบ่อย ๆ เพื่อเฝ้าระวังการปฏิบัติงานของโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลดียิ่งขึ้น ทั้งยังจะเป็นการสร้างขวัญและกำลังใจในการทำงานของครูในโรงเรียน และขจัดสภาพการทำงานแบบเฉื่อยชาของผู้บริหารโรงเรียนและครูบางคนได้เป็นอย่างดีอีกด้วย

๒. ในการจัดโครงสร้างการบริหารโรงเรียนของโรงเรียนประถมศึกษา ควรจะได้พิจารณานำเอาหลักวิชาการบริหารการศึกษาสมัยใหม่มาประยุกต์ใช้ร่วมกับระเบียบแบบแผนของทางราชการด้วย เพื่อให้การบริหารงานในโรงเรียนมีประสิทธิภาพ และเกิดผลดียิ่งขึ้น

๓. ในด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนนั้น แม้ว่าจะเป็นงานที่สำคัญอย่างยิ่งยอนกว่างานในด้านอื่น ๆ แต่โรงเรียนก็ยังให้ความสนใจปฏิบัติกันน้อยกว่าที่ควร ควรจะได้มีการแก้ไขปรับปรุงงานด้านนี้ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น โดยผู้บริหารควรจะได้เลือกครูใหญ่ และผู้ช่วยครูใหญ่ที่มีมนุษยสัมพันธ์ดี เป็นบุคคลที่สังคมยอมรับนับถือ และในสังคมที่มีผู้นับถือศาสนาอิสลามมาก ๆ ก็ควรส่งเสริมให้มีครูชาวอิสลามมากขึ้นด้วย การดำเนินงานของโรงเรียนก็ควรคำนึงถึงความสัมพันธ์กับชุมชนอย่างจริงจัง ควรเชิญผู้ปกครองนักเรียนเข้ามาเป็นกรรมการดำเนินงานและประชุมปรึกษาหารือเกี่ยวกับงานโรงเรียนอยู่เสมอ ส่งเสริมให้ประชาชนได้ออกความคิดเห็นและร่วมงานอย่างจริงจัง มีใช้เชิญมารับรู้หรือรับฟังเพียงอย่างเดียว การขอความช่วยเหลือจากประชาชนก็ควรต้อง

ระมัดระวังให้มากขึ้น ควรให้ประชาชนได้รับรู้ปัญหาและโครงการต่าง ๆ ของโรงเรียน เกิดความเลื่อมใสและบริจาคทรัพย์สิ่งของ ตลอดจนความช่วยเหลือในด้านต่าง ๆ ด้วยความศรัทธา มีใจเอาแต่ขอเรื่อยไปอย่างที่เขาบางส่วนแสดงความคิดเห็นไว้ นอกจากนี้โรงเรียนควรจัดให้มีการรายงานข่าวสารถึงทางบ้านของนักเรียนเป็นระยะ ๆ และควรเข้าร่วมกิจกรรมของชุมชนอยู่เสมอ ในด้านกิจกรรมการเรียนการสอนก็ควรให้สอดคล้องสัมพันธ์กับชีวิตในท้องถิ่นให้มากขึ้น เช่น เชิญวิทยากรในท้องถิ่นมาช่วยสอนหรือบรรยายพิเศษ นำนักเรียนไปชมโรงงาน โรงงาน สถานที่ราชการบางแห่ง เช่น ศูนย์อนามัย สถานีการเกษตร ที่ทำการสหกรณ์ เป็นต้น รวมทั้งการนำนักเรียนไปฝึกงานนอกโรงเรียน เช่น ช่วยซ่อมแซมสะพาน ถูคลอง ถนน สาธารณสมบัติอื่น ๆ การช่วยเหลือผู้ประสบภัย และการช่วยเหลือกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชน เช่น งานกาชาด งานปีใหม่ งานสงกรานต์ ฯลฯ โดยมุ่งให้นักเรียน ครู และประชาชน มีความรู้สึกกลมเกลียวเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันให้มากที่สุด

๔. สำหรับปัญหาภาษาถิ่นเป็นอุปสรรคต่อการเรียนการสอนในชั้นต้น ๆ นั้น ควรจะได้มีการสำรวจปัญหานี้ให้แน่ชัดว่าโรงเรียนใดประสบปัญหาในด้านนี้นักน้อยเพียงใด แล้วเปิดสอนชั้นเตรียมประถม ชั้นอนุบาล หรือชั้นเด็กเล็กขึ้น เพื่อเตรียมเด็กในด้านภาษาโดยจัดหลักสูตรพิเศษสำหรับเด็กเหล่านี้ เน้นฝึกการพูดการฟังภาษาไทยโดยเฉพาะ ส่วนเด็กชั้นอื่น ๆ ที่มีปัญหาด้านภาษา ก็ควรจะได้ทำให้มีการสอนซ่อมเสริมนอกเวลาเรียนปกติ หรือจัดกิจกรรมทางด้านภาษา เช่น การอภิปราย การโต้วาที การร้องเพลง ฯลฯ ให้มากยิ่งขึ้น

๕. ควรจัดสรรอัตรากำลังคนที่มีใจทำการสอน เช่น เจ้าหน้าที่ธุรการ เจ้าหน้าที่สารบรรณ เจ้าหน้าที่การเงิน หรือพนักงานพิมพ์ดีด ฯลฯ ให้กับโรงเรียนแทนครูที่ทำงานเหล่านี้ เพื่อให้ครูได้กลับเข้าสอนในห้องเรียนอย่างเต็มเม็ดเต็มหน่วย ทั้งยังจะทำให้งานในด้านการเงิน และอื่น ๆ เกิดผลดียิ่งขึ้น และจะช่วยลดปัญหาต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับงานธุรการ ฯ ซึ่งโรงเรียนโดยทั่วไปกำลังประสบอยู่ด้วย

๖. เกี่ยวกับปัญหาการขาดแคลนวัสดุ อุปกรณ์ อาคารสถานที่ และงบประมาณของโรงเรียนต่าง ๆ นั้น นอกจากจะแก้ปัญหาโดยการขอเพิ่มเติมจากทางราชการแล้ว โรงเรียนก็ควรที่จะวางโครงการใช้จ่ายงบประมาณที่ได้รับให้เกิดประโยชน์มากที่สุด ใช้เงินและวัสดุอุปกรณ์

อย่างประหยัด และควรสร้างความสัมพันธ์อันดีกับชุมชน ให้ประชาชนเข้ามามีส่วนรับรู้ปัญหาของโรงเรียน เพื่อโรงเรียนจะได้รับความช่วยเหลือจากชุมชนมากยิ่งขึ้น

๗. ตามที่ได้วิจัยพบว่า เขตการศึกษา ๒ เป็นเขตที่มีปัญหาการศึกษาในด้านต่าง ๆ มากยิ่งกว่าเขตอื่น ๆ จึงควรจะได้มีนโยบายระดับชาติ และมีโครงการพัฒนาการศึกษาในเขตการศึกษาโดยเฉพาะ เพื่อเร่งปรับปรุงงานการศึกษาในเขตการศึกษา ๒ ให้มีคุณภาพดีทัดเทียมกับเขตการศึกษาอื่น ๆ ต่อไปด้วย

๘. การปรับปรุงระบบการนิเทศการศึกษาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น เพราะจากการแสดงความคิดเห็นของครูในแบบสอบถาม ครูบางส่วนเห็นว่าศึกษานิเทศก์ให้ความช่วยเหลือแก่ครูในด้านวิชาการยังไม่เพียงพอ ซึ่งโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เป็นงานในสายงานเดียวกับงานของศึกษานิเทศก์จังหวัดอยู่แล้ว โรงเรียนกับหน่วยศึกษานิเทศก์จึงควรจะได้วางโครงการร่วมกัน เพื่อปฏิบัติงานประจำปีให้ได้ดีที่สุด หากเห็นว่าอัตรากำลังศึกษานิเทศก์มีไม่เพียงพอควรขอเพิ่มให้ครบทุกหมวดวิชา หรือควรที่จะวางหลักการให้ครูใหญ่ ผู้ช่วยครูใหญ่ หัวหน้าสายวิชา หัวหน้าหมวดวิชา ตลอดจนครูอาวุโสที่มีความรู้ความสามารถที่ ทั้งที่เป็นครูประจำการและพ้นจากราชการไปแล้ว ให้เป็นผู้ช่วยเหลือทำการนิเทศการศึกษาเพิ่มเติมภายในโรงเรียนด้วย

๙. ควรสร้างขวัญและกำลังใจในการทำงานของครูในโรงเรียนให้ดียิ่งขึ้น โดยจัดให้มีสวัสดิการที่ดี และให้ความเป็นธรรมในการพิจารณาความดีความชอบประจำปี เป็นต้น ในด้านสวัสดิการนั้น รัฐควรที่จะเพิ่มงบประมาณในการสร้างบ้านพักครูให้มากขึ้น ให้ความช่วยเหลือและความสะดวกในการรักษาพยาบาลตนเองและครอบครัวในยามเจ็บไข้ ครูใหญ่ควรจัดหาเงินไว้ช่วยเหลือครูในโรงเรียนที่เกิดความจำเป็นเร่งด่วนในด้านการเงิน เช่น จัดตั้งเป็นกองทุนสวัสดิการในโรงเรียน เป็นต้น ในด้านการพิจารณาความดีความชอบนั้น ครูใหญ่ควรจะได้ชี้แจงให้ครูทุกคนได้ทราบและเข้าใจหลักเกณฑ์ของโรงเรียนในการพิจารณาความดีความชอบเสียแต่ต้นปี และการพิจารณาความดีความชอบควรกระทำในรูปของคณะกรรมการ เพื่อให้เกิดความยุติธรรมและป้องกันมิให้ครูเกิดความรู้สึกว่าการใหญ่พิจารณาความดีความชอบโดยไม่ให้ความเป็นธรรมแก่ครู

ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาค้นคว้าในโอกาสต่อไป

๑. ควรทำการวิจัยเพื่อหาลักษณะการจัดโครงสร้างของระบบการบริหารในโรงเรียนประถมศึกษา ซึ่งเหมาะสมกับสภาพของโรงเรียนขนาดต่าง ๆ กัน เพื่อเป็นแนวทางสำหรับการพัฒนาโครงสร้างในการบริหารงานของโรงเรียนในโอกาสต่อไป
๒. ควรทำการวิจัยงานบริหารการศึกษาทั้ง ๕ ประเภท คืองานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน งานวิชาการ งานบุคลากร งานกิจการนักเรียน และงานธุรการการเงิน และบริการ โดยทำการวิจัยแยกเป็นประเภท ๆ โดยละเอียด เพื่อหาทางพัฒนางานบริหารแต่ละด้านให้ประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น
๓. ควรทำการวิจัยประมวลสาเหตุของการที่โรงเรียนและชุมชนแยกตนเองออกจากกัน เพื่อหาทางสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนให้ดียิ่งขึ้น
๔. ควรทำการวิจัยหาบทบาทและความต้องการของผู้ปกครองนักเรียนและประชาชนในการเข้าร่วมรับผิดชอบงานการศึกษาในโรงเรียน เพื่อจะได้เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าร่วมสัมพันธ์กับโรงเรียนได้อย่างถูกต้อง
๕. ควรทำการวิจัยหาปริมาณความต้องการกำลังคนต่าง ๆ ของโรงเรียน บุคลากรต่าง ๆ ที่โรงเรียนมีอยู่ ตลอดจนประสิทธิภาพในการใช้คนของโรงเรียน เพื่อหาทางปรับปรุงงานบริหารบุคลากรในโรงเรียนให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กมล ชาญเลขา รายงานการวิจัยเรื่องการศึกษาสภาวะทางสังคมและเศรษฐกิจของประชาชน
ในเขตพัฒนาอำเภอภาคใต้ ม.ป.ท. ม.ป.ป. ๕๖ หน้า.
- กมล ชูทรัพย์ การบริหาร สำนักพิมพ์แพรวพินยา กรุงเทพฯ ๖ ๒๕๑๖, ๔๖๔ หน้า.
- การปกครอง, กรม หลักบริหาร โรงพิมพ์สวนทองดิน กรมการปกครอง กรุงเทพฯ ๖
 ๒๕๑๐, ๔๐๑ หน้า.
- เกียรติศักดิ์ นาคประสิทธิ์ การศึกษามรรควิทยาการบริหารการศึกษาประชาบาลขององค์การ
บริหารส่วนจังหวัด กรมสามัญศึกษา และเทศบาล ในเขตการศึกษา ๖ ปรินต์นิพนธ์
 กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร กรุงเทพฯ ๖ ๒๕๑๓, ๔๔ หน้า.
- จันทร์ธานี สงวนนาม งานบริหารการศึกษาโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วน
จังหวัด ในภาคกลาง วิทยานิพนธ์ ค.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ๒๕๑๔,
 ๒๒๔ หน้า.
- นาย อินทรสกุล และคณะ สรุปผลการวิจัยการศึกษาและการอนามัย ๔ จังหวัดภาคใต้
เอกสารการประชุมทางวิชาการของสมาคมไทย - อเมริกัน เรื่อง "การพัฒนาสังคม
และเศรษฐกิจในภาคใต้" ณ จังหวัดยะลา ๔ - ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๑๑, ๒๔ หน้า.
- ดาวเรือง รัตน์ งานบริหารการศึกษาโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวง
ศึกษาธิการ ปรินต์นิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
 กรุงเทพฯ ๖ ๒๕๑๔, ๑๖๔ หน้า.
- ดุสิต บุญยาก งานบริหารการศึกษาโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดเทศบาล ในภาคตะวันออกเฉียง
เหนือ วิทยานิพนธ์ ค.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ๒๕๑๔, ๒๑๔ หน้า.
- บุญชนะ อัคราการ "เทคนิคการบริหารงานบุคคล" ประมวลคำบรรยายในการอบรมครูใหญ่
สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดที่ราชอาณาจักร วันที่ ๑ โรงพิมพ์สวนทองดิน
 กรมการปกครอง กรุงเทพฯ ๖ ๒๕๑๔, ๔๐๔ หน้า.

ประเสริฐ จินพงษ์ และ เกโซ บุญยักดิ์ คู่มือสอบครู ตรี โท เอก สำนักพิมพ์ประสานมิตร
กรุงเทพฯ ๒๕๑๖, ๕๘๗ หน้า.

ปราโมทย์ ทัศนาศูวรรณ สี่จังหวัดภาคใต้ สำนักพิมพ์โอเคียนสโตร์ กรุงเทพฯ ๒๕๑๗,
๒๔๗ หน้า.

ปรีดา เชื้อตระกูล งานบริหารการศึกษาโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดเทศบาลในภาคกลาง
วิทยานิพนธ์ ค.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ๒๕๑๘, ๒๕๕ หน้า.

บุสสี สัตยมานะ การบริหารรัฐกิจ พิมพ์ครั้งที่ ๓ มงคลการพิมพ์ กรุงเทพฯ ๒๕๑๗,
๔๐๒ หน้า.

แผนงาน, กอง สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ รายงานการศึกษากระทรวงศึกษาธิการ
ปีการศึกษา ๒๕๑๖ ม.ป.ท. ๒๕๑๖ ไม่ปรากฏจำนวนหน้า.

แผนงาน, กอง สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ สถิติการศึกษามัธยมศึกษา ปีการศึกษา ๒๕๑๗
โรงพิมพ์คุรุสภา กรุงเทพฯ ๒๕๑๘, ๔๔ หน้า.

พนัส หันนาคินทร์ หลักการบริหารโรงเรียน สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช กรุงเทพฯ ๒๕๑๓,
๒๗๒ หน้า.

บุญไญ สาร การบริหารงานบุคคล สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช กรุงเทพฯ ๒๕๑๗, ๕๘๗ หน้า.

บุญไญ สาร หลักบริหารการศึกษา พิมพ์ครั้งที่ ๒ สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช กรุงเทพฯ
๒๕๑๖, ๒๕๕ หน้า.

บุญไญ สาร "หลักบริหารการศึกษา" จันทร์เกษม ๑๑๑ : ๓๔ - ๔๐ มี.ค. - เม.ย.
๒๕๑๖.

มงคล ศรีไพรวรรณ สนั่น อินทร์ประเสริฐ และ นำทรัพย์ จันทร์หอม คู่มือบริหารโรงเรียน
ชุมชน โรงพิมพ์สามมิตร กรุงเทพฯ ๒๕๑๕, ๔๐๕ หน้า.

มหาไทย์, กรม กองประสานราชการ สถานภาพสี่จังหวัดภาคใต้ โรงพิมพ์ส่วนท้องถิ่น
กรุงเทพฯ ๒๕๑๕, ๑๓ หน้า.

รังษี มหาจันทร์ งานบริหารการศึกษาโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดเทศบาล ในภาคใต้
วิทยานิพนธ์ ค.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ๒๕๑๘, ๑๘๗ หน้า.

ระบิล สีตะสุวรรณ "หลักการบริหารโรงเรียน" ประมวลบทความการบริหารโรงเรียน
โรงพิมพ์ส่งเสริมอาชีพ กรุงเทพฯ ๒๕๐๔, ๔๔๓ หน้า.

วิชาการ, กรม กองการวิจัย รายงานผลการสำรวจภาวะการศึกษาในจังหวัดของภาคศึกษา
๒ พ.ศ. ๒๕๐๒ โรงพิมพ์คุรุสภา กรุงเทพฯ ๒๕๐๓, ๓๕ หน้า.

ศรีพงษ์ สรวัสส์ การพัฒนาชุมชน เอกสารการประชุมทางวิชาการของสมาคมไทย - อเมริกัน
เรื่อง "การพัฒนาสังคมและเศรษฐกิจในภาคใต้" ณ จังหวัดยะลา ๔ - ๖ พฤศจิกายน
๒๕๐๑, ๑๓ หน้า.

ศึกษาธิการ, กระทรวง แผนพัฒนาการศึกษามัธยมศึกษา พ.ศ. ๒๕๐๕ - ๒๕๑๕ โรงพิมพ์
การศาสนา ม.ป.ป. ๕๐๔ หน้า.

สถิติแห่งชาติ, สำนักงาน รายงานการศึกษา (ภาคสถิติ) และรายงานครู พ.ศ. ๒๕๐๖
ม.ป.ท. ม.ป.ป., ๒๒๒ หน้า.

สมพงษ์ เกษมสิน การบริหาร สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช กรุงเทพฯ ๒๕๐๓, ๓๐๔ หน้า.

สมัคร หนูโพธิ์ งานบริหารการศึกษาโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วน
จังหวัด ในภาคใต้ วิทยานิพนธ์ ค.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ๒๕๐๔, ๒๖๐ หน้า.

สวาท เสนาณรงค์ ภูมิศาสตร์ประเทศไทย สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช กรุงเทพฯ ๒๕๐๖,
๔๐๔ หน้า.

สามัญศึกษา, กรม คู่มือครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษา พิมพ์ครั้งที่ ๒ โรงพิมพ์คุรุสภา
กรุงเทพฯ ๒๕๐๔, ๒๒๐ หน้า.

๘ สุวัฏ ติลปอนันต์ และคณะ ปัญหาการศึกษาของจังหวัดและเขต อักสำเนา ๒๕๐๔,
๕๕ หน้า.

สุวัฏ ติลปอนันต์ "งานบริหารครูใหญ่" มิตรครู ๑๕ (๑๓) : ๕๔ - ๕๗, ๖๗, ๑๕
กันยายน ๒๕๐๖.

สุวิธ แก้วเกษ งานบริหารการศึกษาโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร
ปริญญาณิพนธ์ คท.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ๒๕๐๔, ๓๒ หน้า.

- Cambell, Roal F., Corbally, John E. Jr. and Ramseyer, John A.,
Introduction to Educational Administration, Allen and Bacon,
 Inc., Boston, U.S.A. 1967, 474 pp.
- Casey, Leo M., School Business Administration, The Center for Applied
 Research in Education Inc., New York, 1964, 117 pp.
- Faber, Charles F. and Chearron, Gillbert F., Elementary School
 Administration, Holt, Rineheart and Winston Inc., New York,
 1970, 395 pp.
- Frey, Sherman H. and Getschman, Keith R., School Administration,
 Thomas Y. Crowell Co., New York, U.S.A., 1970, 489 pp.
- Good, Carter V., Dictionary of Education, 3 rd ed., McGraw Hill
 Book Company, 1973, 681 pp.
- Griffiths, Danial E., Human Relation in School Administration,
 Appleton : Century Craff Inc., 1956.
- Jacobson, Paul B. and others, The Effective School Principal, 2nd
 ed., Prentice - Hall Inc., Englewood Cliffs, N.J., 1963,
 532 pp.
- Jarvis, Oscar T., Gentry, Harold W. and Stephens, Lester D., Public
 School Business Administration and Finance, Parker Publishing
 Company Inc., New York, 1967, 378 pp.
- Smith, Edward W., Kronse, Stanly W. and Athinson, Mark M., The
 Education Encyclopedia, Prentice - Hall Inc., N.J., 1961,
 914 pp.

ภาคผนวก

ระเบียบว่าด้วยทุนอุดหนุนการวิจัยการศึกษาระดับบัณฑิต นักศึกษา
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ

- - - - -

เนื่องจากการสมควรที่จะมีระเบียบว่าด้วยการสมัครรับทุนอุดหนุนการวิจัยการศึกษาระดับบัณฑิต นักศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ จึงกำหนดระเบียบไว้ดังนี้ .-

๑. ความมุ่งหมาย

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติให้ทุนสำหรับการวิจัยการศึกษาระดับบัณฑิต นักศึกษาในมหาวิทยาลัยหรือสถาบันการศึกษาในประเทศ เพื่อช่วยให้บัณฑิตและนักศึกษามีโอกาสทำการวิจัย ในการศึกษาในระดับที่สูงกว่าปริญญาตรี

๒. ลักษณะทุน

ทุนอุดหนุนการวิจัยนี้ เป็นทุนที่ให้แก่วิชาการศึกษาระดับปริญญาตรีแล้ว และจะทำการวิจัยตามหลักสูตรของมหาวิทยาลัยหรือสถาบันการศึกษา เพื่อทำปริญญาโทหรือปริญญาเอก การพิจารณาให้ทุนและจำนวนเงินขึ้นอยู่กับเงื่อนไขและการพิจารณาของคณะกรรมการวิจัยการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ

๓. คุณสมบัติของผู้สมัครรับทุน

- (๑) ต้องมีสัญชาติไทย
- (๒) ต้องเป็นผู้ที่กำลังศึกษาและวิจัยอยู่ในมหาวิทยาลัยหรือสถาบันการศึกษาของประเทศไทย เพื่อรับปริญญาโท หรือเอก
- (๓) ต้องไม่เป็นผู้ที่ได้รับทุนอื่นอยู่แล้ว

๔. เงื่อนไขทั่วไป

- (๑) เรื่องที่จะทำการวิจัยนั้นต้องได้รับอนุมัติจากมหาวิทยาลัยหรือสถาบันการศึกษาแล้ว และมีอาจารย์ในมหาวิทยาลัยหรือสถาบันการศึกษาเป็นผู้ควบคุมหรือที่ปรึกษาในการทำการวิจัย
- (๒) การรับสมัครและการให้ทุนกระทำโดยถือว่า ผู้รับทุนยินยอมที่จะปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ

๕. การยื่นใบสมัคร

ผู้สมัครจะต้องนำเอกสารต่อไปนี้ยื่นต่อกองวิจัยการศึกษา

- (๑) ใบสมัครพร้อมด้วยรูปถ่าย ขนาด $2 \times 2 \frac{1}{2}$ นิ้ว ๑ รูป
- (๒) ผลการศึกษาในระดับมัธยมศึกษา (Transcript of record)
- (๓) โครงการวิจัยและค่าใช้จ่ายซึ่งมีผู้ควบคุมการวิจัยลงนามรับรอง
(โครงการวิจัยให้ไปตามแบบหมายเลข ๑ ท้ายระเบียบนี้)
- (๔) หนังสือรับรองเป็นทางการของสถานศึกษาในการให้ทำการวิจัย
พร้อมทั้งระบุชื่อเรื่องที่จะทำการวิจัย และชื่อผู้ควบคุมการวิจัยตามแบบของ
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ

๖. การส่งรายงานผลการวิจัย

ผู้ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัย จะต้องส่งรายงานผลการวิจัยดังนี้. -

- (๑) รายงานความก้าวหน้าของการวิจัย (Progress Report) ทุกๆ
๖ เดือน โดยนับตั้งแต่เดือนตุลาคมของปีที่ได้รับทุนจนกว่าจะส่งรายงาน
ฉบับสมบูรณ์ ตามแบบหมายเลข ๓ ท้ายระเบียบนี้
- (๒) รายงานฉบับสมบูรณ์โดยผู้ได้รับทุนจะต้องส่งรายงานฉบับสมบูรณ์แก่สำนักงาน
คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติทันทีที่ไต่ทำวิทยานิพนธ์เสร็จ โดยส่ง
วิทยานิพนธ์ (Thesis) จำนวน ๔ เล่ม และพร้อมทั้งสรุปย่อเป็นภาษา
ไทย และอังกฤษ จำนวน ๒๕ ชุด

๗. การขอต่อทุน

โดยปกติทุนการวิจัยสำหรับนิสิตนักศึกษาชั้นมัธยมศึกษามีกำหนดเวลา ๑ ปีการศึกษา แต่ถ้ามี
ความจำเป็นเนื่องจากการวิจัยยังไม่เสร็จ ผู้ประสงค์จะขอต่อทุนให้ยื่นใบสมัครขอต่อทุนตามแบบ
หมายเลข ๒ ท้ายระเบียบนี้ ที่กองวิจัยการศึกษา ภายในกำหนดวันรับสมัคร พร้อมทั้งรายงาน

ผลงานที่ได้กระทำแล้วโดยละเอียด และเสนอโครงการที่จะกระทำในปีต่อไป รวมทั้งค่าใช้จ่าย
รายงานที่ต้องเสนอผ่านผู้ควบคุมการวิจัยซึ่งจะบันทึกความเห็นและการประเมินค่าของผลการวิจัยที่
ได้กระทำในปีที่แล้วว่ามีโอกาสสำเร็จได้เพียงใด พร้อมทั้งระบุเหตุผลในการสนับสนุนให้ออกทุน
เป็นจำนวน ๒ ชุด

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑ มิถุนายน ๒๕๑๓

(ลงชื่อ) กำแพง พลาญกุล

(ศาสตราจารย์ ดร. กำแพง พลาญกุล)

เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ

โครงการวิจัย

๑. ชื่อเรื่อง งานบริหารการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ในภาคใต้

The Educational Administrative Tasks of the Elementary Schools of Department of General Education, Ministry of Education, in the Southern Region.

๒. ผู้วิจัย นายเฉลิม แชนชอย

Mr. Chalerm Shamsboy

คณะศึกษาศาสตร์

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

อาชีพ รับราชการ

ที่ทำงาน ส่วนการศึกษา ฯ ศาลากลางจังหวัด

กาญจนบุรี

โทรศัพท์ -

รายได้ต่อเดือน ๑,๗๕๐ บาท

๓. ผู้ควบคุมการวิจัย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วิจิตร สิ้นสิริ, ดร. วิจิตร ชีร์กุล

๔. สาขาวิชาที่เสนอขอทุน

การบริหารและวางแผนการศึกษา

๕. วัตถุประสงค์

๕.๑ เพื่อศึกษาโครงสร้างของระบบบริหารในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ในภาคใต้

๕.๒ เพื่อศึกษางานบริหารการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา โดยเฉพาะในด้านความสัมพันธ์กับชุมชน งานวิชาการ งานบุคลากร งานกิจกรรมนักเรียน งานธุรการ การเงิน การบริการและอื่น ๆ ในประเทศเดียวกัน

๕.๓ เพื่อทราบปัญหาเกี่ยวกับโครงสร้างของระบบบริหารภายในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา และงานบริหารการศึกษาทั้ง ๕ ประเภทในโรงเรียนดังกล่าว

๖. ประโยชน์ที่จะได้รับจากการวิจัย

ผลของการวิจัยเรื่องนี้จะทำให้ผู้บริหารการศึกษามีความรู้ และความเข้าใจเกี่ยวกับระบบบริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ซึ่งอาจจะเป็นประโยชน์ในการปรับปรุงการบริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา

๗. ขอบเขตของการวิจัย

๗.๑ การวิจัยเรื่องนี้เกี่ยวข้องกับเฉพาะงานบริหารการศึกษา ระดับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ในภาคใต้

๗.๒ คำว่างานบริหารการศึกษา หมายถึงงานหลัก ๕ ประเภทเท่านั้น คืองานเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน งานวิชาการ งานบุคลากร งานกิจกรรมนักเรียน งานธุรการ การเงิน การบริการ และอื่น ๆ ในประเภเดียวกัน

๘. วิธีดำเนินการวิจัย

๘.๑ กลุ่มประชากร ประกอบด้วยโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในภาคใต้

๘.๒ กลุ่มตัวอย่าง การวิจัยเรื่องนี้จัดจังหวัดเป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยเลือกมาประมาณร้อยละ ๕๐ ของจังหวัด ในภาคใต้ วิธีเลือกจังหวัดใช้วิธีสุ่มตัวอย่าง (Simple Random Sampling) ได้จังหวัดตัวอย่างแล้วใช้วิธีสุ่มตัวอย่างเลือกโรงเรียนมาใช้ในการวิจัยประมาณร้อยละ ๕๐ ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในจังหวัดที่เลือกเป็นตัวอย่าง

๘.๓ เครื่องมือการวิจัยและการรวบรวมข้อมูล การวิจัยเรื่องนี้ใช้วิธีการศึกษาภาคสนาม (Field Study) โดยใช้เครื่องมือและเทคนิคในการสังเกต สัมภาษณ์ และแบบสอบถามในการรวบรวมข้อมูล

๘.๔ การวิเคราะห์ข้อมูลและวิธีสถิติ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ตารางวิเคราะห์ร้อยละ

๙. สถานที่ทำการวิจัย

การเก็บข้อมูล เก็บที่โรงเรียนในจังหวัดซึ่งได้มาโดยการสุ่มตัวอย่างดังกล่าวแล้วในข้อ ๘.๒ ส่วนการวิเคราะห์ข้อมูลจะทำที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ภายใต้การควบคุมของคณะกรรมการควบคุมการวิจัย

๑๐. กำหนดเวลา

การวิจัยจะเริ่มดำเนินการตั้งแต่วันที่ ๑ กันยายน ๒๕๖๔ และคาดว่าจะแล้วเสร็จภายในวันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕

๑๑. ค่าใช้จ่าย

๑๑.๑ ค่าเดินทาง ค่าที่พัก และค่าเบี้ยเลี้ยงเดินทาง ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	
เป็นเวลาประมาณ ๔ สัปดาห์ เงินประมาณ	๓,๐๐๐ บาท
๑๑.๒ ค่าประมวลผลและจัดทำรายงานการวิจัยประมาณ	๒,๐๐๐ บาท
รวมค่าใช้จ่ายประมาณ	๕,๐๐๐ บาท

๑๒. ความเห็นของผู้ควบคุมการวิจัย

ผู้สมัคร เป็นผู้มีความรับผิดชอบ มีความสามารถในการค้นคว้าวิจัยเป็นอย่างดี เชื่อว่าจะทำการวิจัยดังกล่าวได้สำเร็จลุล่วงด้วยดี หันกำหนดเวลา จึงสมควรที่จะได้รับทุนวิจัยครั้งนี้ ขอรับรอง และยืนยันมา ณ ที่นี้ด้วย

(ลงนาม) วิจิตร สิ้นศิริ

ตำแหน่ง ผู้ช่วยศาสตราจารย์

สถานศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

๑๓. รายนามคณะกรรมการวิทยานิพนธ์

ดร. วิจิตร	สิ้นศิริ	ประธาน
ดร. วิจิตร	สิ้นศิริ	ผู้ควบคุมการวิจัย
ดร. วิจิตร	ธีระกุล	กรรมการ

บัญชีกำหนดอัตราค่าจ้างครูชั้นประถมศึกษาตอนต้น

จำนวน ห้องเรียน	ฝ่ายบริหาร		ฝ่ายปฏิบัติการ			ฝ่ายบริการ			รวม
	ครูใหญ่	ผู้ช่วย ครูใหญ่	ประจำ ชั้น	พลา นามย	ศิลป	ธุรการ	บรรณาร ักษ์	พยาบาล	
๑๑	๑		๑๑						๑๑
๑๒	๑		๑๒						๑๒
๑๓	๑		๑๓						๑๓
๑๔	๑		๑๔						๑๔
๑๕	๑		๑๕						๑๕
๑๖	๑		๑๖						๑๖
๑๗	๑		๑๗						๑๗
๑๘	๑		๑๘						๑๘
๑๙	๑		๑๙						๑๙
๒๐	๑		๒๐						๒๐
๒๑	๑		๒๑						๒๑
๒๒	๑		๒๒						๒๒
๒๓	๑		๒๓						๒๓
๒๔	๑		๒๔						๒๔
๒๕	๑		๒๕						๒๕
๒๖	๑		๒๖						๒๖
๒๗	๑		๒๗						๒๗
๒๘	๑		๒๘						๒๘
๒๙	๑		๒๙						๒๙
๓๐	๑		๓๐						๓๐
๓๑	๑		๓๑						๓๑
๓๒	๑		๓๒						๓๒
๓๓	๑		๓๓						๓๓
๓๔	๑		๓๔						๓๔
๓๕	๑		๓๕						๓๕
๓๖	๑		๓๖						๓๖
๓๗	๑		๓๗						๓๗
๓๘	๑		๓๘						๓๘
๓๙	๑		๓๙						๓๙
๔๐	๑		๔๐						๔๐
๔๑	๑		๔๑						๔๑
๔๒	๑		๔๒						๔๒

บัญชีกำหนดอัตรากำล้างครูชั้นประถมศึกษาตอนปลาย

จำนวน ห้องเรียน	ฝ่ายบริหาร		ฝ่ายปฏิบัติการ				ฝ่ายบริการ					รวม
	ครูใหญ่	ผู้ช่วย, ครูใหญ่	ประจำ ชั้น	หัตถ์ที่ก- ษา	พลา นามย	ศิลป	ธุรการ	บรรณา รักษ์	การ เงิน	โภชนา การ	พยาบาล	
๑	๑		๑	๑								๓
๒	๑		๒	๒								๔
๓	๑		๓	๓								๖
๔	๑		๔	๔								๖
๕	๑		๕	๕								๖
๖	๑		๖	๖								๖
๗	๑		๗	๗								๖
๘	๑		๘	๘								๖
๙	๑		๙	๙								๖
๑๐	๑		๑๐	๑๐								๖
๑๑	๑		๑๑	๑๑								๖
๑๒	๑	๑	๑๒	๑๒				๑				๗
๑๓	๑	๑	๑๓	๑๓				๑				๗
๑๔	๑	๑	๑๔	๑๔				๑				๗
๑๕	๑	๑	๑๕	๑๕				๑				๗
๑๖	๑	๑	๑๖	๑๖			๑	๑	๑			๗
๑๗	๑	๑	๑๗	๑๗			๑	๑	๑			๗
๑๘	๑	๑	๑๘	๑๘			๑	๑	๑			๗
๑๙	๑	๑	๑๙	๑๙			๑	๑	๑			๗
๒๐	๑	๑	๒๐	๒๐			๑	๑	๑			๗
๒๑	๑	๑	๒๑	๒๑			๑	๑	๑			๗
๒๒	๑	๑	๒๒	๒๒			๑	๑	๑			๗
๒๓	๑	๑	๒๓	๒๓			๑	๑	๑			๗
๒๔	๑	๑	๒๔	๒๔			๑	๑	๑			๗
๒๕	๑	๑	๒๕	๒๕			๑	๑	๑	๑		๘
๒๖	๑	๑	๒๖	๒๖			๑	๑	๑	๑		๘
๒๗	๑	๑	๒๗	๒๗			๑	๑	๑	๑		๘
๒๘	๑	๑	๒๘	๒๘			๑	๑	๑	๑		๘
๒๙	๑	๑	๒๙	๒๙			๑	๑	๑	๑		๘
๓๐	๑	๑	๓๐	๓๐			๑	๑	๑	๑	๑	๙

จำนวน ห้องเรียน	ฝ่ายบริหาร		ฝ่ายปฏิบัติการ				ฝ่ายบริการ					รวม
	ครูใหญ่	ผู้ช่วย ครูใหญ่	ประจำ ชั้น	หลักสูตร วิชา	พลา นามัย	ศิลป	ธุรการ	บรรณ รักษ์	การเงิน	โภชนา การ	พยาบาล	
๓๑	๑	๓	๓๑	๔	๔	๔	๑	๑	๑	๑	๑	๕๖
๓๒	๑	๓	๓๒	๔	๔	๔	๑	๑	๑	๑	๑	๕๗
๓๓	๑	๓	๓๓	๔	๔	๔	๑	๑	๑	๑	๑	๕๘
๓๔	๑	๓	๓๔	๔	๔	๔	๑	๑	๑	๑	๑	๕๙
๓๕	๑	๓	๓๕	๔	๔	๔	๑	๑	๑	๑	๑	๖๐
๓๖	๑	๓	๓๖	๔	๔	๔	๑	๑	๑	๑	๑	๖๑
๓๗	๑	๓	๓๗	๑๐	๔	๔	๑	๑	๑	๑	๑	๖๒
๓๘	๑	๓	๓๘	๑๐	๔	๔	๑	๑	๑	๑	๑	๖๓
๓๙	๑	๓	๓๙	๑๐	๔	๔	๑	๑	๑	๑	๑	๖๔
๔๐	๑	๓	๔๐	๑๑	๔	๔	๑	๑	๑	๑	๑	๖๕
๔๑	๑	๓	๔๑	๑๑	๔	๔	๑	๑	๑	๑	๑	๖๖
๔๒	๑	๓	๔๒	๑๑	๔	๔	๑	๑	๑	๑	๑	๖๗
๔๓	๑	๓	๔๓	๑๑	๖	๔	๑	๑	๑	๑	๑	๖๘
๔๔	๑	๓	๔๔	๑๑	๖	๔	๑	๑	๑	๑	๑	๖๙
๔๕	๑	๓	๔๕	๑๒	๖	๔	๑	๑	๑	๑	๑	๗๐
๔๖	๑	๓	๔๖	๑๒	๖	๔	๑	๑	๑	๑	๑	๗๑
๔๗	๑	๓	๔๗	๑๒	๖	๖	๑	๑	๑	๑	๑	๗๒
๔๘	๑	๓	๔๘	๑๒	๖	๖	๑	๑	๑	๑	๑	๗๓
๔๙	๑	๓	๔๙	๑๓	๖	๖	๑	๑	๑	๑	๑	๗๔
๕๐	๑	๓	๕๐	๑๓	๖	๖	๑	๑	๑	๑	๑	๗๕
๕๑	๑	๓	๕๑	๑๓	๖	๖	๑	๑	๑	๑	๑	๗๖
๕๒	๑	๓	๕๒	๑๓	๖	๖	๑	๑	๑	๑	๑	๗๗
๕๓	๑	๓	๕๓	๑๔	๖	๖	๑	๑	๑	๑	๑	๗๘
๕๔	๑	๓	๕๔	๑๔	๖	๖	๑	๑	๑	๑	๑	๗๙
๕๕	๑	๓	๕๕	๑๔	๖	๖	๑	๑	๑	๑	๑	๘๐
๕๖	๑	๓	๕๖	๑๔	๖	๖	๑	๑	๑	๑	๑	๘๑
๕๗	๑	๓	๕๗	๑๕	๖	๖	๑	๑	๑	๑	๑	๘๒
๕๘	๑	๓	๕๘	๑๕	๖	๖	๑	๑	๑	๑	๑	๘๓
๕๙	๑	๓	๕๙	๑๕	๖	๖	๑	๑	๑	๑	๑	๘๔
๖๐	๑	๓	๖๐	๑๕	๖	๖	๑	๑	๑	๑	๑	๘๕

ที่ สร. ทบ. ๑๐๐๑ (๓) / ๔๒๖๔

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

๒๒ ธันวาคม ๒๕๑๔

เรื่อง ขอความช่วยเหลือในการทำปฏิญานพันธของนิสิต

เรียน อธิการบดีมหาวิทยาลัย

สิ่งที่ส่งมาด้วย รายชื่อโรงเรียนที่จะทำการเก็บรวบรวมข้อมูล จำนวน ๑ ฉบับ

ข้าพเจ้าขอรับรองว่า นายเฉลิม แชนซ้อย เป็นนิสิตปริญญาโท สาขากาบริหาร
และวางแผนการศึกษา ปีที่ ๒ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

นิสิตผู้นี้ต้องการมาติดต่อเพื่อขอความช่วยเหลือในการศึกษาค้นคว้าเรื่อง "งานบริหาร
การศึกษาโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ในภาคใต้"

ทั้งนี้อยู่ในความควบคุมดูแลของผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วิจิตร สิ้นศิริ เป็นประธาน
ดร. วิจิตร ชีระกุล เป็นกรรมการ สิ่งที่นิสิตขอความช่วยเหลือคือ ขอให้แจ้งไปยังสำนักงาน
ศึกษาธิการจังหวัด สำนักงานศึกษาธิการอำเภอ และโรงเรียน ซึ่งนิสิตผู้นี้จะเดินทางไปทำการวิจัย
ตามที่ได้นำรายชื่อจังหวัด อำเภอ และโรงเรียน มาด้วยแล้ว เพื่อขอให้อำนวยความสะดวกในการ
เก็บรวบรวมข้อมูลของนิสิตผู้นี้ตามสมควร

มหาวิทยาลัยจะรู้สึกเป็นพระคุณอย่างสูงในความช่วยเหลืออนุเคราะห์ใด ๆ ที่ท่านจะ
โปรดให้แก่นิสิตผู้นี้

ขอแสดงความนับถืออย่างสูง

(ลงชื่อ) กานดา ณ อดาง

(ศาสตราจารย์กานดา ณ อดาง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๕๑๒๕๔๓ ต่อ ๒๖

ที่ ศธ. - / ๒๓๘๖๐

กระทรวงศึกษาธิการ

๒๕ ธันวาคม ๒๕๑๔

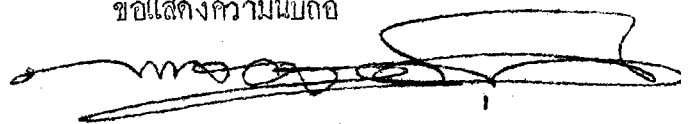
เรื่อง ขอความร่วมมือในการวิจัย

เรียน ศึกษาธิการจังหวัด

เนื่องจาก นายเฉลิม พุ่มข่อย นิสิตปริญญาโทชั้นปีที่ ๒ วิชาเอกการบริหารและวางแผนการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีความประสงค์จะมาเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อทำการวิจัยเรื่อง งานบริหารการศึกษาโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ในภาคใต้ และใคร่จะขอความอนุเคราะห์จากท่าน คือ ขออนุญาตให้แบบสอบถาม สังเกต และสัมภาษณ์บุคคลผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับงานบริหารการศึกษาโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาในจังหวัดนี้

จึงเรียนมาเพื่อทราบ และขอได้โปรดให้ความอนุเคราะห์ช่วยเหลือแก่ผู้ศึกษา
ตามสมควรด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นายบรรจง ชูสุภะราติ)

รองปลัดกระทรวง ปฏิบัติราชการแทน

ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

ที่ ศธ. - / ๒๓๔๖๑

กระทรวงศึกษาธิการ

๒๕

ธันวาคม

๒๕๑๔

เรื่อง ขอความร่วมมือในการวิจัย

เรียน ศึกษาธิการอำเภอ

เนื่องจาก นายเฉลิม แซ่มซอย นิสิตปริญญาโทชั้นปีที่ ๒ วิชาเอกการบริหาร
และวางแผนการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีความประสงค์จะมาเก็บรวบรวมข้อมูล
เพื่อทำการวิจัยเรื่อง งานบริหารการศึกษาโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา
กระทรวงศึกษาธิการ ในภาคใต้ และใคร่จะขอความอนุเคราะห์จากท่าน คือ ขออนุญาตใช้
แบบสอบถาม สังเกต และสัมภาษณ์บุคคลผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับงานบริหารการศึกษาโรงเรียน
ประถมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาในอำเภอนี้

จึงเรียนมาเพื่อทราบ และขอได้โปรดให้ความอนุเคราะห์ช่วยเหลือแก่นิสิตผู้นี้
ตามสมควรด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นายบรรจง ชูลุชชาก)

รองปลัดกระทรวง ปฏิบัติราชการแทน

ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

ที่ ศธ. - / ๒๓๘๒๒

กระทรวงศึกษาธิการ

๒๕

ธันวาคม

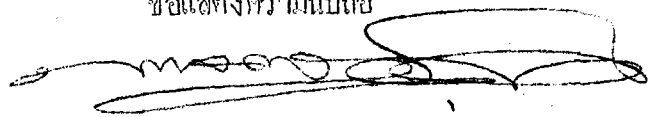
๒๕๑๔

เรื่อง ขอความร่วมมือในการวิจัย

เรียน ใหญ่โรงเรียน

เนื่องจาก นายเฉลิม แหม่มชอย นิสิตปริญญาโทชั้นปีที่ ๒ วิชาเอกบริหารและ
วางแผนการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีความประสงค์จะมารับรวบรวมข้อมูล
เพื่อทำการวิจัยเรื่อง งานบริหารการศึกษาโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา
กระทรวงศึกษาธิการ ในภาคใต้ และใคร่จะขอความอนุเคราะห์จากท่านคือ ขออนุญาตให้
แบบสอบถาม สังเกต และสัมภาษณ์บุคคลผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในโรงเรียนของท่าน
จึงเรียนมาเพื่อทราบ และขอได้โปรดให้ความอนุเคราะห์ช่วยเหลือแก่บัดนี้
ตามสมควรด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นายบรรจง ชูสกุลชาติ)

รองปลัดกระทรวง ปฏิบัติราชการแทน

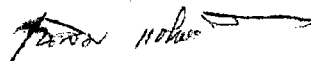
ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

กราบเรียน ท่านผู้ได้รับเลือกให้กรอกแบบสอบถามที่เคารพ

ด้วยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (สภาการศึกษาแห่งชาติ) โดยความร่วมมือของกระทรวงศึกษาธิการ มีความประสงค์จะทำการวิจัยงานบริหารการศึกษาโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา และไ้ข้หมายให้กระผมเป็นผู้มาดำเนินการวิจัยงานเรื่องนี้ ในภาคใต้ เพื่อจะนำผลการวิจัยนี้ไปใช้ในการปรับปรุงงานบริหารการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาให้ดียิ่งขึ้นต่อไปในโอกาส

การดำเนินการวิจัยครั้งนี้จะสำเร็จลงไปด้วยความเรียบร้อยไม่ได้เลย หากไม่ได้รับความร่วมมือจากท่าน ซึ่งเป็นผู้ที่ได้รับเลือกให้เป็นผู้กรอกแบบสอบถามครั้งนี้ ดังนั้นกระผมจึงใคร่ขอความกรุณาจากท่านได้โปรดอนุเคราะห์กรอกแบบสอบถามที่แนบมานี้ด้วย จักเป็นพระคุณอย่างยิ่ง อนึ่ง กระผมขอสัญญาว่าข้อมูลต่าง ๆ ที่ได้จากแบบสอบถามแต่ละฉบับ จะถูกเก็บไว้เป็นความลับ และเมื่อได้วิเคราะห์ข้อมูลทั้งหมดแล้วจะถูกทำลายทิ้งไปทันที

ขอแสดงความนับถืออย่างสูง

(นายเฉลิม แฉมชัย)

แบบสอบถามสำหรับผู้บริหารการศึกษา
เรื่อง "งานบริหารการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา"

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้มี ๒ ตอน คือ

ตอนที่ ๑ ข้อมูลส่วนตัว

ตอนที่ ๒ งานบริหารการศึกษาในโรงเรียน

ตอนที่ ๑ ข้อมูลส่วนตัว

โปรดเติมข้อความเกี่ยวกับท่าน ในช่องว่างต่อไปนี้ ตามความเป็นจริง

๑. เพศ ชาย..... หญิง อายุ.....ปี อายุราชการ.....ปี

๒. สถานภาพทางการสมรส โสด..... สมรส..... หย่าขาด

๓. ขณะนี้ดำรงตำแหน่ง
อยู่ในตำแหน่งนี้มาแล้ว ปี

๔. วุฒิสามัญ วุฒิต่างวิชาชีพ

๕. โรงเรียนนี้เปิดสอนตั้งแต่ระดับชั้น (ป. ๑ - ๔)..... (ป. ๑ - ๗).....
(ป. ๕ - ๗).....

จำนวนห้องเรียน ห้อง จำนวนนักเรียนทั้งโรงเรียน.....คน

ตอนที่ ๒ งานบริหารการศึกษาในโรงเรียน

ขอให้ท่านอ่านคำถามต่อไปนี้ แล้วเขียนเครื่องหมาย (✓) บนข้อความที่อยู่
ข้างล่างตามความเป็นจริง

ตัวอย่าง

(๑) โรงเรียนนี้ให้ความสะดวกแก่ผู้ไปติดต่อกับทางโรงเรียนมากน้อยเพียงใด

.....

.....

.....

.....

.....

มากที่สุด

มาก

น้อย

น้อยที่สุด

ไม่ได้รับความสะดวก

คำอธิบาย ถาพาน

- ได้รับความสะดวกเป็นกันเองทุกครั้งที่ได้ติดต่อ ให้เลือก มากที่สุด
 ได้รับความสะดวกในการติดต่อเกือบทุกครั้ง ให้เลือก มาก
 ได้รับความสะดวกในการติดต่อเป็นบางครั้ง ให้เลือก น้อย
 ไม่ค่อยได้รับความสะดวก ให้เลือก น้อยที่สุด
 ไม่ได้รับความสะดวกเลย ให้เลือก ไม่ได้รับความสะดวก
- แล้วเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงบนข้อความที่ต้องการ (ในพื้นเลือก มากที่สุด จึงเขียน
 เครื่องหมาย ✓ บนช่องนั้น)

๑. โรงเรียนในความดูแลของท่านเชิญผู้ปกครองหรือประชาชนในท้องถิ่นมาประชุมชี้แจงเกี่ยวกับ
 กิจกรรมของโรงเรียน เพื่อให้เกิดความเข้าใจต่อการปฏิบัติงานของโรงเรียนน้อยเพียงใด

.....
 บอยที่สุด บอย น้อย น้อยที่สุด ไม่เคย

๒. จำนวนผู้ปกครองหรือประชาชนในท้องถิ่นที่บริจาคเงินและวัสดุต่าง ๆ ให้แก่โรงเรียนมีมาก
 น้อยเพียงใด

.....
 มีมากที่สุด มีมาก มีน้อย มีน้อยที่สุด ไม่มีเลย

๓. ผู้ปกครองหรือประชาชนในท้องถิ่นให้ความร่วมมือกับทางโรงเรียนในด้านการอุทิศแรงงาน
 เพื่อพัฒนาโรงเรียนมากน้อยเพียงใด

.....
 มากที่สุด มาก น้อย น้อยที่สุด ไม่เคย

๔. ผู้ปกครองหรือประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาโดยแสดงข้อคิดเห็นและเสนอแนะใน
 กิจกรรมของโรงเรียนมากน้อยเพียงใด

.....
 มากที่สุด มาก น้อย น้อยที่สุด ไม่เคย

๕. โรงเรียนในของคุณและของท่านเคยเชิญผู้มีความชำนาญในอาชีพบางอย่างในท้องถิ่นมาเป็นวิทยากรสอนนักเรียนบ่อยเพียงใด

.....
 บ่อยที่สุด บ่อย น้อย น้อยที่สุด ไม่เคย

๖. โรงเรียนในของคุณและของท่านเคยใหญ่ปกครองและประชาชนใช้อาคารสถานที่ของโรงเรียนเพื่อประโยชน์บางอย่างของเขาตามความจำเป็นบ่อยเพียงใด

.....
 บ่อยที่สุด บ่อย น้อย น้อยที่สุด ไม่เคย

๗. โรงเรียนในของคุณและของท่านเคยมีส่วนร่วมในการจัดงานประเพณีต่าง ๆ ของท้องถิ่นบ่อยเพียงใด

.....
 บ่อยที่สุด บ่อย น้อย น้อยที่สุด ไม่เคย

๘. โรงเรียนในของคุณและของท่านมีส่วนร่วมกับทางราชการหน่วยอื่นในการรักษาสุขภาพและปรับปรุงอนามัยของประชาชน ในท้องถิ่นมากน้อยเพียงใด

.....
 มากที่สุด มาก น้อย น้อยที่สุด ไม่เคย

๙. โรงเรียนในของคุณและของท่านเคยเอาความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะของผู้ปกครอง และประชาชนมาเป็นแนวทางปรับปรุงโรงเรียนมากน้อยเพียงใด

.....
 มากที่สุด มาก น้อย น้อยที่สุด ไม่เคย

๑๐. กรรมการการศึกษาของโรงเรียนมีส่วนร่วมในการวางแผนดำเนินงานของโรงเรียนมากน้อยเพียงใด

.....
 มากที่สุด มาก น้อย น้อยที่สุด ไม่มีกรรมการการศึกษา

๑๑. ท่านมีความเข้าใจเรื่องของวัตถุประสงค์และเนื้อหาในหลักสูตรที่ทางราชการกำหนด
 มากน้อยเพียงใด

.....
 มากที่สุด มาก น้อย น้อยที่สุด ไม่เข้าใจเลย

๑๒. การศึกษาที่โรงเรียนจัดทำมีส่วนช่วยเพิ่มพูนรายได้และช่วยปรับปรุงสภาพสังคมของ
 ท้องถิ่นเพียงใด

.....
 มากที่สุด มาก น้อย น้อยที่สุด ไม่ช่วยเลย

๑๓. การศึกษาที่โรงเรียนจัดทำมีส่วนช่วยปลูกฝังวัฒนธรรมดี ๆ แก่นักเรียนมากน้อยเพียงใด

.....
 มากที่สุด มาก น้อย น้อยที่สุด ไม่ช่วยเลย

๑๔. นักเรียนในโรงเรียนซึ่งอยู่ในความดูแลของท่าน รู้จักเอาความรู้อะไรจากโรงเรียนไปช่วย
 ปรับปรุงการอาชีพของผู้นปกครองให้ชนใดมากน้อยเพียงใด

.....
 มากที่สุด มาก น้อย น้อยที่สุด ไม่ได้เลย

๑๕. โรงเรียนในความดูแลของท่านจัดให้มีการปรับปรุงหรือเปลี่ยนแปลงแนวการสอนบ่อยเพียงใด

.....
 บ่อยที่สุด บ่อย น้อย น้อยที่สุด ยังไม่เคยจัดทำ

๑๖. ครูใหญ่ช่วยเหลือหรือแนะนำครูในเรื่องการเรียนการสอนมากน้อยเพียงใด

.....
 มากที่สุด มาก น้อย น้อยที่สุด ไม่ได้ทำเลย

๑๗. ครูใหญ่ออกเดินไปตรวจชั้นเรียนขณะที่ครูกำลังสอนบ่อยเพียงใด

.....
 ทุกวัน บ่อย น้อย น้อยที่สุด ไม่เคยออกเดินตรวจ

๑๘. ครูใหญ่คุณครูหรือคอยักเตือนให้ครูสอนตามแนวทางที่หลักสูตรกำหนดบ่อยเพียงใด

.....
 บ่อยที่สุด บ่อย น้อย น้อยที่สุด ไม่ไ้ทำเลย

๑๙. ครูใหญ่เคยขอร้องหรือชักชวนให้ครูอ่านหนังสือพิมพ์นโยบายต่อการสอนบ่อยเพียงใด

.....
 บ่อยที่สุด บ่อย น้อย น้อยที่สุด ไม่เคยเลย

๒๐. ครูในโรงเรียนซึ่งอยู่ในความดูแลของท่านได้รับการอบรมทางด้านวิชาการบ่อยเพียงใด

.....
 บ่อยที่สุด บ่อย น้อย น้อยที่สุด ไม่เคยเลย

๒๑. โรงเรียนซึ่งอยู่ในความดูแลของท่านประสบปัญหาครูต้องสอนไม่ตรงตามความถนัด จำนวน
 มากน้อยเพียงใด

.....
 มากที่สุด มาก น้อย น้อยที่สุด ไม่มีปัญหาเลย

๒๒. ครูหัวหน้าหมวดวิชาในโรงเรียนซึ่งอยู่ในความดูแลของท่านเคยช่วยเหลือครูใหญ่และครูน้อย
 ในด้านวิชาการใดมากน้อยเพียงใด

.....
 มากที่สุด มาก น้อย น้อยที่สุด ไม่มีครูหัวหน้าหมวดวิชา

๒๓. ครูมีเสรีภาพในการจัดทำข้อสอบเพื่อวัดผลการศึกษานักเรียนมากน้อยเพียงใด

.....
 มากที่สุด มาก น้อย น้อยที่สุด ไม่มีเสรีภาพในเรื่องนี้

๒๔. ศึกษาพิเศษเคยมาช่วยเหลือครูในด้านการสอนบ่อยเพียงใด

.....
 บ่อยที่สุด บ่อย น้อย น้อยที่สุด ไม่มีเลย

๒๕. ศึกษาธิการจังหวัด ศึกษาธิการอำเภอ หัวหน้าส่วนการศึกษาหรือหัวหน้าหมวดการศึกษา
 ช่วยโรงเรียนปรับปรุงงานวิชาการบ้างหรือไม่

.....
 บ่อยที่สุด บ่อย น้อย น้อยที่สุด ไม่เคยมาช่วยเรื่องนี้

๒๖. ท่านมีบทบาทในการวางนโยบายเกี่ยวกับการคัดเลือกบรรจุแต่งตั้งโยกย้ายให้ครูให้โทษบุคลากรของโรงเรียนมากน้อยเพียงใด

.....
มากที่สุด มาก น้อย น้อยที่สุด ไม่มีเลย

๒๗. โรงเรียนในความดูแลของท่านได้รับการบรรจุครูที่สมควรกับความต้องการของโรงเรียนเพียงใด

.....
ตรงที่สุด ตรง ตรงน้อย ตรงน้อยที่สุด ไม่ตรงเลย

๒๘. ท่านมีบทบาทในการวางระเบียบข้อบังคับเกี่ยวกับการคัดเลือกบรรจุแต่งตั้งโยกย้ายให้ครูให้โทษบุคลากรของโรงเรียนมากน้อยเพียงใด

.....
มากที่สุด มาก น้อย น้อยที่สุด ไม่มีเลย

๒๙. ท่านมีส่วนร่วมพิจารณาในการคัดเลือกและบรรจุครูเพียงใด

.....
มากที่สุด มาก น้อย น้อยที่สุด ไม่มีส่วนร่วมเลย

๓๐. โรงเรียนในความดูแลของท่านเคยจัดสวัสดิการให้ครูในโรงเรียนเพียงใด

.....
มากที่สุด มาก น้อย น้อยที่สุด ไม่เคยมีสวัสดิการเลย

๓๑. ครูให้ความร่วมมือในการปฏิบัติงานต่าง ๆ ของโรงเรียนเพียงใด

.....
มากที่สุด มาก น้อย น้อยที่สุด ไม่ร่วมมือ

๓๒. ครูใหญ่ประเมินผลการปฏิบัติงานของครูเพื่อพิจารณาความชอบอย่างมีหลักเกณฑ์และยุติธรรมเพียงใด

.....
ดีที่สุด ดี ไม่ค่อยดี ขาดหลักเกณฑ์ ไม่แน่ใจ

๓๓. การจัดอัตรากำลังครูในโรงเรียนในความดูแลของท่านมีความเหมาะสมเพียงใด

.....
มากที่สุด เหมาะสม ไม่เหมาะสม ไม่เหมาะสมที่สุด ไม่แน่ใจ

๓๔. มาตรฐานนโยบายของโรงเรียนเกี่ยวกับการปฏิบัติงานต่าง ๆ ของโรงเรียนเพียงใด

.....
มากที่สุด มาก น้อย น้อยที่สุด ไม่ทราบเลย

๓๕. ครูใหญ่เคยให้ความช่วยเหลือและให้คำแนะนำแก่ครูในการปฏิบัติงานต่าง ๆ ของโรงเรียนเพียงใด

.....
น้อยที่สุด น้อย น้อย น้อยที่สุด ไม่เคยเลย

๓๖. ครูใหญ่เคยช่วยแก้ไขปรับปรุงข้อบกพร่องในการทำงานของครูเพียงใด

.....
น้อยที่สุด น้อย น้อย น้อยที่สุด ไม่เคยเลย

๓๗. ท่านมีส่วนร่วมในการให้ข้อเสนอแนะแก่ผู้มีอำนาจในการเลื่อนเงินเดือนครูเพียงใด

.....
มากที่สุด มาก น้อย น้อยที่สุด ไม่เคยเลย

๓๘. โรงเรียนเคยวางแผนการปฏิบัติงานต่าง ๆ เพียงใด

.....
น้อยที่สุด น้อย น้อย น้อยที่สุด ไม่เคยวางแผนเลย

๓๙. ครูมีโอกาสแสดงความคิดเห็นแนะนำครูใหญ่เกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนเพียงใด

.....
มากที่สุด มาก น้อย น้อยที่สุด ไม่มีโอกาสเลย

๔๐. ท่านเคยโต้แย้งคำสั่งหรือการบริหารงานของผู้นบังคับบัญชาชั้นสูงของท่านบ้างหรือไม่

.....
น้อยที่สุด น้อย น้อย น้อยที่สุด ไม่เคยเลย

๔๑. ในการสำรวจเด็กเข้าเรียน มีเด็กที่อายุในเกณฑ์บังคับศึกษารวมน้อยเพียงใด

.....
มากที่สุด มาก น้อย น้อยที่สุด ไม่มีเด็กศึกษารวมน

๔๒. ท่านต้องแก้ไขปัญหาคือในเกณฑ์บังคับเข้าเรียนแต่ขาดเรียนเนื่องจากสาเหตุต่างๆน้อยเพียงใด

.....
น้อยที่สุด น้อย น้อย น้อยที่สุด ไม่เคยทำเลย

๔๓. โรงเรียนเคยจัดทำการวิเคราะห์หรือวิจัยเกี่ยวกับเด็กเป็นรายบุคคลบางหรือไม่

.....
มากที่สุด มาก น้อย น้อยที่สุด ไม่เคยทำเลย

๔๔. โรงเรียนเคร่งครัดต่อระเบียบในการปกครองเพียงใด

.....
มากที่สุด มาก น้อย น้อยที่สุด ไม่แน่ใจ

๔๕. ครูช่วยเหลือนักเรียนจัดกิจกรรมต่าง ๆ ของนักเรียนมากนักน้อยเพียงใด

.....
มากที่สุด มาก น้อย น้อยที่สุด ไม่ให้ความช่วยเหลือเลย

๔๖. โรงเรียนฝึกให้นักเรียนทำงานร่วมกับเป็นหมู่คณะมากนักน้อยเพียงใด

.....
มากที่สุด มาก น้อย น้อยที่สุด ไม่มีการฝึกแบบนี้

๔๗. ผู้ปกครองเอาใจใส่ความประพฤติและปัญหาของนักเรียนมากนักน้อยเพียงไร

.....
มากที่สุด มาก น้อย น้อยที่สุด ไม่แน่ใจ

๔๘. ลูกเสือและอนุชาชาติในโรงเรียนในความดูแลของท่านบำเพ็ญประโยชน์ต่อชุมชนมากนักน้อยเพียงใด

.....
มากที่สุด มาก น้อย น้อยที่สุด ไม่มี

๔๙. โรงเรียนในความดูแลของท่านจัดให้มีชุมนุมกิจกรรมเสริมหลักสูตรมากน้อยเพียงใด

.....
มากที่สุด มาก น้อย น้อยที่สุด ไม่มีชุมนุมกิจกรรม

๕๐. ครูช่วยกันสอดส่องและเอาใจใส่ความประพฤติของนักเรียนทั้งในและนอกโรงเรียนมากน้อยเพียงใด

.....
มากที่สุด มาก น้อย น้อยที่สุด ไม่เอาใจใส่

๕๑. กฎหมายและระเบียบเกี่ยวกับงานธุรการที่โรงเรียนถือปฏิบัติอยู่เป็นอุปสรรคในการดำเนินงานของโรงเรียนเพียงใด

.....
มากที่สุด มาก น้อย น้อยที่สุด ไม่แน่ใจ

๕๒. โรงเรียนยึดถือระเบียบและข้อบังคับในการปฏิบัติงานงานธุรการเพียงใด

.....
มากที่สุด มาก น้อย น้อยที่สุด ไม่ยึดถือเลย

๕๓. ระเบียบเกี่ยวกับการแค้นเคืองปีเกิดของโรงเรียนที่โรงเรียนใช้อยู่ในปัจจุบันทำให้เกิดปัญหาในการปฏิบัติมากน้อยเพียงใด

.....
มากที่สุด มาก น้อย น้อยที่สุด ไม่มีปัญหา

๕๔. โรงเรียนได้รับการจัดสรรเงินงบประมาณหมวดค่าใช้สอยสำหรับโรงเรียนตามความจำเป็นมากน้อยเพียงใด

.....
มากที่สุด มาก น้อย น้อยที่สุด ไม่เคยได้รับ

๕๕. โรงเรียนปฏิบัติตามระเบียบการเงินและการพัสดุเคร่งครัดเพียงใด

.....
มากที่สุด มาก น้อย น้อยที่สุด ไม่ได้ปฏิบัติ

๕๖. ครูใหญ่มีบทบาทรับผิดชอบเกี่ยวกับการก่อสร้างภายในโรงเรียนเพียงใด

.....
มากที่สุด มาก น้อย น้อยที่สุด ไม่มี

๕๗. โรงเรียนใดได้รับความสะดวกในการติดต่อรับ-ส่ง เอกสารและหนังสือราชการกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพียงใด

.....
มากที่สุด มาก น้อย น้อยที่สุด ไม่ได้รับความสะดวกเลย

๕๘. โรงเรียนจัดทำทะเบียนและสถิติเป็นปัจจุบันเพียงใด

.....
มากที่สุด มาก น้อย น้อยที่สุด ไม่เป็นปัจจุบัน

๕๙. โรงเรียนมีธุรการเพียงพอหรือไม่เพียงใด

.....
มากที่สุด มาก น้อย น้อยเกินไป ไม่มีธุรการ

๖๐. โรงเรียนมีวิธีการจัดเก็บและรักษาเอกสารของทางราชการดีเพียงใด

.....
ดีมาก ดี ไม่ดี ไม่ดีเลย ไม่แน่ใจ

ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

๑. เกี่ยวกับงานที่โรงเรียนติดต่อกับผู้ปกครองและประชาชนทั่วไป

.....

.....

๒. เกี่ยวกับงานที่โรงเรียนปฏิบัติเรื่องการเรียนการสอน

.....

.....

.....

๓. เกี่ยวกับงานที่โรงเรียนปฏิบัติเรื่องบริหารงานบุคคล (เช่นสวัสดิการครู)

การพิจารณาความดีความชอบ)

.....
.....
.....

๔. เกี่ยวกับงานที่โรงเรียนปฏิบัติเรื่องกิจการนักเรียน

.....
.....
.....

๕. เกี่ยวกับงานที่โรงเรียนปฏิบัติด้านงานธุรการ

.....
.....
.....

แบบสอบถามสำหรับนักวิชาการ
เรื่อง "งานบริหารการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา"

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้มี ๒ ตอน คือ

ตอนที่ ๑ ข้อมูลส่วนตัว

ตอนที่ ๒ งานบริหารการศึกษาในโรงเรียน

ตอนที่ ๑ ข้อมูลส่วนตัว

โปรดเติมข้อความเกี่ยวกับท่าน ในช่องว่างต่อไปนี้ ตามความเป็นจริง

๑. เพศ ชาย..... หญิง..... อายุ.....ปี อายุราชการ.....ปี

๒. สถานภาพทางการสมรส โสด.....สมรส.....หย่าขาด.....

๓. ขอแนะนำตำแหน่ง.....
อยู่ในตำแหน่งนี้มาแล้ว.....ปี

๔. วุฒิสามัญ.....วุฒิทางวิชาชีพ.....

๕. โรงเรียนที่เปิดสอนตั้งแต่ระดับชั้น (ป. ๑ - ๔) (ป.๑ - ๗)

(ป.๕ - ๗) จำนวนห้องเรียน..... จำนวนนักเรียนทั้ง
โรงเรียน..... คน จำนวนครูทั้งหมดที่ประจำทำการสอน.....คน

ตอนที่ ๒ งานบริหารการศึกษาในโรงเรียน

ขอให้ท่านอ่านคำถามต่อไปนี้แล้วเขียนเครื่องหมาย (/) บนข้อความที่อยู่ข้างล่าง
ตามความเป็นจริง

ตัวอย่าง

(๑) โรงเรียนให้ความสำคัญแก่ผู้ไปติดต่อที่ทางโรงเรียนมากน้อยเพียงใด

.....
มากที่สุด มาก น้อย น้อยที่สุด ไม่ได้รับความสะดวก

คำอธิบาย ถ้าหาก

ได้รับความสะดวกเป็นกันเองทุกครั้งที่ไม่ติดต่อ	ให้เลือก	มากที่สุด
ได้รับความสะดวกในการติดต่อเกือบทุกครั้ง	ให้เลือก	มาก
ได้รับความสะดวกในการติดต่อเป็นบางครั้ง	ให้เลือก	น้อย
ไม่ค่อยได้รับความสะดวก	ให้เลือก	น้อยที่สุด
ไม่ได้รับความสะดวกเลย	ให้เลือก	ไม่ได้รับความสะดวก

แล้วเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงบนข้อความที่ต้องการ (ในที่นี้เลือกมากที่สุด จึงเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงบนข้อหนึ่ง)

๑. ในโรงเรียนที่ท่านสอนหรือเกี่ยวข้องกับ ครูมีโอกาสนพบกับบุคลากรของนักเรียนเพื่อให้คำแนะนำเกี่ยวกับนักเรียนน้อยเพียงใด

.....				
น้อยที่สุด	น้อย	น้อย	น้อยที่สุด	ไม่เคย

๒. ในโรงเรียนที่ท่านสอนหรือเกี่ยวข้องกับ บุคลากรหรือประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา โดยแสดงข้อคิดเห็นและเสนอแนะในกิจการของโรงเรียนเพียงใด

.....				
มากที่สุด	มาก	น้อย	น้อยที่สุด	ไม่เคย

๓. โรงเรียนที่ท่านสอนหรือเกี่ยวข้องกับ จัดให้มีการฝึกอบรมเกี่ยวกับ การประกอบอาชีพแก่บุคลากรหรือประชาชนทั่วไปมากน้อยเพียงใด

.....				
มากที่สุด	มาก	น้อย	น้อยที่สุด	ไม่เคยทำ

๔. โรงเรียนที่ท่านสอนหรือเกี่ยวข้องกับ ใ้ครูมีความชำนาญในอาชีพบางอย่างในท้องถิ่นมาเป็นวิทย การสอนนักเรียนน้อยเพียงใด

.....				
น้อยที่สุด	น้อย	น้อย	น้อยที่สุด	ไม่เคย

๕. โรงเรียนที่ท่านสอนหรือเกี่ยวข้องให้ประชาชนใช้อาคารสถานที่เพื่อประโยชน์บางอย่างของเขาตามความจำเป็นน้อยเพียงใด

.....
 น้อยที่สุด น้อย น้อยที่สุด ไม่เคย

๖. โรงเรียนที่ท่านสอนหรือเกี่ยวข้องจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการอ่านการเขียนของประชาชนในท้องถิ่นมากนักน้อยเพียงใด

.....
 มากที่สุด มาก น้อย น้อยที่สุด ไม่เคย

๗. โรงเรียนที่ท่านสอนหรือเกี่ยวข้องเคยเอาความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะของบุคลากรและประชาชนมาเป็นแนวทางปรับปรุงโรงเรียนน้อยเพียงใด

.....
 น้อยที่สุด น้อย น้อยที่สุด ไม่เคย

๘. โรงเรียนที่ท่านสอนหรือเกี่ยวข้องให้ความช่วยเหลือทางวิชาการแก่ชุมชนได้มากนักน้อยเพียงใด

.....
 มากที่สุด มาก น้อย น้อยที่สุด ไม่สนใจ

๙. กรรมการศึกษาของโรงเรียนเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนดำเนินงานของโรงเรียนมากนักน้อยเพียงใด

.....
 มากที่สุด มาก น้อย น้อยที่สุด ไม่เคย

๑๐. ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดหาอุปกรณ์การสอนให้แก่โรงเรียนมากนักน้อยเพียงใด

.....
 มากที่สุด มาก น้อย น้อยที่สุด ไม่เคย

๑๑. การศึกษาที่โรงเรียนจัดทำมีส่วนช่วยเพิ่มพูนรายได้และปรับปรุงสภาพสังคมของท้องถิ่นเพียงใด

.....
 มากที่สุด มาก น้อย น้อยที่สุด ไม่ช่วยเลย

๑๒. ในโรงเรียนที่ท่านสอนหรือเกี่ยวข้องกับนักเรียนจากเอาความรู้ที่ได้จากโรงเรียนมาช่วยปรับปรุง
การอาชีพของบุคลากรในท้องถิ่นบ้างน้อยเพียงใด

.....
มากที่สุด มาก น้อย น้อยที่สุด ไม่ช่วยเลย

๑๓. โรงเรียนที่ท่านสอนหรือเกี่ยวข้องกับจัดให้มีการปรับปรุงหรือเปลี่ยนแปลงแนวการสอนบ่อยเพียงใด

.....
น้อยที่สุด น้อย น้อย น้อยที่สุด ยังไม่เคยจัดทำ

๑๔. ในโรงเรียนที่ท่านสอนหรือเกี่ยวข้องกับ ครูใหญ่ประชุมครูเพื่อขอความคิดเห็นต่าง ๆ เกี่ยวกับการ
การเรียนการสอนโดยตรง ซึ่งมีไม่ประชุมแจ้งข้อราชการบ่อยเพียงใด

.....
น้อยที่สุด น้อย น้อย น้อยที่สุด ไม่เคยขอความคิดเห็นเรื่องนี้

๑๕. ครูใหญ่ช่วยเหลือหรือแนะนำครูในเรื่องการเรียนการสอนมากน้อยเพียงใด

.....
มากที่สุด มาก น้อย น้อยที่สุด ไม่ได้ทำเลย

๑๖. ครูใหญ่ออกไปตรวจชั้นเรียนของครูที่กำลังสอนอยู่ในชั้นตามปกติบ่อยเพียงใด

.....
ทุกวัน น้อย น้อย น้อยที่สุด ไม่เคยออกเงินตรวจ

๑๗. ครูใหญ่ดูแลหรือคอยกำกับให้ครูสอนตามแนวทางที่หลักสูตรกำหนดบ่อยเพียงใด

.....
น้อยที่สุด น้อย น้อย น้อยที่สุด ไม่ได้ทำเลย

๑๘. ในการดูแลให้ครูทำงานนี้ การแสดงออกของครูใหญ่เห็นถึงความมุ่งปรับปรุงสภาพการเรียน
การสอนของโรงเรียนโดยรวมมากน้อยเพียงใด

.....
มากที่สุด มาก น้อย น้อยที่สุด ไม่มุ่งปรับปรุงเลย

๑๙. ครูใหญ่เคยขอร้องหรือชักชวนให้ครูอ่านหนังสือที่ประโยชน์ต่อการสอนบ่อยเพียงใด

.....
น้อยที่สุด น้อย น้อย น้อยที่สุด ไม่เคยเลย

๒๐. ในโรงเรียนที่ท่านสอนหรือเกี่ยวข้องกับ ครูได้รับการอบรมทางด้านวิชาการบ่อยเพียงใด

.....
มากที่สุด บ่อย น้อย น้อยที่สุด ไม่เคยเลย

๒๑. ในโรงเรียนที่ท่านสอนหรือเกี่ยวข้องกับ มีการจัดทำโครงการเผยแพร่รายวิชาแก่คนน้อยเพียงใด

.....
มากที่สุด มาก น้อย น้อยที่สุด ไม่ทำเลย

๒๒. ในโรงเรียนที่ท่านสอนหรือเกี่ยวข้องมีการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรด้านวิชาการแก่คนน้อยเพียงใด

.....
มากที่สุด มาก น้อย น้อยที่สุด ไม่จัดเลย

๒๓. โรงเรียนที่ท่านสอนหรือเกี่ยวข้องมีอุปกรณ์การสอนมากน้อยเพียงใด

.....
มากที่สุด มาก น้อย น้อยที่สุด ไม่มีเลย

๒๔. โรงเรียนที่ท่านสอนหรือเกี่ยวข้องมีหนังสือให้ครูและนักเรียนอ่านประกอบเพื่อเสริมความรู้บ้างหรือไม่

.....
มากที่สุด มาก น้อย น้อยที่สุด ไม่มีเลย

๒๕. โรงเรียนที่ท่านสอนหรือเกี่ยวข้องประสบปัญหาครูต้องสอนไม่ตรงตามความถนัดจำนวนมากน้อยเพียงใด

.....
มากที่สุด มาก น้อย น้อยที่สุด ไม่มีปัญหานี้เลย

๒๖. ในโรงเรียนที่ท่านสอนหรือเกี่ยวข้อง ครูหัวหน้าหมวดวิชาเคยช่วยเหลือครูใหญ่และครูในตำแหน่งวิชาการมากน้อยเพียงใด

.....
มากที่สุด มาก น้อย น้อยที่สุด ไม่ได้ช่วยเหลือหัวหน้าหมวดวิชา

๒๗. ในโรงเรียนที่ท่านสอนหรือเกี่ยวข้อง ครูมีเสรีภาพในการจัดทำข้อสอบเพื่อวัดผลการศึกษาของนักเรียนเพียงใด

.....
มากที่สุด มาก น้อย น้อยที่สุด ไม่มีเสรีภาพในเรื่องนี้

๒๔. ศึกษาวิเคราะห์เอกสารช่วยเหลือครูในด้านการสอนน้อยเพียงใด

.....
 น้อยที่สุด น้อย น้อย น้อยที่สุด ไม่น่าเลย

๒๕. ศึกษาธิการจังหวัด ศึกษาธิการอำเภอ หัวหน้าส่วนการศึกษาหรือหัวหน้าหมวดการศึกษา
 เคยมาช่วยโรงเรียนปรับปรุงงานวิชาการบ้างหรือไม่

.....
 น้อยที่สุด น้อย น้อย น้อยที่สุด ไม่เคยมาช่วยเรื่องนี้

๓๐. โรงเรียนเคยติดต่อกับผู้ปกครองนักเรียนเพื่อชี้แจงเกี่ยวกับการเรียนของนักเรียนน้อยเพียงใด

.....
 น้อยที่สุด น้อย น้อย น้อยที่สุด ไม่เคยติดต่อกับเรื่องนี้

๓๑. โรงเรียนที่ท่านสอนหรือเกี่ยวข้องกับเคยจัดสวัสดิการให้แก่ครูในโรงเรียนมากน้อยเพียงใด

.....
 มากที่สุด มาก น้อย น้อยที่สุด ไม่เคยมีสวัสดิการ

๓๒. ในโรงเรียนที่ท่านสอนหรือเกี่ยวข้องกับ ครูให้ความร่วมมือในการปฏิบัติงานต่าง ๆ ของโรงเรียน
 เพียงใด

.....
 มากที่สุด มาก น้อย น้อยที่สุด ไม่ร่วมมือ

๓๓. ครูใหญ่ประเมินผลการปฏิบัติงานของครู เพื่อพิจารณาความชอบอย่างมีหลักเกณฑ์และยุติธรรม
 เพียงใด

.....
 ดีที่สุด ดี ไม่ค่อยดี ขาดหลักเกณฑ์และขาด ไม่แน่ใจ
 ความยุติธรรม

๓๔. ในโรงเรียนที่ท่านสอนหรือเกี่ยวข้องกับ ครูใหญ่เคยให้ความช่วยเหลือและให้คำแนะนำแก่
 ครูในการปฏิบัติงานต่าง ๆ ของโรงเรียนเพียงใด

.....
 มากที่สุด มาก น้อย น้อยที่สุด ไม่เคยเลย

๓๕. ในโรงเรียนที่ท่านสอนหรือเกี่ยวข้อง ครูมีโอกาสแสดงความคิดเห็นแนะนำครูใหญ่เกี่ยวกับงานบริหารโรงเรียนเพียงใด

.....
มากที่สุด มาก น้อย น้อยที่สุด ไม่มีโอกาสเลย

๓๖. จำนวนนักเรียนที่อยู่ในเกณฑ์บังคับเข้าเรียน แต่ไม่มาเข้าโรงเรียนมีมากน้อยเพียงใด

.....
มากที่สุด มาก น้อย น้อยที่สุด ไม่มี

๓๗. ในการสำรวจเด็กเข้าเรียนมีเด็กที่อยู่ในเกณฑ์บังคับตกสำรวจมากน้อยเพียงใด

.....
มากที่สุด มาก น้อย น้อยที่สุด ไม่มีเด็กตกสำรวจ

๓๘. ในโรงเรียนที่ท่านสอนหรือเกี่ยวข้อง โรงเรียนได้รับความร่วมมือจากชุมชนในการส่งเด็กเข้าเรียนมากน้อยเพียงใด

.....
มากที่สุด มาก น้อย น้อยที่สุด ไม่ได้รับความร่วมมือ

๓๙. ในโรงเรียนที่ท่านสอนหรือเกี่ยวข้อง โรงเรียนมีสถานเพียงพอสำหรับนักเรียนที่อยู่ในเกณฑ์บังคับได้มากน้อยเพียงใด

.....
มากที่สุด มาก น้อย น้อยที่สุด ไม่เพียงพอ

๔๐. ในโรงเรียนที่ท่านสอนหรือเกี่ยวข้อง ครูใหญ่ต้องแก้ปัญหาเด็กในเกณฑ์บังคับเข้าเรียน แต่ขาดเรียนเนื่องจากสาเหตุต่าง ๆ น้อยเพียงใด

.....
น้อยที่สุด น้อย น้อย น้อยที่สุด ไม่มีปัญหา

๔๑. โรงเรียนที่ท่านสอนหรือเกี่ยวข้อง เคยให้ความช่วยเหลือนักเรียนที่ยากจนและขาดแคลนเครื่องเขียนแบบเรียน เสื้อผ้า และอื่น ๆ มากน้อยเพียงใด

.....
มากที่สุด มาก น้อย น้อยที่สุด ไม่เคยช่วยเหลือ

๔๒. โรงเรียนที่ท่านสอนหรือเกี่ยวข้อง เคยจัดทำการวิเคราะห์หรือวิจัยเกี่ยวกับเด็กเป็นรายบุคคลบ้างหรือไม่

.....
มากที่สุด มาก น้อย น้อยที่สุด ไม่เคยทำเลย

๔๓. ในโรงเรียนที่ท่านสอนหรือเกี่ยวข้อง นักเรียนทำนิทรรศการเกี่ยวกับโรงเรียนมากน้อยเพียงใด

.....
มากที่สุด มาก น้อย น้อยที่สุด ไม่มี

๔๔. โรงเรียนที่ท่านสอนหรือเกี่ยวข้อง ครูจัดทำระเบียบวินัยในการปกครองนักเรียนเพียงใด

.....
มากที่สุด มาก น้อย น้อยที่สุด ไม่แน่ใจ

๔๕. ในโรงเรียนที่ท่านสอนหรือเกี่ยวข้อง ผู้ปกครองเอาใจใส่ความเป็นอยู่และปัญหาของนักเรียนมากน้อยเพียงใด

.....
มากที่สุด มาก น้อย น้อยที่สุด ไม่แน่ใจ

๔๖. ในโรงเรียนที่ท่านสอนหรือเกี่ยวข้อง ลงโทษนักเรียนโดยการเปลี่ยนที่หรือไม่

.....
บ่อยที่สุด บ่อย น้อย น้อยที่สุด ไม่มีการเปลี่ยนที่

๔๗. ในโรงเรียนที่ท่านสอนหรือมีส่วนเกี่ยวข้อง ครูตรวจสอบสภาพนักเรียนบ่อยเพียงใด

.....
บ่อยที่สุด บ่อย น้อย น้อยที่สุด ไม่เคยตรวจเลย

๔๘. ในโรงเรียนที่ท่านสอนหรือเกี่ยวข้อง มีเจ้าหน้าที่คนมาตรวจสอบสภาพนักเรียนบ่อยเพียงใด

.....
บ่อยที่สุด บ่อย น้อย น้อยที่สุด ไม่มาเลย

๔๙. โรงเรียนที่ท่านสอนหรือเกี่ยวข้อง มีการแนะแนวเพื่อช่วยเหลือนักเรียนที่มีปัญหามากน้อยเพียงใด

.....
บ่อยที่สุด บ่อย น้อย น้อยที่สุด ไม่มีการแนะแนว

๕๐. ในโรงเรียนที่ท่านสอนหรือเกี่ยวข้อง ครูช่วยเหลือนักเรียนจัดกิจกรรมต่าง ๆ ของนักเรียน
 มากน้อยเพียงใด

.....
 มากที่สุด มาก น้อย น้อยที่สุด ไม่ให้ความช่วยเหลือเลย

๕๑. ในโรงเรียนที่ท่านสอนหรือเกี่ยวข้องส่งเสริมให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมเสริมหลักสูตร
 ต่าง ๆ เพียงใด

.....
 ทั้งหมด ส่วนใหญ่ ส่วนน้อย เฉพาะกรรมการ ไม่ส่งเสริม

๕๒. ลูกเสือและอเนกภาษาในโรงเรียนที่ท่านสอนหรือเกี่ยวข้องนำเพื่อประโยชน์ต่อชุมชนมากน้อยเพียงใด

.....
 มากที่สุด มาก น้อย น้อยที่สุด ไม่เคยนำเพื่อประโยชน์

๕๓. ในโรงเรียนที่ท่านสอนหรือเกี่ยวข้องเปิดให้นักเรียนทำงานเป็นหมู่คณะมากน้อยเพียงใด

.....
 มากที่สุด มาก น้อย น้อยที่สุด ไม่มีการเปิดเรื่องนี้

๕๔. โรงเรียนที่ท่านสอนหรือเกี่ยวข้องมีการจัดให้มีชุมนุมกิจกรรมเสริมหลักสูตรมากน้อยเพียงใด

.....
 มากที่สุด มาก น้อย น้อยที่สุด ไม่มีชุมนุมกิจกรรม

๕๕. โรงเรียนที่ท่านสอนหรือเกี่ยวข้อง ครูช่วยค้นสอคล้องและเอาใจใส่ความประพฤติของนักเรียน
 ทั้งในและนอกโรงเรียนมากน้อยเพียงใด

.....
 มากที่สุด มาก น้อย น้อยที่สุด ไม่เอาใจใส่

๕๖. ท่านมีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการบริหารของโรงเรียนที่ท่านสอนหรือเกี่ยวข้องมากน้อยเพียงใด

.....
 มากที่สุด มาก น้อย น้อยที่สุด ไม่มีหน้าที่

๕๗. ในโรงเรียนที่ท่านสอนหรือเกี่ยวข้อง ครูได้ทำงานประจำขึ้นเป็นปัจจุบันเพียงใด

.....
 มากที่สุด มาก น้อย น้อยที่สุด ไม่เป็นปัจจุบัน

๕๕. ในโรงเรียนที่ท่านสอนหรือเกี่ยวข้องกับคุณครูที่โรงเรียนจัดทำขึ้นมีประโยชน์ต่อครูมากน้อยเพียงใด

.....
มากที่สุด มาก น้อย น้อยที่สุด ไม่มีการจัดทำคุณครู

๕๖. ในปีการศึกษาที่ผ่านมาโรงเรียนที่ท่านสอนหรือเกี่ยวข้องได้รับการตรวจเยี่ยมจากผู้บริหารระดับสูงขึ้นไปมากน้อยเพียงใด

.....
มากที่สุด มาก น้อย น้อยที่สุด ไม่เคยได้รับการตรวจเยี่ยมเลย

๖๐. ระเบียบปฏิบัติเกี่ยวกับการส่งสำเนานันทนาการตรวจเยี่ยมโรงเรียน มีประโยชน์มากน้อยเพียงใด

.....
มากที่สุด มาก น้อย น้อยที่สุด ไม่ได้รับประโยชน์

ข้อเสนอแนะ ๗

๑. เกี่ยวกับงานที่โรงเรียนติดต่อกับผู้ปกครองและประชาชนทั่วไป.....

.....
.....
.....
.....

๒. เกี่ยวกับงานที่โรงเรียนปฏิบัติเรื่องการเรียนการสอน.....

.....
.....
.....
.....
.....
.....

๓. เกี่ยวกับงานที่โรงเรียนปฏิบัติเรื่องงานบริหารงานบุคคล เช่น (สวัสดิการครู การพิจารณา
ความดีความชอบ ฯลฯ)

.....

.....

.....

.....

๔. เกี่ยวกับงานที่โรงเรียนปฏิบัติเรื่องกิจการนักเรียน.....

.....

.....

.....

.....

๕. เกี่ยวกับงานที่โรงเรียนปฏิบัติด้านงานธุรการ.....

.....

.....

.....

.....

แบบสอบถามสำหรับประชาชน
เรื่อง "งานบริหารการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา"

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้มี ๒ ตอน คือ

ตอนที่ ๑ ข้อมูลส่วนตัว

ตอนที่ ๒ งานบริหารการศึกษาในโรงเรียน

ตอนที่ ๑ ข้อมูลส่วนตัว

โปรดเติมข้อความเกี่ยวกับท่าน ในช่องว่างต่อไปนี้ ตามความเป็นจริง

๑. เพศ ชาย..... หญิง..... อายุ..... ปี
๒. สถานภาพทางการสมรส โสด..... สมรส..... หย่าขาด.....
๓. สถานที่ตั้งโรงเรียนที่อยู่อาศัย นอกเมือง..... ในเมือง.....
๔. อาชีพ.....
๕. รายได้ในครอบครัวต่อเดือน

ต่ำกว่า ๕๐๐ บาท.....	๕๐๐ - ๑๐๐๐ บาท.....
๑๐๐๑ - ๑๕๐๐ บาท.....	๑๕๐๑ - ๒๐๐๐ บาท.....
๒๐๐๑ - ๒๕๐๐ บาท.....	๒๕๐๑ - ๓๐๐๐ บาท.....
๓๐๐๑ - ๓๕๐๐ บาท.....	มากกว่า ๓๕๐๐ บาท.....

ตอนที่ ๒ งานบริหารการศึกษาในโรงเรียน

ขอให้นท่านอ่านคำถามต่อไปนี้ แล้วเขียนเครื่องหมาย (/) ในช่องว่างตรงกลางตามความเป็นจริง

ตัวอย่าง

๑. โรงเรียนให้ความสำคัญแก่ผู้ปกครองกับโรงเรียนมากน้อยเพียงใด

.....				
มากที่สุด	มาก	น้อย	น้อยที่สุด	ไม่ได้รับความสำคัญ

คำอธิบาย กำหนด

ได้รับความสะดวกเป็นกันเองทุกครั้งไปติดต่อ	ให้เลือก	มากที่สุด
ได้รับความสะดวกในการติดต่อเกือบทุกครั้ง	ให้เลือก	มาก
ได้รับความสะดวกในการติดต่อเป็นบางครั้ง	ให้เลือก	น้อย
ไม่ค่อยได้รับความสะดวก	ให้เลือก	น้อยที่สุด
ไม่ได้รับความสะดวกเลย	ให้เลือก	ไม่ได้รับความสะดวก
แล้วเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงบนข้อความที่ต้องการ (ในที่นี้เลือก มากที่สุด จึงเขียนเครื่องหมาย ✓ บนช่องนั้น)		

๑. โรงเรียนเชิญผู้ปกครองหรือประชาชนในท้องถิ่นมาประชุมชี้แจงเกี่ยวกับกิจการของโรงเรียน เพื่อให้เกิดความเข้าใจต่อการปฏิบัติงานของโรงเรียนบ่อยเพียงใด

.....				
น้อยที่สุด	น้อย	น้อย	น้อยที่สุด	ไม่เคย

๒. ครูมีโอกาสพบกับผู้ปกครองของนักเรียนเพื่อให้คำแนะนำเกี่ยวกับนักเรียนบ่อยเพียงใด

.....				
น้อยที่สุด	น้อย	น้อย	น้อยที่สุด	ไม่เคย

๓. จำนวนผู้ปกครองหรือประชาชนในท้องถิ่นบริจาค เงินและวัสดุต่าง ๆ ให้แก่โรงเรียนมีมากน้อยเพียงใด

.....				
มากที่สุด	มาก	น้อย	น้อยที่สุด	ไม่มีเลย

๔. ผู้ปกครองหรือประชาชนให้ความร่วมมือกับทางโรงเรียนในการช่วยจัดกิจกรรมงาน เพื่อพัฒนาโรงเรียนมากน้อยเพียงใด

.....				
มากที่สุด	มาก	น้อย	น้อยที่สุด	ไม่มีเลย

๕. ผู้ปกครองหรือประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาโดยแสดงข้อคิดเห็นและเสนอแนะในกิจการของโรงเรียนมากน้อยเพียงใด

.....

มากที่สุด มาก น้อย น้อยที่สุด ไม่เคย

๒. โรงเรียนเปิดให้มีการจัดอบรมเกี่ยวกับการประกอบอาชีพแก่ผู้ปกครองหรือประชาชนทั่วไป
 มากน้อยเพียงใด

.....

มากที่สุด - มาก น้อย น้อยที่สุด ไม่เคยทำ

๗. โรงเรียนเกษตรวิสัยมีความชำนาญในอาชีพทางอย่างใดที่องค์นี้มาเป็นวิทยากรสอนนักเรียน
น้อยเพียงใด

.....
บอยที่สุด บอย
.....
นอย นอยที่สุด ไบ่เคย

๔. โรงเรียนให้ประชาชนใช้อาคารสถานที่ของโรงเรียนเพื่อประโยชน์บางอย่างของเขาตามความจำเป็นเพียงใด

..... ๑	 ๑	 ๒	 ๒	 ๑
บอยทอด	บอย	บอย	บอยทอด	ไมเกด

๕. โรงเรียนจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการอ่านการเขียนของประชาชนในท้องถิ่นมากขึ้นเพียงใด

.....

มากที่สุด มาก น้อย น้อยที่สุด ไม่เคย

๑๐. โรงเรียนเอกชนเข้าร่วมจัดงานประเพณีต่าง ๆ ของท้องถิ่นน้อยเพียงใด

.....
 1
 บอยที่สุด

.....
 1
 บอย

.....
 2
 บอย

.....
 2
 บอยที่สุด

.....
 1
 ไม่เคย

๑๑. โรงเรียนมีส่วนร่วมกับทางราชการหน่วยอื่นในการรักษาสุขภาพและปรับปรุงอนามัยของประชาชน
ในท้องถิ่นมากน้อยเพียงใด

.....
มากที่สุด มาก น้อย น้อยที่สุด ไม่เคย

๑๒. โรงเรียนเคยเอาความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะของผู้ปกครองและประชาชนมาเป็นแนวทาง
ปรับปรุงโรงเรียนมากน้อยเพียงใด

.....
มากที่สุด มาก น้อย น้อยที่สุด ไม่เคย

๑๓. กรรมการการศึกษาของโรงเรียนเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนดำเนินงานของโรงเรียน
มากน้อยเพียงใด

.....
มากที่สุด มาก น้อย น้อยที่สุด ไม่เคย

๑๔. โรงเรียนจัดสอนหนังสือแก่ประชาชนในท้องถิ่นมากน้อยเพียงใด

.....
มากที่สุด มาก น้อย น้อยที่สุด ไม่แน่ใจ

๑๕. ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดหาอุปกรณ์ให้แก่โรงเรียนมากน้อยเพียงใด

.....
มากที่สุด มาก น้อย น้อยที่สุด ไม่เคย

๑๖. การศึกษาที่โรงเรียนจัดทำมีส่วนช่วยเพิ่มพูนรายได้และช่วยปรับปรุงสภาพสังคมของท้องถิ่น
เพียงใด

.....
มากที่สุด มาก น้อย น้อยที่สุด ไม่ช่วยเลย

๑๗. การศึกษาที่โรงเรียนจัดทำมีส่วนช่วยปลูกฝังวัฒนธรรมที่ดี ๆ แก่นักเรียนมากน้อยเพียงใด

.....
มากที่สุด มาก น้อย น้อยที่สุด ไม่ช่วยเลย

๑๘. นักเรียนในโรงเรียนรู้จักวิธีรักษาความสะอาดบ้านเรือนและชุมชนมากน้อยเพียงใด

.....
มากที่สุด มาก น้อย น้อยที่สุด ไม่รู้จักรักษาความสะอาด

๑๙. นักเรียนในโรงเรียนรู้จักวิธีรักษาสุขภาพของตนมากน้อยเพียงใด

.....
มากที่สุด มาก น้อย น้อยที่สุด ไม่รู้จักรักษาสุขภาพ

๒๐. นักเรียนโรงเรียนนี้แสดงความเอาใจใส่ต่อการเรียนมากน้อยเพียงใด

.....
มากที่สุด มาก น้อย น้อยที่สุด ไม่เอาใจใส่เลย

๒๑. นักเรียนในโรงเรียนรู้จักเอาความรู้ที่ได้จากโรงเรียนมาช่วยปรับปรุงการอาชีพของผู้ปกครองให้ดีขึ้นไ้มากน้อยเพียงใด

.....
มากที่สุด มาก น้อย น้อยที่สุด ไม่ได้เลย

๒๒. ครูใหญ่เอาใจใส่ต่อการสอนของครูและการเรียนของนักเรียนมากน้อยเพียงใด

.....
มากที่สุด มาก น้อย น้อยที่สุด ไม่เอาใจใส่เลย

๒๓. โรงเรียนเข้มงวดในการพิจารณาผลเรียนชั้นปลายปีของนักเรียนมากน้อยเพียงใด

.....
มากที่สุด มาก น้อย น้อยที่สุด ไม่เข้มงวดเลย

๒๔. นักเรียนในโรงเรียนเคยไปเที่ยวหรือศึกษาหาความรู้นอกโรงเรียนมากนักหรือไม่เพียงใด

.....
 มากที่สุด บ่อย น้อย น้อยที่สุด ไม่เคย

๒๕. โรงเรียนเคยติดต่อกับผู้ปกครองนักเรียนเกี่ยวกับเรื่องการเรียนรู้ของนักเรียนหรือไม่เพียงใด

.....
 มากที่สุด บ่อย น้อย น้อยที่สุด ไม่เคยติดต่อเรื่องนี้

๒๖. โรงเรียนได้รับการบรรจุครูที่มีคุณสมบัติตรงกับความต้องการของชุมชนหรือไม่เพียงใด

.....
 ตรงที่สุด ตรง ตรงน้อย ตรงน้อยที่สุด ไม่ตรงเลย

๒๗. โรงเรียนเคยจัดสวัสดิการให้แก่ครูในโรงเรียนหรือไม่เพียงใด

.....
 มากที่สุด มาก น้อย น้อยที่สุด ไม่เคยจัดเลย

๒๘. ครูในโรงเรียนให้ความร่วมมือในการปฏิบัติงานต่าง ๆ ของโรงเรียนหรือไม่เพียงใด

.....
 มากที่สุด มาก น้อย น้อยที่สุด ไม่เคยเลย

๒๙. ครูใหญ่เคยช่วยแก้ไขปรับปรุงข้อบกพร่องในการทำงานของครูหรือไม่เพียงใด

.....
 มากที่สุด มาก น้อย น้อยที่สุด ไม่เคย

๓๐. ครูได้งานทำตามความถนัดของครูหรือไม่เพียงใด

.....
 มากที่สุด มาก น้อย น้อยที่สุด ไม่ตรงเลย

๓๑. ท่านเคยให้ความร่วมมือกับทางโรงเรียนในการส่งเด็กเข้าเรียนมากน้อยเพียงใด

.....
มากที่สุด มาก น้อย น้อยที่สุด ไม่เคยให้ความร่วมมือ

๓๒. โรงเรียนเคยช่วยเหลือนักเรียนที่ยากจนและขาดแคลนเครื่องเขียนแบบเรียน เสื้อผ้า และอื่น ๆ มากน้อยเพียงใด

.....
มากที่สุด มาก น้อย น้อยที่สุด ไม่เคยช่วย

๓๓. โรงเรียนเกรงเกรงกลัวระเบียบวินัยในการปกครองนักเรียนเพียงใด

.....
มากที่สุด มาก น้อย น้อยที่สุด ไม่แน่ใจ

๓๔. โรงเรียนเอาใจใส่ความเป็นอยู่และปัญหาการเรียนของท่านมากน้อยเพียงใด

.....
มากที่สุด มาก น้อย น้อยที่สุด ไม่แน่ใจ

๓๕. ท่านเคยให้ความช่วยเหลือในกิจการต่าง ๆ ของโรงเรียนเพียงใด

.....
มากที่สุด มาก น้อย น้อยที่สุด ไม่เคย

๓๖. ลูกเสือและอนุชาชาติในโรงเรียนบำเพ็ญประโยชน์ต่อท้องถิ่นที่โรงเรียนตั้งอยู่เพียงใด

.....
มากที่สุด มาก น้อย น้อยที่สุด ไม่เคยบำเพ็ญประโยชน์

๓๗. ครูในโรงเรียนช่วยกันสอดส่องและเอาใจใส่ความประพฤติของนักเรียนทั้งในและนอกโรงเรียน

.....
มากที่สุด มาก น้อย น้อยที่สุด ไม่เอาใจใส่

๓๘. โรงเรียนเคยลงโทษโดยการเขียนที่เด็กของท่านบ่อยเพียงใด

.....
 บ่อยที่สุด บ่อย น้อย น้อยที่สุด ไม่มีการเขียนที่

๓๙. ครูที่โรงเรียนจัดไว้เป็นพิเศษเพื่อช่วยเหลือนักเรียน ได้เคยช่วยเหลือนักเรียนเวลามีปัญหา
 มากน้อยเพียงใด

.....
 มากที่สุด มาก น้อย น้อยที่สุด ไม่มีครูทำหน้าที่ดังกล่าว

๔๐. ท่านเคยมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของโรงเรียนมากเพียงใด

.....
 มากที่สุด มาก น้อย น้อยที่สุด ไม่มีส่วนร่วม

๔๑. การปฏิบัติตามระเบียบเกี่ยวกับการแค้น เดือน ปี เกิด ของนักเรียนทำให้เกิดปัญหา
 ต่อท่านมากน้อยเพียงใด

.....
 มากที่สุด มาก น้อย น้อยที่สุด ไม่มีปัญหา

๔๒. การสำรวจเด็กเข้าเรียนตามเกณฑ์ใน พ.ร.บ. ประถมศึกษาของโรงเรียนได้รับความร่วมมือ
 จากผู้ปกครองทั่วไปในท้องถิ่นมากน้อยเพียงใด

.....
 มากที่สุด มาก น้อย น้อยที่สุด ไม่ได้รับความร่วมมือ

๔๓. ท่านได้รับความสะดวกในการไปติดต่อกับทางโรงเรียนเพียงใด

.....
 มากที่สุด มาก น้อย น้อยที่สุด ไม่ได้รับความสะดวกเลย

๔๔. ครูใหญ่ใช้เวลาที่จะให้ท่านพบที่โรงเรียนมากน้อยเพียงใด

.....
 พบทุกครั้ง พบเกือบทุกครั้ง พบบางครั้ง ไม่ค่อยได้พบ ไม่เคยพบเลย

๔๕. ในการติดต่อขอใช้อาคารสถานที่ท่านได้รับความสะดวกจากโรงเรียนมากน้อยเพียงใด

.....
มากที่สุด มาก น้อย น้อยที่สุด ไม่สะดวกเลย

๔๖. กรรมการการศึกษาของโรงเรียนมีส่วนร่วมในการก่อสร้างของโรงเรียนมากน้อยเพียงใด

.....
มากที่สุด มาก น้อย น้อยที่สุด ไม่มีส่วนร่วมเลย

๔๗. โรงเรียนแจ้งผลการเรียนและผลประพฤตินักเรียนให้ทางบ้านทราบบ่อยเพียงใด

.....
บ่อยที่สุด บ่อย น้อย น้อยที่สุด ไม่เคยแจ้งเลย

๔๘. ผู้ปกครองและกรรมการการศึกษาของโรงเรียนให้ความร่วมมือกับโรงเรียนในการรักษาความปลอดภัยของโรงเรียนเพียงใด

.....
มากที่สุด มาก น้อย น้อยที่สุด ไม่เคยร่วมมือ

๔๙. โรงเรียนได้จัดบรรยายความรู้เกี่ยวกับอาชีพเพื่อพัฒนาอาชีพแก่ท้องถิ่นมากน้อยเพียงใด

.....
มากที่สุด มาก น้อย น้อยที่สุด ไม่เคย

๕๐. โรงเรียนมีส่วนช่วยชุมชนในเมื่อเกิดสาธารณภัย เช่น น้ำท่วม ไฟไหม้ เพียงใด

.....
มากที่สุด มาก น้อย น้อยที่สุด ไม่เคยช่วย

ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

.....
.....
.....
.....
.....

แบบสัมภาษณ์

ปัญหาการบริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในภาคใต้

ก. สถานภาพของโรงเรียน

ชื่อโรงเรียน.....

ตำบล อำเภอ..... จังหวัด.....

เปิดสอนชั้นประถมศึกษาปีที่ ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ จำนวนครู.....คน

จำนวนนักเรียน คน

ข. ปัญหาการบริหารโรงเรียน

เติมเลขตัวใดตัวหนึ่งที่เหมาะสมลงใน () หน้าข้อปัญหา

- ๐ หมายความว่า ไม่เป็นปัญหา
- ๑ หมายความว่า เป็นปัญหาเพียงเล็กน้อย
- ๒ หมายความว่า เป็นปัญหาพอประมาณ
- ๓ หมายความว่า เป็นปัญหามาก
- หมายความว่า ไม่ทราบหรือไม่แน่ใจ

๑. ปัญหาเกี่ยวกับโครงสร้างการบริหารงานของโรงเรียน

- () ๑. การจัดแบ่งหน้าที่และการกำหนดแบบแผนการบริหารโรงเรียนยังไม่เหมาะสม
บันทึก
- () ๒. การบริหารงานในโรงเรียนเป็นแบบราชการ ขาดความคล่องตัว
บันทึก
- () ๓. การประสานงานในโรงเรียนยังไม่ดีพอ
บันทึก
- () ๔. การบริหารงานในโรงเรียนใช้ความสัมพันธ์ส่วนตัวมากกว่าแบบแผนที่กำหนดไว้
บันทึก

- () ๕. โรงเรียนไม่มีอิสระในการจัดโครงสร้างการบริหาร
บันทึก.....
- () ๖. การวางบุคคลตามโครงสร้างการบริหารโรงเรียนยังไม่เหมาะสมเท่าที่ควร
บันทึก
- () ๗. ครูใหญ่ไม่ได้รับความร่วมมือจากครู เพราะเป็นคนท้องถิ่นอื่น
บันทึก
- () ๘. ผู้บริหารและครูขาดความเข้าใจอันดีต่อกัน เพราะภาษาพูดต่างกัน
บันทึก
- () ๙. ผู้บริหารและครูขาดความเข้าใจอันดีต่อกัน เพราะศาสนาและวัฒนธรรมต่างกัน
บันทึก
- () ๑๐. การสั่งงานและการปฏิบัติล่าช้า เพราะมีขั้นตอนมาก
บันทึก

๒. ปัญหาเกี่ยวกับงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

- () ๑. ครูและประชาชนมีวัฒนธรรมประเพณีแตกต่างกัน เป็นอุปสรรคต่อการสร้างความสัมพันธ์
บันทึก
- () ๒. ประชาชนส่วนมากไม่ค่อยสะดวกเวลาเพื่อเข้าร่วมกิจกรรมกับนักเรียน
บันทึก
- () ๓. ประชาชนไม่พอใจกับความประพฤติของครูบางคน
บันทึก
- () ๔. ครูที่มีพักอยู่ห่างไกล ไม่ค่อยได้พบปะกับประชาชน
บันทึก
- () ๕. ครูมีงานประจำมากเกินไป ไม่มีเวลาสัมพันธ์กับชุมชน
บันทึก
- () ๖. ระเบียบข้อบังคับบางประการของทางราชการ เป็นอุปสรรคในการสร้างความสัมพันธ์
บันทึก

- () ๗. ฐานะและการศึกษาของประชาชนเป็นอุปสรรคต่อความสัมพันธ์กับโรงเรียน
บันทึก
- () ๘. ประชาชนรู้สึกว่าเป็นช่องทางราชการ ไม่ให้ความสนใจมากนัก
บันทึก
- () ๙. หลักสูตรมีเนื้อหามากเกินไป ไม่สามารถจัดกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนได้
บันทึก
- () ๑๐. เหตุการณ์บ้านเมืองวุ่นวายทำให้เกิดปัญหาในการที่โรงเรียนจะเข้าไปเกี่ยวข้องกับชุมชน
บันทึก

๓. ปัญหาคำถามการบริหารวิชาการ

- () ๑. หลักสูตรชั้นประถมศึกษาไม่สอดคล้องกับชีวิตจริงในห้องถิ่น
บันทึก
- () ๒. ภาษาถิ่นเป็นปัญหาต่อการเรียนการสอนในชั้นต้น ๆ
บันทึก
- () ๓. อาชีพในห้องถิ่นมีหลายอย่าง จัดสอนให้สอดคล้องได้ยาก
บันทึก
- () ๔. ครูบางส่วนไม่ตั้งใจสอน มาสาย เข้าห้องช้า หรือมักหลบงาน
บันทึก
- () ๕. ครูมีวิธีสอนล้าหลัง และไม่คอยชวนชวนหาความรู้เพิ่มเติม
บันทึก
- () ๖. ศึกษานิเทศก์ไม่ค่อยให้ความช่วยเหลือด้านวิชาการแก่ครูมากนัก
บันทึก
- () ๗. โรงเรียนขาดเครื่องมือในการประเมินความรู้ความสามารถของนักเรียน
บันทึก
- () ๘. โรงเรียนขาดแคลนอุปกรณ์การสอน โครงการสอน แบบเรียน คู่มือครู และอื่น ๆ
บันทึก

- () ๔. นักเรียนไม่ค่อยเอาใจใส่ในการเรียนเท่าที่ควร

บันทึก

- () ๕. ผู้ปกครองไม่ส่งเสริมการเล่าเรียนของนักเรียน เพราะขัดกับหลักศาสนาและชนประเพณี

บันทึก

๔. ปัญหาการบริหารบุคลากร

- () ๑. โรงเรียนไม่ได้ปฏิบัติตามที่ต่องการ เพราะไม่ได้มีส่วนในการคัดเลือก

บันทึก

- () ๒. ครูไม่ทำงานทำตามความรู้ความสามารถ และความถนัดของตน

บันทึก

- () ๓. โรงเรียนไม่ค่อยได้มีส่วนร่วมในการพิจารณาแต่งตั้ง โยกย้าย และพิจารณาความดีความชอบ

บันทึก

- () ๔. การพิจารณาความดีความชอบของครูประจำปี มักจะมีปัญหา

บันทึก

- () ๕. ครูขาดขวัญ และกำลังใจในการทำงาน

บันทึก

- () ๖. ครูบางคนขาดสมรรถภาพในการทำงาน

บันทึก

- () ๗. ครูชอบแบ่งแยก เพราะนิสัยรักถิ่น รักพวกพ้อง

บันทึก

- () ๘. ครูขาดความสามัคคีกัน เพราะภาษา ศาสนา หรือวัฒนธรรมแตกต่างกัน

บันทึก

- () ๙. ครูบางคนมีความประพฤติไม่เหมาะสมเท่าที่ควร

บันทึก

- () ๑๐. ครูไม่สนใจปรับปรุงความรู้ความสามารถ และการปฏิบัติงานของตน

บันทึก

๕. ปัญหางานกิจการนักเรียน

- () ๑. โรงเรียนขาดงบประมาณและวัสดุอุปกรณ์ในการดำเนินงานด้านกิจการนักเรียน
บันทึก
- () ๒. โรงเรียนขาดบุคลากรในด้านการทำทะเบียน บัญชี สถิติ และรายงานต่างๆเกี่ยวกับนักเรียน
บันทึก
- () ๓. การสำรวจเด็กทำได้ยาก มีเด็กตกสำรวจมาก หลักฐานต่างๆเกี่ยวกับนักเรียนบกพร่อง
บันทึก
- () ๔. การจัดชั้นเรียนมีปัญหาเพราะเด็กมีภาษา ศาสนา ขนบประเพณี หรือความรู้ต่างกันมาก
บันทึก
- () ๕. นักเรียนบางส่วนยากจน ขาดแคลนอุปกรณ์การศึกษา เสื้อผ้า และอาหารกลางวัน
บันทึก
- () ๖. นักเรียนบางส่วนมีความประพฤติไม่ดี
บันทึก
- () ๗. โรงเรียนไม่ได้รับความร่วมมือจากผู้ปกครองในการควบคุมดูแลความประพฤติของนักเรียน
บันทึก
- () ๘. โรงเรียนควบคุมดูแลความประพฤติของนักเรียนได้ยาก เพราะชุมชนมีแหล่งมั่วสุมมาก
บันทึก
- () ๙. นักเรียนทำงานร่วมกันได้ยาก เพราะภาษา ศาสนา ศีลธรรม และขนบประเพณีต่างกัน
บันทึก
- () ๑๐. ผู้ปกครองไม่สนับสนุนให้นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมบางอย่างเพราะขัดกับหลักศาสนา
และขนบประเพณี
บันทึก

๖. ปัญหาด้านการบริหารธุรการ การเงิน และบริการ

- () ๑. โรงเรียนได้รับงบประมาณน้อย ไม่พอใช้จ่าย
บันทึก
- () ๒. โรงเรียนขาดแคลนวัสดุอุปกรณ์ในด้านการบริหารธุรการ การเงิน และบริการ
บันทึก
- () ๓. โรงเรียนขาดบุคลากรที่จะปฏิบัติงานด้านธุรการ
บันทึก
- () ๔. โรงเรียนขาดบุคลากรที่มีความสามารถที่จะปฏิบัติงานด้านการเงินของโรงเรียน
บันทึก
- () ๕. โรงเรียนขาดบุคลากรที่จะทำงานด้านบริการ เช่น การแนะแนว การปฐมพยาบาล
อาหารกลางวัน
บันทึก
- () ๖. สถานที่ทำงานด้านธุรการ การเงิน และบริการ ของโรงเรียนไม่สะดวกเพียงพอ
บันทึก
- () ๗. ครูต้องการสวัสดิการมากแต่โรงเรียนไม่สามารถจัดให้ได้เพียงพอ
บันทึก
- () ๘. การเดินทางไปมาของนักเรียนไม่ได้รับความสะดวกเพียงพอ
บันทึก
- () ๙. อาคารสถานที่ พัสตุ ครุภัณฑ์ ของโรงเรียนไม่เพียงพอ ขาดทรุทรุโทรม ขาด
งบประมาณซ่อมแซม
บันทึก
- () ๑๐. โรงเรียนมีเจ้าหน้าที่ และคนงานภารโรง ไม่เพียงพอปฏิบัติงาน
บันทึก

ปัญหาอื่น ๆ (ที่เกี่ยวกับการบริหารการศึกษาในโรงเรียน)

- () ๑. ปัญหา
 บันทึก
- () ๒. ปัญหา
 บันทึก
- () ๓. ปัญหา
 บันทึก
- () ๔. ปัญหา
 บันทึก
- () ๕. ปัญหา
 บันทึก
- () ๖. ปัญหา
 บันทึก
- () ๗. ปัญหา
 บันทึก
- () ๘. ปัญหา
 บันทึก
- () ๙. ปัญหา
 บันทึก
- () ๑๐. ปัญหา
 บันทึก

ผู้สัมภาษณ์

ผู้ให้สัมภาษณ์

(ตำแหน่ง)

งานบริหารการศึกษาโรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ในภาคใต้

บทคัดย่อ

ของ

เฉลิม แชนชอย

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

ตุลาคม ๒๕๑๕

งานบริหารการศึกษาโรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ในภาคใต้

งานวิจัยนี้ มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาโครงสร้างของระบบการบริหารการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ในภาคใต้ เพื่อเปรียบเทียบโครงสร้างของระบบการบริหารโรงเรียน กับระเบียบการบริหารโรงเรียนของกรมสามัญศึกษา และหลักวิชาในการบริหารการศึกษา เพื่อศึกษางานบริหาร ๕ ประเภทในโรงเรียน ได้แก่ งานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน งานบริหารวิชาการ งานบริหารบุคลากร งานบริหารกิจการนักเรียน งานบริหารธุรการ การเงิน และบริการ และเพื่อศึกษาปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดจากโครงสร้างของระบบการบริหารโรงเรียน และงานบริหารทั้ง ๕ ประเภทดังกล่าวแล้ว

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยมี ๓ กลุ่ม คือกลุ่มผู้บริหารการศึกษา จำนวน ๔๔ คน กลุ่มนักวิชาการ จำนวน ๒๖๕ คน และกลุ่มประชาชน จำนวน ๑๒๐ คน รวมทั้งสิ้น ๔๒๙ คน กลุ่มตัวอย่างดังกล่าวได้มาจากการสุ่มตัวอย่างอย่างง่ายโดยวิธีจับฉลาก

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บและรวบรวมข้อมูล ได้แก่เอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องใช้ในการศึกษาและเปรียบเทียบโครงสร้างของการบริหารการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ในภาคใต้ กับโครงสร้างของการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาตามที่กรมสามัญศึกษากำหนด และโครงสร้างของการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาตามหลักวิชาการบริหารการศึกษาในปัจจุบัน แบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า ๓ ฉบับ ใช้กับกลุ่มตัวอย่าง ๓ กลุ่ม แต่ละฉบับมีข้อความเกี่ยวกับงานด้านต่าง ๆ เพื่อวัดพฤติกรรมของโรงเรียนในด้านการปฏิบัติงานบริหาร ๕ ประเภท แบบสัมภาษณ์ จำนวน ๒๐ ข้อ ใช้สัมภาษณ์ผู้บริหารการศึกษา เพื่อวิเคราะห์ปัญหาการบริหารการศึกษาของโรงเรียนที่เกิดจากโครงสร้างการบริหารและงานบริหารทั้ง ๕ ประเภท การสังเกตใช้ศึกษาข้อมูลประกอบกับข้อมูลที่ได้จากเครื่องมืออื่น ๆ ตามที่ได้กล่าวมาแล้ว

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การหาการร้อยละ และการหาค่าตัวกลางเลขคณิต ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ในภาคใต้ จัดโครงสร้างของการบริหารโรงเรียนโดยยึดระเบียบแบบแผนของทางราชการและคำนึงถึงสายงานบังคับบัญชาเป็นเกณฑ์ ยังไม่ได้ใช้หลักวิชาการบริหารในการจัดโครงสร้างการบริหารโรงเรียนมากนัก ส่วนงานบริหาร ๕ ประเภท นั้น พบว่าโรงเรียนปฏิบัติงานในด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน และงานบริหารกิจการนักเรียน อยู่ในระดับน้อย ส่วนงานด้านอื่น ๆ โรงเรียนได้ปฏิบัติอยู่ในระดับมากเรียงตามลำดับ คือ งานบริหารบุคลากร งานบริหารธุรการ การเงิน และบริการ และงานบริหารวิชาการ กับพบว่าเขตการศึกษา ๒ มีปัญหาทางการบริหารการศึกษามากกว่าเขตอื่น ๆ ส่วนโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา โดยทั่วไปในภาคใต้ นั้น ประสบปัญหาในด้านงานธุรการ การเงิน และบริการ มากกว่าด้านอื่น ๆ

THE EDUCATIONAL ADMINISTRATIVE TASKS OF THE ELEMENTARY SCHOOLS
DEPARTMENT OF GENERAL EDUCATION, MINISTRY OF EDUCATION
IN THE SOUTHERN REGION

ABSTRACT

BY

CHALERM SHAMSHOY

Presented in partial fulfilment of the requirements
for the Master of Education Degree
Sri Nakharinwirot University

October 1976

THE EDUCATIONAL ADMINISTRATIVE TASKS OF THE ELEMENTARY SCHOOLS

DEPARTMENT OF GENERAL EDUCATION, MINISTRY OF EDUCATION

IN THE SOUTHERN REGION

The objectives of this research were to study the educational administrative structure of the elementary schools under the Department of General Education, Ministry of Education in southern region; to compare the educational administrative structure of the schools with the administrative principles and regulations of the Department of General Education; to study five educational administrative tasks, namely, the school - community relations, the academic, the personnel, the pupil personnel and the school business, finance and auxiliary administration; and to identify the problems of administrative structure and tasks.

Questionnaires were administered to 44 educational administrators, 265 teachers and supervisors and 120 parents. An interview and observation were also used in order to gather the data.

It was found that the educational administrative structure of the elementary schools, under the Department of General Education, Ministry of Education in southern region was established under the Ministry of Education principles and regulations by concerning the line of authority. Most school administrators slightly performed the school - community relationship and pupil personnel but favorably performed the personnel, school business, finance and auxiliaries and also academic administration. Besides, it was found that the Educational Region II had faced more serious problems and obstacles than any other regions. Most schools in the southern region faced the problems concerning school business, finance and auxiliaries more than any other tasks.